სს „საქართველოს ბანკი“
ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება

31 დეკემბერი, 2018 წ.
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგება 1
მოგება-ზარალის ინდივიდუალური ანგარიშგება 2
სრული შემოსავლის ინდივიდუალური ანგარიშგება 3
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ინდივიდუალური ანგარიშგება 4
ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანგარიშგება 5

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა 6
2. მომზადების საფუძველი 8
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები 9
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები 37
5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ 43
6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 46
7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ 46
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები 47
9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები 48
10. საინვესტიციო ქონება 56
11. ძირითადი საშუალებები 57
12. ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში 58
13. გუდვილი 59
14. გადასახადები 60
15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები 63
16. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე 64
17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე 65
18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები 66
19. პირობითი ვალდებულებები 66
20. საკუთარი კაპიტალი 67
21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი 69
22. წმინდა შემოსავალი უძრავი ქონებიდან 70
23. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები 70
24. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 72
25. წმინდა არარეგულარული მუხლები 72
26. წილობრივი გადახდა 73
27. რისკის მართვა 75
28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება 92
29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 99
30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები 101
31. კაპიტალის ადეკვატურობა 102
32. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები 104

EY LLC
კოტე აფხაზის ქ. 44
თბილისი, 0105,
საქართველო
ტელ:+995 (32) 215 8811
ფაქსი:+995 (32) 215 8822
www.ey.com/ge

შპს იუაი
საქართველო, 0105 თბილისი
კოტე აფხაზის ქუჩა 44
ტელ: +995 (32) 215 8811
ფაქსი: +995 (32) 215 8822

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „საქართველოს ბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგებისგან 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე ამავე თარიღით დასრულებული წლის მოგება-ზარალის ინდივიდუალური ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის ინდივიდუალური ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ინდივიდუალური ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანგარიშგებისგან, და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპების მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ინდივიდუალურ ფინანსურ მდგომარეობას 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი ინდივიდუალური საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარვმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით *„აუდიტორის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“*. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებლები ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს *„პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“* (*IESBA კოდექსი*) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

Building a better working world

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხები ის საკითხებია, რომლებიც, ჩვენი პროფესიული განსჯის საფუძველზე, ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში. ეს საკითხები მთლიანობაში განვიხილეთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის კონტექსტში და აუდიტზე დაყრდნობით ჩვენი მოსაზრების ჩამოყალიბებისას, შესაბამისად ამ საკითხებზე ცალკე მოსაზრებას არ გამოვხატავთ. ქვემოთ, თითოეული საკითხისთვის მოცემული განმარტება იმისა, თუ როგორ განვიხილეთ აღნიშნული საკითხი აუდიტის განმავლობაში, წარმოდგენილია ჩვენივე აუდიტის კონტექსტში.

ჩვენ შევასრულეთ პასუხისმგებლობა, რომელიც დაწვრილებით არის აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით *„აუდიტორის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“*, აღნიშნული საკითხების ჩათვლით. შესაბამისად, ჩვენი აუდიტი მოიცავდა ისეთი პროცედურების ჩატარებასაც, რითაც შევაფასებდით ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს. ჩვენი აუდიტის პროცედურების, მათ შორის ქვემოთ მოცემული საკითხების განსახილველად ჩატარებული პროცედურების შედეგები, წარმოადგენს თანდართულ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენი აუდიტორული მოსაზრების საფუძველს.

აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	**როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმალობაში**
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი და ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ გამოყენება	
ვინაიდან მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი მნიშვნელოვანია ბანკის ფინანსური მდგომარეობისთვის და ახლად მიღებული ფასს (IFRS) 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ („ფასს 9“) მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა კომპლექსურია და განსჯას საჭიროებს, ეს საკითხი აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხად მივიჩნიეთ. დანაკარგების გამო სესხების გაუფასურება გამოითვლება ერთდროულად კოლექტიური	ჩვენ შევისწავლეთ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენის პროცესი და შევაფასეთ კონტროლის იმ ძირითადი მექანიზმების მოწყობა და ქმედუნარიანობა, რომლებიც მოიცავდა ინდივიდუალური რეზერვის შექმნისთვის სესხების იდენტიფიკაციის, რისკის შესაბამისი დონის მიხედვით მსესხებლების კლასიფიკაციის და გაუფასურების ეტაპების, საკრედიტო მონიტორინგის, მონაცემთა სიზუსტისა და სისრულის კონტროლს. კონტროლის ავტომატიზებული მექანიზმების შემოწმებაში საინფორმაციო ტექნოლოგიების ჩვენი სპეციალისტები ჩავრთეთ.

დარეზერვების მოდელითა და დისკონტირებული ფულადი ნაკადების ანალიზის საფუძველზე ინდივიდუალური სასესხო რეზერვის შექმნით, და აგრეთვე რეგრესული საპროგნოზო შეფასებების საფუძველზე. კოლექტიური და ინდივიდუალური დარეზერვება დამოკიდებულია მთელ რიგ დაშვებასა და განსჯაზე. მაგალითად: ▸ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელ მოდელში გამოყენებული სააღრიცხვო ინტერპრეტაციები და დაშვებები; ▸ სესხების გადანაწილება პირველ, მეორე და მესამე ეტაპებზე ფასს 9-ში წარმოდგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; ▸ სხვადასხვა ეკონომიკური სცენარის გავლენის შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და დაშვებები; ▸ დეფოლტის ალბათობის, დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების განსაზღვრა, უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით, და ▸ ინდივიდუალურად დადგენილი რეზერვების შეფასება, მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადებისა და უზრუნველყოფის საგნის შეფასების ჩათვლით. ▸ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნების სიზუსტე და ადეკვატურობა. რეზერვის დადგენისას გამოყენებული განსჯისა და მოდელირების სხვადასხვა ხერხის გამო, დაშვებებმა და პროგნოზებმა შეიძლება განაპირობოს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მნიშვნელოვნად განსხვავებული რეზერვი.	აუდიტის განმავლობაში, ძირითადად, შემდეგი საკითხები გავაანალიზეთ: • შევაფასეთ საკრედიტო რისკის მოდელები და დაშვებები, რომლებიც გამოყენებულია დარეზერვების ძირითადი პარამეტრების დადგენისა და თითოეული პორტფელისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალების განსაზღვრისთვის; • შევაფასეთ ხელმძღვანელობის განსჯა, რომელსაც იგი ეყრდნობა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ინდივიდუალურად და კოლექტიურად დადგენისას, რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით; • შევამოწმეთ სესხების გადანაწილება გაუფასურების შესაბამის ეტაპებზე წინასწარ დადგენილი კრიტერიუმების მიხედვით; • შევამოწმეთ პროგნოზირებული სამომავლო ფულადი ნაკადები, უზრუნველყოფის საგნიდან მიღებული ფულადი ნაკადების ჩათვლით, რომლებიც უკავშირდება მომხმარებლებზე გაცემულ მნიშვნელოვნად გაუფასურებულ სესხებსა და ავანსებს. ჩვენს აუდიტის პროცედურებში შედიოდა ბანკის მიერ შემუშავებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მეთოდოლოგიის შეფასება, რომლითაც იგი ქმნის რეზერვებს მომხმარებლებზე გაცემული სესხებისა და ავანსებისთვის. ჩვენ შევაფასეთ, რამდენად მართებულია ხელმძღვანელობის მიერ შერჩეული საკრედიტო რისკის ფაქტორები და ნორმები იმის დასადგენად, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა – ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად. შევაფასეთ საანგარიშგებო თარიღისთვის ხელმღვანელობის მიერ შერჩეული კრიტერიუმების გამოყენების თანმიმდევრულობა.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ ინფორმაცია შესულია ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისთვის დართულ მე-9 შენიშვნაში *„მომხმარებლებზე გაცემული სესხები“* და 27-ე შენიშვნაში *„რისკის მართვა“*.	კოლექტიურად შეფასებული რეზერვის შესამოწმებლად, მოდელირების ჩვენი შიდა სპეციალისტების მხარდაჭერით შევაფასეთ საბაზისო სტატისტიკური მოდელები, მთავარი ამოსავალი მონაცემები და გამოყენებული დაშვებები და ასევე შევაფასეთ საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშებაში. ამასთანავე, გავაანალიზეთ მოდელების მთავარი ამოსავალი მონაცემების ცვლილების მიმართ რეზერვების მგრძნობელობა. ჩვენ შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ საკრედიტო რისკით მნიშვნელოვნად გაუფასურებული კორპორაციული კრედიტები და საფუძვლიანად შევამოწმეთ სამომავლო ფულადი ნაკადების შესახებ დაშვებები, უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებისა და მოსალოდნელი შედეგების დადგომის ალბათობების ჩათვლით. შევაფასეთ მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების შესახებ განმარტებითი შენიშვნების საკმარისობა და მართებულობა.
აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხი	**როგორ მივუდექით ამ საკითხს ჩვენი აუდიტის განმალობაში**
საინვესტიციო ქონების შეფასება	
ბანკი საინვესტიციო უძრავი ქონებისთვის სამართლიანი ღირებულების მოდელს იყენებს. ბანკმა საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად პროფესიონალი შემფასებელი დაიქირავა. უძრავი ქონების შეფასებას ახასიათებს გაურკვევლობა და ეყრდნობა ვარაუდებს. ამასთან, ბანკის უძრავი ქონება ძირითადად საქართველოში მდებარეობს, სადაც მეორადი ბაზარი შედარებით არალიკვიდურია, რის გამოც იზრდება ამ შეფასებებში განსჯის გამოყენების აუცილებლობა. ეს შეფასებები, მათი დიდი მნიშვნელობისა და სუბიექტური ხასიათის გამო აუდიტთან დაკავშირებული ძირითადი საკითხია.	ბანკის უძრავი ქონების ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე ობიექტების შესაფასებლად, რომლებიც შემთხვევითობის პრინციპით შევარჩიეთ, დავიქირავეთ უძრავი ქონების შეფასების სპეციალისტები. სპეციალისტებმა ასევე შეაფასეს ბანკის მიერ დაქირავებული გარე შემფასებლების კომპეტენტურობა და ობიექტურობა, გააანალიზეს გამოყენებული მეთოდები და დაშვებები და შეამოწმეს შემფასებლების მიერ წარმოდგენილი მონაცემები. რაც შეეხება ქონებას, რომლებიც არ ექვემდებარებოდა გარეშე სპეციალისტის მიერ ინდივიდუალურად შეფასება, შევამოწმეთ ხელმძღვანელობის დაშვებები საანგარიშგებო

საინვესტიციო ქონების შეფასების შესახებ ინფორმაცია ასახულია ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დართულ მე-3 შენიშვნაში *„საღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები“*, მე-10 შენიშვნაში „საინვესტიციო ქონება“ და 28-ე შენიშვნაში *„სამართლიანი ღირებულების შეფასება“*.	პერიოდის განმავლობაში ასეთი ობიექტების ფასების მერყეობის შესახებ. ეს დავასაბუთეთ გარეშე შემფასებლების მიერ მომზადებული ბაზრის მიმოხილვის ანგარიშების გაცნობით, ბანკის უძრავი ქონების პორტფელში გარკვევით და ემპირიული საბაზრო ინფორმაციის მოძიებით. განვიხილეთ, რამდენადაა აღიარებული შეფასების შედეგები და ბანკის განმარტებები საინვესტიციო ქონების შეფასებასთან დაკავშირებით.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2018 წლის წლიურ ანგარიშში.

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.
ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა წავიკითხოთ ზემოაღნიშნული სხვა ინფორმაცია, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- გამოვავლენთ და ვაფასებთ ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია

Building a better working world

თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.

- შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ „ფუნქციონირებადი საწარმოს“ დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- მთლიანობაში ვაფასებთ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება შესაბამის ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

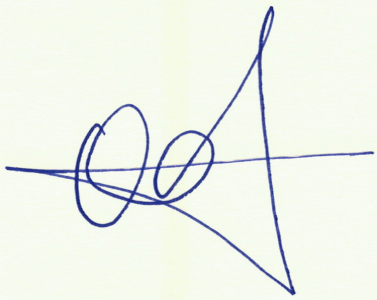
აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

Building a better working world

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ შესაბამის გარანტიებს.

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეული უარყოფითი შედეგები გადაწონის ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელს.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 13 აგვისტო

ერნსტ ენდ იანგ გლობალ ლიმიტედის წევრი კომპანია
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better working world

ამასთანავე, აუდიტის კომიტეტს წარვუდგენთ წერილობით განცხადებას, რომ ვაკმაყოფილებთ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და ვატყობინებთ ყოველგვარი ურთიერთობისა და სხვა საკითხების შესახებ, რომლებიც გონივრულობის ფარგლებში შეიძლება ეჭვს იწვევდეს ჩვენი დამოუკიდებლობის შესახებ, და, თუ შესაძლებელია, წარმოვადგენთ შესაბამის გარანტიებს.

აუდიტის კომიტეტისთვის წარდგენილ საკითხებს შორის განვსაზღვრავთ იმ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვნად მივიჩნიეთ მიმდინარე პერიოდის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის განმავლობაში და, შესაბამისად, სწორედ ისინი წარმოადგენს აუდიტთან დაკავშირებულ ძირითად საკითხებს. აღნიშნულ საკითხებს აღვწერთ აუდიტორის დასკვნაში, თუ კანონით ან ნორმატიული აქტით არ არის აკრძალული საკითხის საჯაროობა, ან თუ, უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, გადავწყვეტთ, რომ საკითხი არ უნდა აისახოს ჩვენს დასკვნაში, რადგან გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელია, რომ ამით გამოწვეული უარყოფითი შედეგები გადაწონის ამ ინფორმაციის მიმართ საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელს.

წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა ეყრდნობა აუდიტს, რომლის პარტნიორიც არის ოლეგ იუშენკოვი.

ოლეგ იუშენკოვი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2019 წლის 13 აგვისტო

ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშ-ვნები	2018	2017
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,109,388	1,401,881
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1,282,764	1,205,844
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	1,864,818	1,540,344
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	9	8,716,788	7,063,894
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		6,156	6,603
საინვესტიციო ქონება	10	132,327	185,493
გადახდილი ავანსები		42,885	48,635
ძირითადი საშუალებები	11	294,647	287,886
არამატერიალური აქტივები		72,802	48,190
ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში	12	158,981	159,888
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში		12,371	11,031
გუდვილი	13	33,453	33,453
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები		19,159	-
სხვა აქტივები	15	108,728	100,533
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		42,408	-
სულ აქტივები		**13,897,675**	**12,093,675**
ვალდებულებები			
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	16	7,811,761	6,815,768
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	17	2,559,277	2,969,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	1,635,929	694,993
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		-	8,386
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	14	23,459	7,602
ანარიცხები	19	3,745	2,816
სხვა ვალდებულებები	15	96,014	57,923
სულ ვალდებულებები		**12,130,185**	**10,557,123**
საკუთარი კაპიტალი	20		
საწესდებო კაპიტალი		27,994	27,821
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		173,278	140,358
გამოსყიდული აქციები		(9)	(9)
სხვა რეზერვები		33,341	29,216
გაუნაწილებელი მოგება		1,532,886	1,339,166
სულ საკუთარი კაპიტალი		**1,767,490**	**1,536,552**
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		**13,897,675**	**12,093,675**

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე — გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია — ფინანსური დირექტორი

13 აგვისტო, 2019 წ

6-104 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	*2018*	*2017*
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	6	1,109,388	1,401,881
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1,282,764	1,205,844
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8	1,864,818	1,540,344
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	9	8,716,788	7,063,894
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		6,156	6,603
საინვესტიციო ქონება	10	132,327	185,493
გადახდილი ავანსები		42,885	48,635
ძირითადი საშუალებები	11	294,647	287,886
არამატერიალური აქტივები		72,802	48,190
ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში	12	158,981	159,888
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში		12,371	11,031
გუდვილი	13	33,453	33,453
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები		19,159	-
სხვა აქტივები	15	108,728	100,533
გასაყიდად გამიზნული აქტივები		42,408	-
სულ აქტივები		**13,897,675**	**12,093,675**
ვალდებულებები			
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	16	7,811,761	6,815,768
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	17	2,559,277	2,969,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	18	1,635,929	694,993
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები		-	8,386
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	14	23,459	7,602
ანარიცხები	19	3,745	2,816
სხვა ვალდებულებები	15	96,014	57,923
სულ ვალდებულებები		**12,130,185**	**10,557,123**
საკუთარი კაპიტალი	20		
საწესდებო კაპიტალი		27,994	27,821
დამატებით შეტანილი კაპიტალი		173,278	140,358
გამოსყიდული აქციები		(9)	(9)
სხვა რეზერვები		33,341	29,216
გაუნაწილებელი მოგება		1,532,886	1,339,166
სულ საკუთარი კაპიტალი		**1,767,490**	**1,536,552**
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		**13,897,675**	**12,093,675**

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად დირექტორთა საბჭოს მიერ:

არჩილ გაჩეჩილაძე — გენერალური დირექტორი

სულხან გვალია — ფინანსური დირექტორი

13 აგვისტო, 2019 წ

6-104 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის ინდივიდუალური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშ-ვნები	*2018*	*2017*
საპროცენტო შემოსავალი			
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		1,086,205	919,957
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		133,129	106,017
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		28,274	16,355
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		2,194	952
		1,249,802	**1,043,281**
საპროცენტო ხარჯი			
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		(245,407)	(209,151)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები		(190,896)	(181,988)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		(110,990)	(41,069)
		(547,293)	**(432,208)**
ანაბრის დაზღვევის საკომისიო		(4,847)	-
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		**697,662**	**611,073**
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო		210,693	183,131
საკომისიო ხარჯი		(89,078)	(71,268)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	21	**121,615**	**111,863**
წმინდა შემოსულობა უძრავი ქონებიდან	22	4,690	5,989
წმინდა ზარალი ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტიდან, რომლებიც შეფასებულია სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(1,743)	n/a
წმინდა შემოსულობა გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან		n/a	2,121
წმინდა ზარალი ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც აღიარებულია სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით		(878)	n/a
წმინდა შემოსულობა სხვა წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან		n/a	1,479
წმინდა შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	10	-	6,200
წმინდა შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან:			
- გარიგებები		81,724	57,617
- საკურსო სხვაობები		27,952	17,015
სხვა წმინდა საოპერაციო შემოსავალი (ხარჯი)		2,622	(1,297)
სხვა საოპერაციო არასაპროცენტო შემოსავალი		**114,367**	**89,124**
შემოსავალი		**933,644**	**812,060**
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	23	(182,360)	(170,467)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	23	(96,698)	(83,278)
ცვეთა და ამორტიზაცია		(40,790)	(37,153)
სხვა საოპერაციო ხარჯები		(2,687)	(2,575)
საოპერაციო ხარჯები		**(322,535)**	**(293,473)**
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე		**611,109**	**518,587**
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი /გაუფასურების რეზერვის ხარჯი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	24	(137,618)	(146,696)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ამოღება) /გაუფასურების რეზერვის ხარჯი ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე	24	74	(93)
სხვა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	24	(1,516)	არა
სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვის ხარჯი და ანარიცხები		(17,040)	(11,251)
რისკის ხარჯი		**(156,100)**	**(158,040)**
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე		**455,009**	**360,547**
წმინდა არარეგულარული მუხლები	25	(68,812)	(3,538)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე		**386,197**	**357,009**
მოგების გადასახადის ხარჯი	14	(52,895)	(24,942)
წლის მოგება		**333,302**	**332,067**
საბაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე	20	11.9777	11.9396

6-104 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

სრული შემოსავლის ინდივიდუალური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	*2018*	*2017*
წლის მოგება		**333,302**	**332,067**
სხვა სრული შემოსავალი			
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებში მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც ხდება:			
- სავალო ინსტრუმენტებში ინვესტიციების სამართლიანი ღირებულების წმინდა ცვლილება, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		1,676	n/a
- გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდების არარეალიზებული გადაფასება		n/a	3,142
- რეალიზებული ზარალი ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		1,743	n/a
- არარეალიზებული შემოსულობა მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში რეკლასიფიცირებული გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდებიდან		n/a	(2,121)
- ცვლილება იმ სავალო ფასიან ქაღალდებში ინვესტიციებიდან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და რეკლასიფიცირებული მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში		827	n/a
მოგების გადასახადით დაბეგვრის გავლენა	14	(140)	-
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებაში ან ზარალში რეკლასიფიცირებაც ხდება		**4,106**	**1,021**
სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებში მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება:			
- საინვესტიციო ქონებაში რეკლასიფიცირებული ძირითადი საშუალებების გადაფასება	10, 11	1,043	3,483
- წმინდა ზარალი ინვესტიციებიდან წილობრივ ინსტრუმენტებში, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		(2,525)	n/a
მოგების გადასახადით დაბეგვრის გავლენა	14	-	(781)
წმინდა სხვა სრული შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებზე მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება		**(1,482)**	**2,702**
წლის სხვა სრული შემოსავალი, წმინდა		**2,624**	**3,723**
პერიოდის მთლიანი სრული შემოსავალი		**335,926**	**335,790**

6-104 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ინდივიდუალური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	ბანკის აქციონერთათვის განკუთვნილი					
	საწესდებო კაპიტალი	დამატებით შეტანილი კაპიტალი	გამოსყიდული აქციები	სხვა რეზერვები	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
1 იანვარი, 2017 წ.	**27,821**	**216,030**	**(9)**	**25,493**	**1,007,099**	**1,276,434**
წლის მოგება	-	-	-	-	332,067	332,067
წლის სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი	-	-	-	3,723	-	3,723
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	**-**	**-**	**-**	**3,723**	**332,067**	**335,790**
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად (შენიშვნა 26)	-	50,394	-	-	-	50,394
განაცემები წილობრივი გადახდის სქემის ფარგლებში (შენიშვნა 26)	-	(126,066)	-	-	-	(126,066)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**27,821**	**140,358**	**(9)**	**29,216**	**1,339,166**	**1,536,552**
ფასს 15-ზე გადასვლა (შენიშვნა 3)	-	-	-	-	(15,759)	(15,759)
ფასს 9-ზე გადასვლა (შენიშვნა 3)	-	-	-	2,719	(5,041)	(2,322)
1 იანვარი, 2018 წ.	**27,821**	**140,358**	**(9)**	**31,935**	**1,318,366**	**1,518,471**
წლის მოგება	-	-	-	-	333,302	333,302
წლის სხვა სრული (ზარალი) შემოსავალი	-	-	-	2,624	-	2,624
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	**-**	**-**	**-**	**2,624**	**333,302**	**335,926**
ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის გადატანა, წმინდა	-	-	-	(3,743)	3,743	-
საკუთარი კაპიტალის ზრდა წილობრივი გადახდების შედეგად (შენიშვნა 26)	-	82,483	-	-	-	82,483
ბანკის აქციონერებზე გაცემული დივიდენდები (შენიშვნა 20)	-	-	-	-	(120,000)	(120,000)
წილობრივ ინსტრუმენტებში ინვესტიციების გაყიდვა, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ჯორჯიან კაპიტალის აქციები	-	-	-	2,525	(2,525)	-
ბიზნესის გაყოფის შედეგად თანამშრომლებისთვის საინვესტიციო ბიზნესის აქციების გადაცემა	-	2,649	-	-	-	2,649
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (შენიშვნა 20)	173	13,145	-	-	-	13,318
განაცემები წილობრივი გადახდის სქემის ფარგლებში (შენიშვნა 26)	-	(65,357)	-	-	-	(65,357)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**27,994**	**173,278**	**(9)**	**33,341**	**1,532,886**	**1,767,490**

6-104 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფულადი ნაკადების ინდივიდუალური ანგარიშგება

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშ-ვნები	*2018*	*2017*
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მიღებული პროცენტი		1,228,822	1,024,276
გადახდილი პროცენტი		(524,845)	(429,429)
მიღებული საკომისიო		254,416	170,758
გადახდილი საკომისიო		(89,078)	(71,268)
წმინდა ფულადი ნაკადები უძრავი ქონებიდან		4,667	5,673
წმინდა რეალიზებული შემოსულობა უცხოური ვალუტებიდან		81,724	57,617
მომხმარებლებზე გაცემული ჩამოწერილი სესხების ამოღება	9	35,306	52,792
სხვა მიღებული შემოსავალი (გადახდილი ხარჯი)		30,742	(15,559)
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი		(132,469)	(118,083)
გადახდილი ზოგადი, ადმინისტრაციული და საოპერაციო ხარჯები		(103,783)	(68,042)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		**785,502**	**608,735**
საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება			
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(39,100)	(287,274)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები		(1,692,143)	(1,416,089)
ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები		6,999	4,916
გადახდილი ავანსები და სხვა აქტივები		(95,099)	(10,482)
საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები		(460,307)	(261,521)
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები		897,650	561,320
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე		839,468	1,350,109
სხვა ვალდებულებები		17,703	17,217
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		**260,673**	**566,931**
მოგების გადახდილი გადასახადი		(61,699)	(9,666)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		**198,974**	**557,265**
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები			
შვილობილი კომპანიების შესყიდვა, მიღებული ფულადი სახსრების გამოკლებით		-	(10,066)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების წმინდა შესყიდვა		(320,028)	(333,146)
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		85,143	11,067
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების გაყიდვიდან		1,299	923
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(90,046)	(101,861)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		**(323,632)**	**(433,083)**
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები			
გადახდილი დივიდენდები	20	(120,000)	(211)
განაცემები წილობრივი გადახდის სქემის ფარგლებში (შენიშვნა 26)		(65,357)	(126,066)
სააქციო კაპიტალის გამოშვება (შენიშვნა 20)		13,318	-
დამატებითი წილების შესყიდვა არსებულ შვილობილ კომპანიებში		(1,343)	(17,793)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული / (გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		**(173,382)**	**(144,070)**
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		5,665	1,803
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(118)	n/a
ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების წმინდა კლება		**(292,493)**	**(18,085)**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	6	**1,401,881**	**1,419,966**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები წლის ბოლოს	6	**1,109,388**	**1,401,881**

6-104 გვერდებზე დართული შენიშვნები ამ ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „საქართველოს ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) 1994 წლის 21 ოქტომბერს დაარსდა, როგორც სააქციო საზოგადოება („სს“) საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად. ბანკი საქმიანობას ახორციელებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“ ან „საქართველოს ცენტრალური ბანკი“) მიერ 1994 წლის 15 დეკემბერს გაცემული ზოგადი საბანკო ლიცენზიის საფუძველზე.

ბანკი იღებს ანაბრებს მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ და აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს. ბანკის სათავო ოფისი მდებარეობს თბილისში, საქართველოში. 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკის 276 ფილიალი მოქმედებდა საქართველოს ყველა დიდ ქალაქში (2017 წლის 31 დეკემბერი: 286). ბანკის იურიდიული მისამართია: საქართველო, თბილისი 0160, გაგარინის ქ. 29.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „ბიჯეო ჯგუფი“ (შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „ბიჯეო“, ყოფილი შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჰოლდინგი“) იყო ინგლისსა და უელსში დაფუძნებული შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია და წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას. 2012 წლის 28 თებერვლიდან შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „ბიჯეოს“ აქციები განთავსდა დიდი ბრიტანეთის ლისტინგის ორგანოს ოფიციალური სიის პრემიუმ ლისტინგის სეგმენტში და სავაჭრო სისტემაში დაშვებული იქნა შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „ლონდონის საფონდო ბირჟის“ რეგისტრირებული ფასიანი ქაღალდების ძირითად ბაზარზე.

2015 წლის აგვისტოში, მას შემდეგ, რაც სებ-მა განიზრახა საქართველოში მოქმედი ბანკების ინდივიდუალურად დარეგულირება და ამით ადგილობრივად დარეგულირებული საბანკო ერთეულების ინვესტიციების შეზღუდვა ისეთ შვილობილ კომპანიებში, რომლებიც არასაბანკო საქმიანობას ეწევიან, ბანკმა დაასრულა იურიდიული რესტრუქტურიზაცია. ამის შედეგად, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „ბიჯეომ“, საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, ბანკის მშობელ კომპანიად დააფუძნა ახალი ჰოლდინგური კომპანია - სს „ბიჯეო ჯგუფი“ (შემდგომში „სს „ბიჯეო“).

2017 წლის 3 ივლისს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „ბიჯეო ჯგუფმა“ განაცხადა, რომ 2018 წლის პირველი ნახევრის ბოლოსთვის იგი ორ მიმართულებად - ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საბანკო ბიზნესის მიმართულებად - შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფად“ და ლონდონის ბირჟაზე დარეგისტრირებულ საინვესტიციო ბიზნესის მიმართულებად - შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „ჯორჯია კაპიტალად“ დაიყოფოდა. აღნიშნული გაყოფა (შემდგომში „გაყოფა“) 2018 წლის 29 მაისს დასრულდა, რის შედეგადაც, შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ (შემდგომში „შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“) გახდა სს „ბიჯეო ჯგუფის" 100%-იანი მფლობელი, რომელიც ბანკის მთავარი აქციონერია. 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფი“ წარმოადგენდა ბანკის საბოლოო მშობელ კომპანიას.

ბანკის ძირითადი საქმიანობაა საბანკო მომსახურების გაწევა იურიდიული და ფიზიკური პირებისთვის.

2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „ბიჯეო“ ბანკის მთავარი აქციონერი იყო:

აქციონერი	*31 დეკემბერი 2018*	*31 დეკემბერი 2017*
სს "ბიჯეო ჯგუფი"	79.78%	99.55%
"ბიჯეო გრუფ ფლს"	19.78%	-
სხვა*	0.45%	0.45%
სულ	**100.00%**	**100.00%**

** საქართველოს საფონდო ბირჟაზე რეგისტრირებული აქციები*

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა (გაგრძელება)

2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის წილობრივი მონაწილეობა ასეთი იყო:

შვილობილი კომპანიები	ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწესდებო კაპიტალში		რეგისტრაციის ქვეყანა	სფერო	დაფუძნების თარიღი	შეძენის თარიღი
	31 დეკემბერი, 2018 წ.	*31 დეკემბერი, 2017 წ.*				
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა გაერთიანებულ სამეფოში	100.00%	100.00%	გაერთიანებული სამეფო	ინფორმირება და საბაზრო კვლევა	17/8/2010	–
ააიპ ფონდი „სიცოცხლის ხე“	100.00%	100.00%	საქართველო	საქველმოქმედო საქმიანობა	25/8/2008	–
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა უნგრეთში	100.00%	100.00%	უნგრეთი	წარმომადგენლობა	18/6/2012	–
სს "საქართველოს ბანკის" წარმომადგენლობა თურქეთში	100.00%	100.00%	თურქეთი	წარმომადგენლობა	25/12/2013	–
შპს "საქართველოს ფინანსური ინვესტიცია"	100.00%	100.00%	ისრაელი	ინფორმირება და საბაზრო კვლევა	9/2/2009	–
შპს "პროფესიული საკალათბურთო კლუბი დინამო თბილისი"	(ა)	100.00%	საქართველო	სპორტი	10/1/2011	–
შპს "საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტი"	100.00%	100.00%	საქართველო	განათლება	15/10/2013	–
"ბენდერლოკ ინვესტმენტ ლიმიტედი"	100.00%	100.00%	კვიპროსი	ინვესტიციები	12/5/2009	13/10/2009
⇒ სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი"	99.98%	99.98%	ბელარუსი	საბანკო საქმიანობა	16/4/1992	3/6/2008
⇒ შპს "ბელარუსის ეროვნული ბანკის ლიზინგი"	99.90%	99.90%	ბელარუსი	ლიზინგი	30/3/2006	3/6/2008
შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“ (ბ)	100.00%	100.00%	საქართველო	ლიზინგი	29/10/2001	31/12/2004
⇒ პრაიმ ლიზინგი (ბ)	100.00%	100.00%	საქართველო	ლიზინგი	27/1/2012	21/1/2015

მეკავშირე კომპანიები	ხმის უფლების მქონე და ჩვეულებრივი აქციების წილი საწესდებო		რეგისტრაციის ქვეყანა	სფერო	დაფუძნების თარიღი	შეძენის თარიღი
	31 დეკემბერი, 2018 წ.	*31 დეკემბერი, 2017 წ.*				
სს "კრედიტინფო"	21.08%	21.08%	საქართველო	ფინანსური შუამავლობა	14/2/2005	14/2/2005

(ა) 2018 წელს სს „საქართველოს ბანკმა“ გაყიდა თავისი ინვესტიცია შპს „პროფესიონალურ საკალათბურთო კლუბ დინამო თბილისში“.

(ბ) 2017 წლის ივნისში ბანკმა შეისყიდა შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასსს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფასიკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2018 წლის ანგარიშგებისთვის. ეს ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის 2019 წლის 21 მაისით დათარიღებული #6 ბრძანების მოთხოვნების შესაბამისად.

2019 წლის 13 მარტს ბანკმა მოამზადა 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს („ბასსს“) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) და ფინანსური ანგარიშგების ინტერპრეტაციების საერთაშორისო კომიტეტის („ფასიკ“) ინტერპრეტაციების შესაბამისად, რომლებიც ძალაშია 2018 წლის ანგარიშგებისთვის. ეს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ხელმისაწვდომია ბანკის ოფიციალურ ვებგვერდზე (www.bankofgeorgia.ge).

ბანკს აღრიცხვის წარმოება და მარეგულირებელი ორგანოებისთვის ფინანსური ანგარიშგების მომზადება ლარში მოეთხოვება. ეს ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების მეთოდით, შემდეგი გამონაკლისებით:

- ფინანსური აქტივებისა და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, წარმოებული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების, და საინვესტიციო უძრავი ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება;
- სასაქონლო-მატერიალური მარაგების შეფასება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით;
- გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირებული გრძელვადიანი აქტივების შეფასება თვითღირებულებასა და გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებულ სამართლიან ღირებულებას შორის უმცირესით.

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში („ლარი“), თითო აქციის ღირებულების გარდა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

ფუნქციონირებადი საწარმო

ბანკის დირექტორთა საბჭომ შეაფასა, შესწევს თუ არა ბანკს უნარი გააგრძელოს საქმიანობა, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ და მიაჩნია, რომ ბანკს აქვს საკმარისი რესურსი, გააგრძელოს საქმიანობა ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღიდან მინიმუმ 12 თვის განმავლობაში. ამასთან, ხელმძღვანელობა არ ფლობს ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება ეჭვქვეშ დააყენოს ბანკის უნარი, გააგრძელოს საქმიანობა როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ განჭვრეტად მომავალში. აქედან გამომდინარე, ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

შვილობილ კომპანიებთან შერწყმა და გუდვილი

ინვესტიცია შვილობილ კომპანიაში თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება. საბაზისო აქტივების სანაცვლოდ წილების დათმობა, არსებითად, იმას ნიშნავს, რომ მშობელი კომპანიის თვალში თავისი ინვესტიცია იცვლება „პირდაპირი სააქციო წილიდან“ „გაცხადებულ შედეგებად და წმინდა აქტივებად“. შესაბამისად, ოფიციალური შერწყმის თარიღისთვის, გაერთიანებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხები იქცევა მშობელი კომპანიის ამ აქტივების თვითღირებულებად. შეძენილი აქტივების (მათ შორის ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე საწარმოებში ან ერთობლივ საწარმოებში, რომლებსაც ფლობს შერწყმაში მონაწილე შვილობილი კომპანია) და ნაკისრი ვალდებულებების აღიარება ხდება საბალანსო ღირებულებით გაერთიანებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ოფიციალური შერწყმის თარიღის მდგომარეობით. ეს მოიცავს შეძენის მომენტში სამართლიანი ღირებულების შეფასების შედეგად წარმოშობილ ყოველგვარ გუდვილს, არამატერიალურ აქტივებს ან კორექტირებებს, რომლებიც აღიარებული იყო შვილობილი კომპანიის თავდაპირველი შეძენისას, გამოკლებული შემდგომი ამორტიზაცია, ცვეთა, გაუფასურების ზარალი (კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე).

პირველადი აღიარების შემდგომ, გუდვილის შეფასება ხდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება ნებისმიერი დარიცხული გაუფასურების ზარალი. როდესაც გუდვილი მიეკუთვნება ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულს და ამ ერთეულის ოპერაციების ნაწილი არის გასხვისებული, გასხვისებულ ოპერაციასთან დაკავშირებული გუდვილი ჩართულია აღნიშნული ოპერაციის საბალანსო ღირებულებაში იმისთვის, რომ მოხდეს გასხვისებით მიღებული შემოსულობის ან ზარალის მართებული განსაზღვრა. ასეთ შემთხვევაში, გასხვისებულ ოპერაციაზე მიკუთვნილი გუდვილის განსაზღვრა ხდება გასხვისებული ოპერაციის ღირებულებასა და ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ბიზნეს ერთეულში შენარჩუნებული ხვედრითი წილის მიხედვით.

გუდვილის გაუფასურების შეფასება ხდება ყოველწლიურად ან უფრო ხშირად თუ მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულება შეიძლება გაუფასურებული იყოს.

გაუფასურების შემოწმების მიზნით, შვილობილ კომპანიასთან შერწყმის შედეგად დარიცხული გუდვილი შესყიდვის თარიღიდან გადანაწილდება ბანკის ფულადი ნაკადების წარმომქმნელ ერთეულებზე ან ერთეულთა ჯგუფებზე, რომლებიც, სავარაუდოდ, შერწყმით წარმოქმნილი სინერგიიდან სარგებელს მიიღებენ, განურჩევლად იმისა, აღნიშნულ ერთეულებს ან ერთეულთა ჯგუფებს ბანკის სხვა აქტივები განეკუთვნება, თუ ვალდებულებები. ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეული ან ერთეულთა ჯგუფი, რომლებზეც გუდვილია გადანაწილებული:

- წარმოადგენს უმცირეს დონეს, რომელზეც ბანკი ახდენს გუდვილის მონიტორინგს შიდა მართვის მიზნებისთვის; და
- არ აღემატება ფასს (IFRS) 8-ის „საოპერაციო სეგმენტები“ შესაბამისად განმარტებული სეგმენტის სიდიდეს.

გაუფასურება განისაზღვრება იმ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულების შეფასებით, რომელსაც გუდვილი უკავშირდება. თუ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულის (ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია საბალანსო ღირებულებაზე, ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენა მომავალ პერიოდებში შეუძლებელია.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში

ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში, საერთო კონტროლს დაქვემდებარებულ ერთეულებთან გარიგებებით შეძენილი კომპანიების ჩათვლით, ფასდება გაუფასურების ზარალით (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) შემცირებული შესყიდვის დანახარჯებით.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენენ კომპანიებს, რომლებშიც ბანკი ფლობს ხმის უფლების 20%-დან 50%-მდე, ან სხვაგვარად შესწევს უნარი მოახდინოს მნიშვნელოვანი ზემოქმედება, მაგრამ რომელსაც ის არ აკონტროლებს ან სხვა პირთან ერთად აკონტროლებს. მეკავშირე საწარმოებში ინვესტიციები იანგარიშება კაპიტალ-მეთოდით და თავდაპირველად აისახება თვითღირებულებით, გუდვილის ჩათვლით. შემდგომი ცვლილებები საბალანსო ღირებულებაში ასახავს მეკავშირე საწარმოში ბანკის წმინდა აქტივების წილში შესყიდვის შემდგომ მომხდარ ცვლილებებს. მეკავშირე საწარმოების მოგება-ზარალში ბანკის წილი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, ხოლო რეზერვებში მისი გადაადგილების წილი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. თუმცა, როდესაც ბანკის ზარალის წილი მეკავშირე საწარმოში უტოლდება ან აღემატება მის წილს მეკავშირე საწარმოში, ბანკი არ ასახავს შემდგომ დანაკარგებს, თუ ის ვალდებული არ არის შემდგომი გადახდების განხორციელებაზე მეკავშირე საწარმოში ან მისი სახელით.

არარეალიზებული შემოსულობა ბანკსა და მის მეკავშირე საწარმოებს შორის ტრანსაქციებზე იქვითება მეკავშირე საწარმოთა კაპიტალში ბანკის წილის მოცულობით. არარეალიზებული ზარალიც იქვითება, თუ ტრანსაქცია არ ამტკიცებს გადაცემული აქტივის გაუფასურებას. როდესაც კაპიტალის ინვესტიცია ხდება მეკავშირე კომპანია, ინვესტიცია გადაფასდება სამართლიან ღირებულებამდე და მანამდე სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებული ყველა შემოსულობა ან ზარალი რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება

ბანკი ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორიცაა სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, მომხმარებლებზე გაცემული გარკვეული სესხები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო უძრავი ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ყოველი საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღით. გარდა ამისა, ამორტიზებადი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 28-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების შეფასებებისთვის მნიშვნელოვანი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე:

- დონე 1 – მსგავსი აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ბანკი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

ფასს 9 ჩაანაცვლებს ბასს 39-ს 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკს არ გადაუანგარიშებია 2017 წლის შედარებადი ინფორმაცია ფასს 9-ის მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის. ამიტომ 2017 წლის შედარებადი ინფორმაცია გაცხადებულია ბასს 39-ის შესაბამისად და არ ედრება 2018 წლისთვის წარმოდგენილ ინფორმაციას. ფასს 9-ის მიღების შედეგად წარმოშობილი სხვაობები პირდაპირ გაუნაწილებელ მოგებაშია აღიარებული 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით და მოცემულია ქვემოთ: ბასს 39-ით გათვალისწინებული სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელიც 2017 ფინანსურ წელს უკავშირდება, წარმოდგენილია წინა წლის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებში.

ფასს 9 არ ახდენს გავლენას საზედამხედველო კაპიტალზე და კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებზე.

ცვლილებები კლასიფიკაციასა და შეფასებაში

ფასს 9 მოითხოვს წილობრივი ინსტრუმენტებისა და, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გარდა, ყველა ფინანსური აქტივის შეფასებას ბანკის მიერ ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელის და ასევე ამ ინსტრუმენტებზე სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების თავისებურებების საფუძველზე. ბასს 39-ის შეფასების კატეგორიები ჩაანაცვლა შემდეგმა:

- სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, სავალო ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანით;
- სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, წილობრივი ინსტრუმენტების გაყიდვისას მისი მოგებაში ან ზარალში გადატანის გარეშე; და
- ამორტიზებული ღირებულება.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების აღრიცხვა მეტწილად იგივე რჩება, რაც ბასს 39-ითაა გათვალისწინებული.

ფასს 9-ის მიხედვით, ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები აღარ არის გამიჯნული დაკავშირებული ძირითადი ფინანსური აქტივისგან. ამის მაგივრად ფინანსური აქტივების კლასიფიკაცია ხდება ბიზნესმოდელისა და მათი სახელშეკრულებო ვადების საფუძველზე, როგორც ქვემოთაა განმარტებული. ფინანსურ ვალდებულებებში და არაფინანსურ ძირითად ხელშეკრულებებში ჩართული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების აღრიცხვა არ შეცვლილა.

კლასიფიკაცია და შეფასება

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და აქტივის სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ბანკი გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე. ი. პირველი დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ბანკი აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც მოგებას ან ზარალს.
- ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ბანკი ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს შემოსულობას ან ზარალს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მონაცემები გახდება ბაზარზე მოპოვებადი, ან როდესაც ინსტრუმენტების აღიარება შეწყდება.

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი ამორტიზებული ღირებულებით აფასებს მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსური აქტივებს თუ დაკმაყოფილებულია შემდეგი ორი პირობა:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანიც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად;
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

ბიზნესმოდელი

ფასს 9-ის მიხედვით სამი ბიზნესმოდელი არსებობს:

- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად: მისი მიზანია აქტივის ფლობა ვადის ამოწურვამდე საპროცენტო შემოსავლის, კონტრაჰენტისგან ძირითადი თანხის და პროცენტის გადახდების მისაღებად.
- ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად: ეს მოდელი ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის მოდელის მსგავსია, იმ განსხვავებით, რომ საწარმომ შეიძლება გადაწყვიტოს თავისი ყველა ან ზოგიერთი აქტივის გაყიდვა მათი ვადის ამოწურვამდე, გარემოებების ცვლილების გამო, ან აქტივების ფლობა ლიკვიდურობის მიზნით.
- სხვა: ყველა ის მოდელი, რომელიც არ აკმაყოფილებს „ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობის“ ან „ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად ფლობის“ კრიტერიუმებს.

ბიზნესმოდელის შესაფასებლად საჭიროა შეფასების თარიღისთვის არსებულ ფაქტებსა და გარემოებებზე დაყრდნობით გადაწყვეტილების მიღება. ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, ინსტრუმენტის თითოეული ტიპის აგრეგირებული პორტფელების, დონეზე და ეყრდნობა დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს. ბანკმა განიხილა რაოდენობრივი (მაგ. გაყიდვების მოსალოდნელი ინტენსიურობა და მოცულობა) და ხარისხობრივი ფაქტორები, მაგალითად, როგორ ხდება ბიზნესმოდელის ეფექტურობის და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში ფლობილი ფინანსური აქტივების შეფასება და ანგარიშგება ხელმძღვანელობის ზედა რგოლისთვის, რისკები, რომლებიც ამ ბიზნესმოდელის ეფექტურობაზე მოქმედებს და, განსაკუთრებით, როგორ იმათება ეს რისკები; და როგორ ხდება ბინზესის ხელმძღვანელების შრომის ანაზღაურება.

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI)

თუ ფინანსური აქტივი ფლობილია ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად“ ბიზნესმოდელის ან „ფლობა ფულადი ნაკადების მისაღებად და გასაყიდად“ ბიზნესმოდელის ფარგლებში, მაშინ კლასიფიკაციის განსაზღვრისთვის თავდაპირველი აღიარებისას საჭიროა იმის შეფასება, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოდგენს თუ არა. SPPI ტესტირება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე ხდება.

სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დაუფარავ ნაწილზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს, შეესაბამება მთავარ საკრედიტო შეთანხმებას. პროცენტი არის ფულის დროითი ღირებულებისა და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში დაუფარავ ძირითად თანხასთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის კომპენსაცია. იგი ასევე შეიძლება მოიცავდეს დაკრედიტებასთან დაკავშირებული სხვა ძირითადი რისკების (მაგ. ლიკვიდურობის რისკი) და დროის გარკვეული პერიოდის განმავლობაში ფინანსური აქტივის ფლობასთან დაკავშირებული დანახარჯების (მაგ. ადმინისტრაციული დანახარჯები) ანაზღაურებას, და ასევე ძირითად საკრედიტო შეთანხმებით გათვალისწინებულ მოგების მარჟას.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების შემდგომი შეფასება (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები (გაგრძელება)

მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდები (SPPI) (გაგრძელება)

იმის შესაფასებლად, სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებია (SPPI) თუ არა, ბანკი განიხილავს, ხომ არ შეიცავს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები ისეთი პირობას, რომელმაც შეიძლება შეცვალოს ინსტრუმენტის ვადის განმავლობაში წარმოშობილი სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოძრაობის დრო ან სიდიდე, რამაც, შესაძლოა, გავლენა მოახდინოს იმაზე, ჩაითვლება თუ არა, რომ ინსტრუმენტმა გაიარა SPPI ტესტირება.

თუ ფინანსური აქტივები SPPI ტესტირებას ვერ გაივლის, ისინი ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ხოლო მიღებული პროცენტის აღიარება ხდება სხვა საპროცენტო შემოსავალში.

საპროცენტო შემოსავლის აღიარება

პირველ და მეორე ეტაპებზე მყოფი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით მთლიან საბალანსო ღირებულებაზე. მესამე ეტაპზე მყოფი ფინანსური აქტივების საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამორტიზებულ ღირებულებაზე (ანუ მთლიან საბალანსო ღირებულებას გამოკლებული საკრედიტო ზარალის რეზერვი). ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებიც კლასიფიცირდება, როგორც მხოლოდ შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებად, საპროცენტო შემოსავალი გამოითვლება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით ამ შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებაზე. ფასს 9-ის შედეგად ბუღალტრული აღრიცხვის 1-ელ საერთაშორისო სტანდარტში (ბასს 1) „ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა“ შესული ცვლილებების გამო ბანკი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ცალკე წარმოადგენს საპროცენტო შემოსავალს, რომელსაც გამოითვლის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული სასესხო ინსტრუმენტები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკი სავალო საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს აფასებს სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (FVOCI), როდესაც კმაყოფილდება ქვემოთ მოცემული ორივე პირობა:

- ინსტრუმენტი ფლობილია ბიზნესმოდელის ფარგლებში, რომლის მიზანიც მიიღწევა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღებით, ფინანსური აქტივების გაყიდვით და ამ ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობით ლიკვიდურობის მართვის მიზნებისთვის;
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები აკმაყოფილებს SPPI ტესტს.

ეს ინსტრუმენტები მოიცავს აქტივებს, რომლებიც ბასს 39-ის მიხედვით ადრე კლასიფიცირებული იყო, როგორც გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.

სავალო საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, შემდეგ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებების შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება სხვა სრულ შემოსავალში. საპროცენტო შემოსავალი და საკურსო სხვაობიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგებაში ან ზარალში იმავე წესით, როგორითაც ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები. აღიარების შეწყვეტისას სხვა სრულ შემოსავალში ასახული კუმულაციური შემოსულობა ან ზარალი სხვა სრული შემოსავლიდან რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

წილობრივი ინსტრუმენტები რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულია, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - ოფციონი

თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ახდენს თავისი წილობრივი ინსტრუმენტების შეუქცევადად კლასიფიცირებას წილობრივ ინსტრუმენტებად, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, თუ ისინი აკმაყოფილებენ ბასს 32-ით *„ფინანსური ინსტრუმენტები: წარდგენა“* მიხედვით „კაპიტალის“ განმარტებას და მათი ფლობის მიზანი არ არის ვაჭრობა. თითოეული ინსტრუმენტისთვის კლასიფიკაცია ცალკე ხდება.

ამ წილობრივ ინსტრუმენტებზე მიღებული შემოსულობა და ზარალი არასდროს გადაიტანება მოგებაში ან ზარალში. დივიდენდების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, არ ექვემდებარება გაუფასურების შემოწმებას.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ისეთი ბიზნესმოდელით მართული ფინანსური აქტივების ჯგუფები, რომლის მიზანი არც ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობაა და არც ფულადი ნაკადების მისაღებად ფლობა და გაყიდვა, ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, ფასს 9-ის თავდაპირველი გამოყენების თარიღიდან.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ბანკი სხვადასხვა კონტრაჰენტთან აქვს გარიგებები წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებით. ეს მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის სვოპებს, ფორვარდებს და სხვა მსგავს ინსტრუმენტებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და აისახება აქტივებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, თუ მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაში წმინდა ცვლილებები აისახება ფინანსური ინსტრუმენტებიდან მიღებულ წმინდა შემოსულობაში / ზარალში, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა უცხოური ვალუტის წარმოებულებიდან მიღებული შემოსულობისა / ზარალისა, რომლებიც წარმოდგენლია წმინდა უცხოური ვალუტის შემოსულობაში.

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური გარანტიები, აკრედიტივები და სხვა ფინანსური ვალდებულებები თავდაპირველად აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებებში სამართლიანი ღირებულებით, და წარმოადგენს მიღებულ პრემიას. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ბანკის ვალდებულება თითოეული გარანტიის მიხედვით ფასდება ან თავდაპირველად აღიარებული თანხით, რომელსაც აკლდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებული კუმულაციური ამორტიზაცია, ან მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვით, იმისდა მიხედვით, თუ რომელია უფრო მეტია.

ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ერთმანეთთან გაიქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციის და ვალდებულების დაფარვის სურვილი.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, ცენტრალური ბანკების მიმართ მოთხოვნებს, გარდა მათში განთავსებული სავალდებულო რეზერვებისა, მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, რომლებსაც აქვს წარმოქმნიდან 90-დღიანი ვადა, კონტრაქტის მიხედვით უფლებრივად არ იტვირთება და თავისუფლად არის კონვერტირებადი ფულის გარკვეულ ოდენობად.

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები ვალდებულებების სახით მაშინ კლასიფიცირდება, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელშეკრულებო გარიგებების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს საკრედიტო დაწესებულებებისა და მომხმარებლების წინაშე (მარტივი თამასუქების ჩათვლით). აღნიშნული თავდაპირველად აღიარებულია მიღებული საფასურის რეალური ღირებულებით, რასაც აკლდება შესაბამის ოპერაციასთან პირდაპირ დაკავშირებული თანხები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. მოგებისა და ზარალის აღიარება მოგება-ზარალის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში ხდება ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

თუ ბანკი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგება-ზარალის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში.

სუბორდინირებული ვალი

სუბორდინირებული ვალი წარმოადგენს ბანკის მიერ საერთაშორისო ან ადგილობრივი საფინანსო ბაზრებიდან მოზიდულ გრძელვადიან ფულად სახსრებს. ბანკის ლიკვიდაციის შემთხვევაში, სუბორდინირებული ვალის მფლობელებს სხვა კრედიტორებთან შედარებით ექნებათ სესხის დაფარვის უფრო დაბალი პრიორიტეტი. სუბორდინირებული ვალი ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება.

იჯარა

i. ფინანსური იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

იჯარა, რომელიც იჯარის საგნის საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკსა და სარგებელს მოიჯარეს გადასცემს, ფინანსურ იჯარად მიიჩნევა. ბანკი ფინანსური იჯარაზე დავალიანებას აღიარებს ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში იჯარაში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციის თანხის ოდენობით, იჯარის ვადის დაწყების თარიღიდან. მინიმალური საიჯარო გადასახადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლისას დისკონტირების ფაქტორად გამოიყენება საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი. თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები შედის ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნების პირველად შეფასებაში. მიღებული საიჯარო გადასახდელები გადანაწილდება ფინანსურ იჯარასა და დაუფარავი საიჯარო გადასახდელების შემცირებას შორის. ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება იმისდა მიხედვით, თუ როგორია მუდმივი პერიოდული უკუგების კოეფიციენტი მიმდინარე წმინდა ინვესტიციაზე.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

იჯარა (გაგრძელება)

ii. საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მოიჯარე

აქტივების იჯარა, რომელთან მიმართებაშიც მფლობელობის რისკებიც და სარგებელიც მეიჯარის ხელშია, კლასიფიცირდება საოპერაციო იჯარად. საოპერაციო იჯარის საიჯარო თანხები აისახება წრფივი მეთოდით, როგორც ხარჯი იჯარის პერიოდში და შესულია სხვა ადმინისტრაციულ და საოპერაციო ხარჯებში.

iii. საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

ბანკი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან საიჯარო შემოსავლის აღიარება მოგება-ზარალის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში ხდება წრფივი მეთოდით, იჯარის ვადის განმავლობაში, როგორც სხვა შემოსავლისა. მოიჯარისათვის წამახალისებელ ფაქტორებზე ჯამური დანახარჯის აღიარება ხდება, როგორც საიჯარო შემოსავლის წრფივი მეთოდით შემცირება იჯარის ვადის განმავლობაში. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

გაუფასურების შეფასებაში შესული ცვლილებები

ფასს 9-ის მიღებამ საფუძვლიანად შეცვალა ბანკის მიერ სესხის გაუფასურების აღრიცხვა, რადგან ბასს 39-ის განცდილი ზარალის მიდგომა ჩაანაცვლა საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით. ფასს 9-ის მიხედვით, ბანკს მოეთხოვება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღრიცხვა თავისი ყველა სავალო ფინანსურ აქტივზე ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, ფინანსური იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებზე, ასევე სასესხო დავალიანებასა და ფინანსურ გარანტიებზე. რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, თუ სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა. ასეთ შემთხვევაში რეზერვი ეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში. თუ ფინანსური აქტივი შეესაბამება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივის განმარტებას, მაშინ რეზერვი დაეყრდნობა აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ცვლილებას.

ქვემოთ წარმოდგენილია ბანკის გაუფასურების დადგენის მეთოდი და ფასს 9-ის გამოყენების რაოდენობრივი გავლენა 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

გაუფასურების შეფასებაში შესული ცვლილებები (გაგრძელება)

2018 წლის 1 იანვრიდან ბანკმა შექმნა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი ყველა სავალო ინსტრუმენტისთვის, რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, სავალო ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, და ფინანსური გარანტიებისთვის, აკრედიტივებისა და სხვა ფინანსური ვალდებულებებისთვის (შემდგომში ერთობლივად იწოდება „ფინანსურ ინსტრუმენტებად“). ეს ეწინააღმდეგება ბასს 39-ის გაუფასურების მოდელს, რომელიც არ ვრცელდებოდა გარებალანსურ ფინანსურ ვალდებულებებზე, რადგან მათზე მოქმედებდა ბასს 37-ის მოთხოვნები: *ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები*. ბანკი გამარტივებულ მიდგომას იყენებს სავაჭრო, საიჯარო და სხვა დებიტორული დავალიანებისა და სახელშეკრულებო აქტივებისთვის და აღრიცხავს მათი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ ზარალს.

გაუფასურების ზარალის და რეზერვის განსაზღვრა განცდილი საკრედიტო ზარალის მოდელიდან, რომლის მიხედვითაც საკრედიტო ზარალის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც დგება ბასს 39-ით განმარტებული ზარალის დადგომის შემთხვევა, გადაანაცვლებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელზე, რომელსაც ფასს 9 ითვალისწინებს და რომლის მიხედვითაც ანარიცხების შექმნა ხდება ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას. ფასს 9-ის მიხედვით, ბანკი ჯერ ინდივიდუალურად აფასებს, არსებობს თუ არა ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხების გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. შემდეგ ის კოლექტიურად აფასებს სესხებს, რომლებიც ინდივიდუალურად არ არის მნიშვნელოვანი და სესხებს, რომლებიც არის მნიშვნელოვანი, მაგრამ რომელთა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება, ინდივიდუალური შეფასების მიხედვით, არ არსებობს.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი ეტაპობრივი მიდგომა

ფასს 9-მ შემოიღო სამეტაპიანი მიდგომა შექმნის ან შესყიდვის თარიღისთვის მოქმედი (შემოსავლიანი) ფინანსური ინსტრუმენტების გაუფასურებისადმი. ეს მიდგომა შემდეგი სამი ეტაპისგან შედგება:

- პირველი ეტაპი: ბანკი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს იმ ოდენობით, რომ გაუტოლდეს 12-თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. ეს ზარალი არის აქტივის არსებობის განმავლობაში დეფოლტის შემთხვევების გამო მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, რომელიც მოსალოდნელია საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში იმ დაშვებით, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი. 12 თვეზე ნაკლები დარჩენილი ვადის მქონე ფინანსური აქტივების შემთხვევაში გამოიყენება დეფოლტის ალბათობა, რომელიც შეესაბამება დარჩენილ ვადას.
- მეორე ეტაპი: იმ ფინანსური ინსტრუმენტებისთვის, რომელთა საკრედიტო რისკი ამ ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაზრდილად ითვლება, ბანკი საკრედიტო ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით. ამისათვის საჭიროა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლა აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში დეფოლტის ალბათობაზე დაყრდნობით, რაც ნიშნავს ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის ალბათობას. საკრედიტო ზარალის რეზერვი ამ ეტაპზე უფრო მაღალია საკრედიტო რისკის ზრდის გამო და აგრეთვე იმიტომ, რომ უფრო გრძელვადიანი პერიოდია გასათვალისწინებელი პირველი ეტაპის 12-თვიან პერიოდთან შედარებით. ფინანსური ინსტრუმენტები მეორე ეტაპზე ჯერ არ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად.
- მესამე ეტაპი: თუ ფინანსური ინსტრუმენტები საკრედიტო რისკით უფასურდება, ისინი გადაინაცვლებს მესამე ეტაპზე. ბანკი ზარალის რეზერვს აღიარებს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ოდენობით, რაც ასახავს ამ საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის 100%-იან ალბათობას.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის განსაზღვრისადმი ეტაპობრივი მიდგომა (გაგრძელება)

ფასს 9-ის გაუფასურებასთან დაკავშირებული მოთხოვნების მოქმედების არეალში მოქცეული ფინანსური ინსტრუმენტები ზემოთ წარმოდგენილი სამი ეტაპიდან ერთ-ერთში კლასიფიცირდება. შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული თუ არ არის, ახლად წარმოქმნილი აქტივები კლასიფიცირდება პირველ ეტაპად და ამ ეტაპზე მანამ, სანამ ჩაითვლება, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც აქტივი გადადის მე-2 ეტაპზე.

შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც საკრედიტო რისკით გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. საკრედიტო რისკით კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი ითვალისწინებს ფინანსური აქტივის ყველა სახელშეკრულებო პირობას და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად, თუ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება აქტივის მთელი არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე დაყრდნობით. შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ აქტივად აღიარებული აქტივი ამ სტატუსს ჩამოწერამდე შეინარჩუნებს.

ფასს 9-ასთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი შეფასებები და ვარაუდები წარმოდგენილია მე-4 შენიშვნაში.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა, ან
- ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ბანკმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება უწყვეტი გამოყენების პირობით. უწყვეტი გამოყენება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის უმცირესი საბალანსო ღირებულებით და იმ მაქსიმალური თანხის გათვალისწინებით, რომლის გადახდაც შესაძლოა დასჭირდეს ბანკს.

როდესაც შემდგომი გამოყენება მიიღებს გადაცემულ აქტივზე წერილობითი და/ან შეძენილი ოფციონის ფორმას (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი საკონტრაქტო პირობების სახით), ბანკის ჩართულობის ხარისხი წარმოადგენს იმ გადაცემული აქტივის თანხას, რომლითაც შესაძლებელია აქტივის გამოსყიდვა. თუმცა იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს წერილობითი მიწოდების ოფციონი (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი საკონტრაქტო პირობების სახით) სამართლიანი ღირებულებით ასახულ აქტივზე, ბანკის ჩართულობის ხარისხი შემოიფარგლება გადაცემული აქტივების სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა და მოდიფიკაცია

ბანკი ზოგჯერ ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების რესტრუქტურიზაციას ან სხვაგვარ მოდიფიკაციას. ასეთ დროს ბანკი რაოდენობრივი და ხარისხობრივი კრიტერიუმების საფუძველზე აფასებს, ახალი პირობები არის თუ არა არსებითად განსხვავებული თავდაპირველი პირობებისგან. როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტა, სხვაობის აღიარება ხდება აღიარების შეწყვეტის შედეგად მიღებული შემოსულობის ან ზარალის სახით, თუკი გაუფასურების ზარალი უკვე არ არის აღრიცხული. ახლად აღიარებული სესხების კლასიფიცირება ხდება 1-ელ ეტაპად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნებისთვის, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ახალი სესხი ითვლება შეძენილ ან შექმნილ გაუფასურებულ სესხად.

ბანკი შემდეგ ფაქტორებს ითვალისწინებს იმის გადასაწყვეტად, ჩამოწეროს (შეწყვიტოს აღიარება) თუ არა ფინანსური ინსტრუმენტი:

- სესხის ვალუტის ცვლილება;
- საპროცენტო განაკვეთის ტიპის ცვლილება;
- წილობრივი მახასიათებლის შემოტანა;
- კონტრაჰენტის შეცვლა;
- თუ მოდიფიკაცია იმგვარია, რომ ინსტრუმენტი აღარ დააკმაყოფილებდა SPPI კრიტერიუმს.

თუ პირობები არსებითად განსხვავებული არ არის, რესტრუქტურიზაცია ან მოდიფიკაცია არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას და ბანკი გადაიანგარიშებს მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულებას ფინანსური აქტივის გადაფასებული ფულადი ნაკადების საფუძველზე და მოდიფიცირებით განპირობებულ შემოსულობას ან ზარალს საპროცენტო შემოსავალში აღიარებს. ახალი მთლიანი (ბრუტო) საბალანსო ღირებულება გამოითვლება მოდიფიცირებული ფულადი ნაკადების თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებით.

იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება და სესხების მოდიფიკაცია

ზოგჯერ ბანკი დათმობაზე მიდის და, როდესაც მსესხებელს ფინანსური სიძნელეები აქვს, ცვლის სესხის თავდაპირველ პირობებს, ნაცვლად იმისა, რომ დაისაკუთროს ან იძულებითი ღონისძიების გზით მიიღოს უზრუნველყოფის საგანი. ბანკი იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავს იკავებს მაშინ, როდესაც მიდის ასეთ დათმობებსა და მოდიფიკაციებზე მსესხებლის არსებული ან მოსალოდნელი ფინანსური სიძნელეების პასუხად და, მსესხებელი ფინანსურად გამართული რომ ყოფილიყო, ბანკი ამ პირობებს არ დათანხმდებოდა. იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება შესაძლოა მოიცავდეს სესხის დაფარვის გადავადებას და სესხის ახალ პირობებზე შეთანხმებას. პირობების შეცვლის შემდეგ ნებისმიერი გაუფასურება ფასდება თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც გაანგარიშებულია პირობების მოდიფიკაციამდე. აქტივები, რომლებზეც ხდება იძულების ღონისძიების გამოყენებისგან თავის შეკავება, მიეკუთვნება მე-3 ეტაპს. გადაწყვეტილება იმის შესახებ, თუ რამდენ ხანს დარჩეს აქტივი ამ კატეგორიაში, მიიღება ინდივიდუალურად კომერციული და მცირე და საშუალო ზომის სესხების შემთხვევაში, ხოლო დანარჩენი სესხების შემთხვევაში, მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული გადახდაა საჭირო იმისთვის, რომ სესხი ამ კატეგორიიდან მე-2 ეტაპზე გადავიდეს. სესხის მე-2 ეტაპზე გადასვლის შემდეგ ბანკი ხელახლა აფასებს, ხომ არ მომხდარა საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, თუმცა, პირველ ეტაპზე გადატანამდე ასეთი აქტივები მე-2 ეტაპზე რჩება მინიმუმ 12-თვიანი საცდელი ვადით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგება-ზარალის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში.

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები

სასაქონლო-მატერიალური მარაგები ფასდება თვითღირებულებასა და წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესით. წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება გამოითვლება, როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში სავარაუდო გასაყიდ ფასს გამოკლებული დასრულების და რეალიზაციის ხარჯი.

გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები

გრძელვადიან აქტივებსა და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფს გასაყიდად არსებულის კატეგორიას ბანკი იმ შემთხვევაში მიაკუთვნებს, თუ მათი საბალანსო ღირებულების ამოღება ძირითადად გაყიდვის ოპერაციიდან და არა მათი უწყვეტი გამოყენებით მოხდება. გასაყიდად განკუთვნილი გრძელვადიანი აქტივები და გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფები ფასდება საბალანსო ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული რეალიზაციაზე დანახარჯები) შორის უმცირესით. გაყიდვის დანახარჯები არის ნაზარდი დანახარჯები, რომლებიც პირდაპირ არის მიკუთვნებადი აქტივის (გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფის) გასხვისებისთვის, ფინანსურ საქმიანობაზე გაწეული დანახარჯებისა და მოგების გადასახადის ხარჯის გამოკლებით.

გასაყიდად გამიზნულად კლასიფიცირების კრიტერიუმი დაკმაყოფილებულად ჩაითვლება მხოლოდ მაშინ, თუ გაყიდვის მაღალი ალბათობა არსებობს და აქტივი ან გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფი არსებულ მდგომარეობაში ხელმისაწვდომია დაუყოვნებლივ გასაყიდად. გაყიდვის გარიგების შესასრულებლად საჭირო ნაბიჯები იმაზე უნდა მიანიშნებდეს, რომ არ არის მოსალოდნელი გაყიდვაში ცვლილებების შესვლა ან გაყიდვის გადაწყვეტილების შეცვლა. ხელმძღვანელობას გადაწყვეტილი უნდა ჰქონდეს აქტივის გაყიდვა და აქტივი უნდა გაიყიდოს კლასიფიკაციიდან ერთი წლის განმავლობაში.

გასაყიდად გამიზნული აქტივის თავდაპირველ კლასიფიკაციამდე ამ აქტივის საბალანსო ღირებულება ფასდება მოქმედი ფასს-ების შესაბამისად.

გასაყიდად არსებულის კატეგორიაში შესული ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების ცვეთა ან ამორტიზაცია არ ხდება.

გასაყიდად გამიზნულის კატეგორიაში შესული აქტივები და ვალდებულებები სხვა აქტივებისა და ვალდებულებებისგან ცალკეა წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებითად ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები წარმოდგენილია დროებით სხვაობებზე, რომლებიც წარმოიშობა ინვესტიციებიდან შვილობილ კომპანიებში, მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც შესაძლოა გაკონტროლებულ იქნას დროებითი სხვაობის აღდგენის დრო და ახლო მომავალში მათი აღდგენა არ არის მოსალოდნელი.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა ან შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გამიზნულია საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის ღირებულების ზრდისთვის და რომელსაც ბანკი არ იყენებს.

საინვესტიციო ქონების თავდაპირველი აღიარება ხდება თვითღირებულებით, ტრანსაქციის ხარჯების ჩათვლით და შემდეგ ხელმეორედ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს საბაზრო პირობებს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის. ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება სხვადასხვა წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეცვლით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი, ასევე იჯარიდან მიღებული შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში სხვა შემოსავლის მუხლში.

თუ საინვესტიციო ქონებას დაიკავებს მესაკუთრე, მაშინ ხდება მისი რეკლასიფიცირება ძირითად საშუალებებად და მისი საბალანსო ღირებულება რეკლასიფიცირების თარიღისთვის ხდება მისი დასაშვები ღირებულება, რომელიც შემდგომში ცვეთას ექვემდებარება. იმ შემთხვევაში, თუ საინვესტიციო ქონება აკმაყოფილებს გასაყიდად გამიზნული აქტივის კრიტერიუმებს, მისი გადატანა ხდება გასაყიდად გამიზნული აქტივების კატეგორიაში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა აითვლება იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი ექსპლუატაციისთვის მზად არის და ხელმისაწვდომია. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წელი
საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	100-მდე
ავეჯი და მოწყობილობები	10
კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა	5-10
სატრანსპორტო საშუალებები	5

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

დაუმთავრებელი მშენებლობები თვითღირებულებით აღირიცხება და ცვეთა არ ერიცხება მანამ, სანამ არ გახდება ექსპლუატაციისთვის ვარგისი და მოხდება მათი კლასიფიცირება ძირითადი საშუალებების შესაბამის ჯგუფში.

საიჯარო ქონების გაუმჯობესებების ცვეთა ხდება შესაბამისი საიჯარო აქტივის მთლიანი ვადის განმავლობაში, ან იჯარის მოსალოდნელ ვადაზე, თუ ეს უკანასკნელი უფრო ხანმოკლეა.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

არამატერიალური აქტივები

ბანკის არამატერიალური აქტივები მოიცავს პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შეძენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. პირველადი აღიარების შემდგომ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დარიცხული ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადები ითვლება სასრულად, ამორტიზდება 4-დან 15 წლამდე ვადაზე და გაუფასურების დასადგენად მოწმდება მაშინ, როდესაც არსებობს არამატერიალური აქტივების გაუფასურების ნიშნები. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება, სულ მცირე, ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

კომპიუტერული პროგრამების მართვასთან დაკავშირებული დანახარჯები მათი გაწევისთანავე აღირიცხება ხარჯების ნაწილში. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნის ხარჯები (დაკავშირებული ახალი, მნიშვნელოვნად გაუმჯობესებული პროგრამული უზრუნველყოფის ტესტირებასა და დიზაინთან) აღიარებულია, როგორც არამატერიალური აქტივი მხოლოდ მაშინ, როდესაც ბანკს აქვს ამ პროცესის ბოლომდე მიყვანის სურვილი და ტექნიკური უნარი იმ მოცულობით, რომ შესაძლებელი იყოს პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენება თუ გაყიდვა, აგრეთვე აქტივს შეეძლოს სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მოტანა განვითარების ხარჯების გათვალისწინებით. უნდა არსებობდეს რესურსები აქტივის ბოლომდე მიყვანისთვის და შესაძლებელი იყოს განვითარების ხარჯების სანდოდ შეფასება. პროგრამული უზრუნველყოფის შექმნაზე გაწეული სხვა დანახარჯების აღრიცხვა მათი გაწევისთანავე ხდება სხვა ხარჯების ნაწილში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს წარსული მოვლენების გამო აქვს მიმდინარე თუ პრაქტიკიდან გამომდინარე ვალდებულება და მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება ვალდებულების დასაფარად. ასევე, შესაძლებელია ვალდებულების თანხის სანდოდ განსაზღვრა.

წილობრივი გადახდის ოპერაციები

ბანკის თანამშრომლები (უმაღლესი რგოლის აღმასრულებელი პირების ჩათვლით) იღებენ აქციებზე დაფუძნებულ ანაზღაურებას, რომლის მიხედვითაც ისინი ბანკისგან გაწეული მომსახურების სანაცვლოდ ანაზღაურების სახით წილობრივ ინსტრუმენტებს იღებენ („წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული განსაზღვრული გარიგებები“).

ოპერაციები წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორებით

თანამშრომლებთან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გარიგებების ხარჯი ფასდება გადაცემის თარიღისთვის მათი სამართლიანი ღირებულების საფუძველზე.

წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების ღირებულების აღიარება, საკუთარი კაპიტალის შესაბამის ზრდასთან ერთად, ხდება იმ პერიოდში, რომლის განმავლობაშიც შესრულდა სამუშაო და/ან გაიწია მომსახურება, დასრულებული იმ თარიღით, როდესაც შესაბამის თანამშრომლებს სრულად გადაეცა აქციების ფლობის უფლება (შემდგომში „უფლების გადაცემის თარიღი“). წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების ოპერაციების მთლიანი ხარჯი, რომელიც აღიარებულია ყოველ ანგარიშგების თარიღით უფლების გადაცემის თარიღამდე, ასახავს უფლებამოსილების ვადის დინებას და ბანკის შეფასებით წილობრივი ინსტრუმენტების რაოდენობას, რომლებზე უფლებების გადაცემაც საბოლოოდ მოხდება. მოგება-ზარალის ინდივიდუალური ანგარიშგების ხარჯი ან დანარიცხი მოცემული პერიოდისთვის წარმოადგენს ამ პერიოდის დასაწყისში და დასასრულს აღიარებული კუმულაციური ხარჯების მოძრაობას.

ხარჯის აღიარება არ ხდება იმ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტების შემთხვევაში, რომლებზეც საბოლოოდ არ გადაიცემა უფლება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც წილობრივი ინსტრუმენტის გადაცემისას უფლების გადაცემა პირობითია და დამოკიდებულია საბაზრო პირობებზე და ითვლება უფლების გადაცემად იმისდა მიუხედავად, დაკმაყოფილდა თუ არა საბაზრო პირობა, თუმცა ყველა დანარჩენი სახელშეკრულებო პირობა დაკმაყოფილებული უნდა იყოს.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორების პირობები შეიცვლება, ხდება მინიმალური ხარჯის აღიარება ისე, თითქოს პირობები არ შეცვლილა. დამატებითი ხარჯის აღიარება მოხდება ნებისმიერი ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც ცვლილების დღეს ჩატარებული შეფასებით აქციებზე დაფუძნებული გადახდის სისტემის მთლიან სამართლიან ღირებულებას ზრდის ან სხვაგვარად არის სარგებლის მომტანი თანამშრომლისთვის.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული ახალი გადახდა განისაზღვრება, როგორც წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული გაუქმებული გადახდის ჩანაცვლება, წილობრივი ინსტრუმენტების ჩანაცვლება აღირიცხება მოდიფიკაციის სახით.

თუ წილობრივი ინსტრუმენტებით ანგარიშსწორება გაუქმდება, ეს აღირიცხება ისე, თითქოს უფლების გადაცემა მოხდა გაუქმების დღეს და მასთან დაკავშირებული ყოველგვარი ხარჯი, რომელიც ჯერ არ არის აღიარებული, დაუყოვნებლივ აღიარდება. თუმცა თუ ახალი ანაზღაურება ჩაანაცვლებს გაუქმებულს და გაცემის დღეს აღირიცხება, როგორც ჩანაცვლებული ანაზღაურება, გაუქმებული და ახალი ანაზღაურება აისახება ისე, თითქოს ისინი წარმოადგენდნენ თავდაპირველი ანაზღაურების მოდიფიკაციას, წინა აბზაცში აღწერილის შესაბამისად.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები საკუთარ კაპიტალად არის კლასიფიცირებული. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

გამოსყიდული აქციები

როდესაც ბანკი შეიძენს ბანკის აქციებს, გადახდილი საფასური და ამ ოპერაციასთან დაკავშირებული ხარჯები (მოგების გადასახადის გამოკლებით) გამოიქვითება მთლიანი საკუთარი კაპიტალიდან, როგორც გამოსყიდული აქციები მათ გაუქმებამდე ან ხელახლა გამოშვებამდე. შემდგომში ასეთი აქციების გაყიდვის ან ხელახლა გამოშვების შემთხვევაში ხდება მიღებული საფასურის ჩართვა საკუთარ კაპიტალში. გამოსყიდული აქციები აღირიცხება ნომინალური ღირებულებით და დაკორექტირდება პრემიებით დამატებით შეტანილ კაპიტალთან მიმართებით.

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია, როგორც ვალდებულება და გამოიქვითება საკუთარი კაპიტალიდან ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენამდე პერიოდში ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდები ცხადდება, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება, ან თუ ისინი შეთავაზებულია ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდგომ პერიოდში, მაგრამ ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე. დივიდენდის განაწილებასთან დაკავშირებული ყველა ხარჯი ემატება დივიდენდის თანხას და პირდაპირ საკუთარ კაპიტალში აღირიცხება.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

შემოსავლის და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლისა და ხარჯის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისა და პროცენტიანი ფასიანი ქაღალდების შემთხვევაში, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი (გაგრძელება)

გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი აღირიცხება მაშინ, როდესაც ბანკი აკმაყოფილებს სახელშეკრულებო ვალდებულებას. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიო მოსაკრებლიდან და გასამრჯელოებს აქტივების მართვიდან, მეურვეობიდან, მომსახურებების ან პროდუქტების პაკეტებიდან, ასევე სხვა მართვის თუ საკონსულტაციო მომსახურებიდან. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

მომხმარებელთა წახალისების პროგრამა

ბიზნესში მომხმარებელთა წახალისების პროგრამის დაგროვილი ქულები აღირიცხება როგორც გადავადებული შემოსავალი და მისი აღიარება თანდათანობით, მათი მიღებისთანავე ხდება შემოსავლებში. ბანკი მომხმარებელთა წახალისების პროგრამიდან მიღებულ საერთო შემოსავალს აღიარებს მაშინ, როდესაც შესრულდება სახელშეკრულებო ვალდებულება ანუ როდესაც მომხმარებელი გამოისყიდის ქულებს ან ქულებს ვადა გაუვა. აქ ბანკი მოქმედებს, როგორც პრინციპალი. ბანკი თავის შემოსავალს აფასებს როგორც თავის ანგარიშზე შენარჩუნებულ წმინდა თანხას, რომელიც წარმოადგენს სხვაობას სასაჩუქრე ქულებზე მიკუთვნებულ ანაზღაურებასა და სასაჩუქრე ქულების გაცემისთანავე საჩუქრების მოწოდებისთვის მესამე მხარისათვის გადასახდელ თანხას შორის. ამ შემთხვევაში ბანკი მოქმედებს, როგორც აგენტი). ბანკი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს დაგროვილი ქულების იმ ნაწილს, რომლის გამოყენებაც სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით მოსალოდნელია მომხმარებლების მიერ. ეს ქულები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღირიცხება ვალდებულებად და მათი აღიარება შემოსავალში ხდება ამ ქულების მიღების ან ვადის ამოწურვისთანავე.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მოლაპარაკებების წარმოებისთვის ან მესამე მხარისთვის გარიგების თაობაზე მოლაპარაკებებში მონაწილეობისთვის (როგორიცაა აქციების ან სხვა ფასიანი ქაღალდების შესყიდვის ან ბიზნესების ყიდვა-გაყიდვის ხელშეკრულებები) მიღებული გასამრჯელო აისახება სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების შემთხვევაში შესაბამისი გარიგების დასრულებისთანავე. გასამრჯელო და გასამრჯელოს ის კომპონენტები, რომლებიც უკავშირდება გარკვეულ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემოსავალი დივიდენდებიდან

დივიდენდიდან შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როცა ბანკს განესაზღვრება თანხების მიღების უფლება.

არარეგულარული მუხლები

ბანკი ცალკე ახდენს არარეგულარული ხასიათის შემოსავლისა და ხარჯების კლასიფიცირებასა და გაცხადებას. ბანკი არარეგულარულ შემოსავალს ან ხარჯს განსაზღვრავს, როგორც ეკონომიკური, ბიზნესის ან ფინანსური მოვლენის შედეგად განპირობებულ ან მისგან გამომდინარე შემოსავალს ან ხარჯს, რომელიც არ არის ბანკის ჩვეულებრივი და რეგულარული საქმიანობისთვის დამახასიათებელი და გამოწვეულია წინასწარ გაურკვეველი და არაპროგნოზირებადი გარე ფაქტორებით, რომელთა წინასწარ განჭვრეტა შეუძლებელია და ამიტომ მათი გათვალისწინება არ უნდა მოხდეს სამომავლო პროგნოზების გაკეთებიდან.

სამუშაო, წარსადგენი ვალუტები და უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ქართულ ლარში, რომელიც ბანკის წარსადგენი ვალუტაა. ბანკის სამუშაო ვალუტა ქართული ლარია. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების გადაანგარიშება სამუშაო ვალუტაში ხდება საანგარიშგებო თარიღისთვის არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული მოგება-ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა. როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა სრულ შემოსავალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში. ხოლო როდესაც ხდება არაფულადი მუხლის შემოსულობის ან ზარალის აღიარება სხვა მოგებაში ან ზარალში, ამ შემოსულობის ან ზარალის ყოველი საკურსო კომპონენტი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

სხვაობები გარკვეული ოპერაციის სახელშეკრულებო სავალუტო კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს აისახება უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ შემოსულობას გამოკლებული ზარალის მუხლში. სებ-ის ოფიციალური სავალუტო კურსი 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	ლარი გირვანქა სტერლინგთან მიმართებით	*ლარი აშშ დოლართან მიმართებით*	*ლარი ევროსთან მიმართებით*	*ლარი ბელარუსულ რუბლთან მიმართებით*
31 დეკემბერი, 2018 წ.	3.3955	2.6766	3.0701	1.2418
31 დეკემბერი, 2017 წ.	3.5005	2.5922	3.1044	1.3083

უცხოური ოპერაციის შეძენის შედეგად მიღებული გუდვილი და ამ შეძენის შედეგად აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებაში სამართლიანი ღირებულების მისაღებად შეტანილი კორექტივები აღირიცხება, როგორც უცხოური ოპერაციების აქტივები და ვალდებულებები და კონვერტირდება ანგარიშგების თარიღისთვის მოქმედი კურსით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ახალი ან შესწორებული სტანდარტების და ინტერპრეტაციების მიღება

ამ ცვლილებების ხასიათი და გავლენა აღწერილია ქვემოთ.

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“

2014 წლის მაისში ბასსს-მა გამოსცა ფასს 15 „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“, რომელიც ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ფასს 15 განსაზღვრავს შემოსავლის აღიარების პრინციპებს და ვრცელდება მომხმარებლებთან გაფორმებულ ყველა ხელშეკრულებაზე. თუმცა, ფინანსურ ინსტრუმენტებისა და იჯარის თანმდევი საპროცენტო და საკომისიო შემოსავალი კვლავაც სცდება ფასს 15-ის სამოქმედო არეალს და რეგულირდება სხვა მოქმედი სტანდარტებით. ფასს 15-ის მიხედვით, შემოსავლების აღიარება მოხდება იმ ანაზღაურების ოდენობით, რომელსაც საწარმო მოელის მომხმარებლისთვის საქონლის ან მომსახურების მიწოდების სანაცვლოდ. სტანდარტი ასევე აზუსტებს სავალდებულო განმარტებითი შენიშვნების სრულ პაკეტს შემოსავლის ხასიათის, ოდენობისა და ვადების, ასევე მისი განუსაზღვრელობისა და მომხმარებლებთან შესაბამისი ფულადი ნაკადების შესახებ. ფასს 15-ის გამოყენება შეიძლება მთლიანად რეტროსპექტული ან მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომით.

ბანკმა ვადაზე ადრე გამოიყენა შემოსავლის აღიარების ახალი სტანდარტი, რომელიც ძალაში შევიდა 2018 წლის 1 იანვრიდან, მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომის საფუძველზე. სტანდარტის გამოყენების შედეგად გაუნაწილებელი მოგება 15,759 ლარით შემცირდა, დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი შესაბამისად გაიზარდა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები შესაბამისად შემცირდა.

ფასს 15-ზე გადასვლა ბანკის შემოსავლის შემდეგ ნაკადებზე ახდენს გავლენას: საკრედიტო ბარათით შესრულებული ტრანსაქციებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო და წახალისების პროგრამებთან დაკავშირებული გარკვეული ტრანსაქციებიდან მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო. შემოსავლის ნაწილი გადავადებულია ფასს 15-ის მოთხოვნების შესაბამისად, ხელშეკრულებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულებამდე, რაც მოსალოდნელია გაცემული საკრედიტო ბარათების მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში, და წახალისების პროგრამების ფარგლებში ბონუს ქულების ანგარიშსწორებამდე.

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება და სააღრიცხვო პოლიტიკის ნებაყოფლობითი ცვლილება (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან“ (გაგრძელება)

გაუნაწილებელი მოგებისა და სხვა ანგარიშების საწყის ნაშთებში შემდეგი კორექტირებები შევიდა:

	31 დეკემბერი, 2017 წ.	ფასს 15-ის მიღების ეფექტი	1 იანვარი, 2018 წ.
ვალდებულებები			
სხვა ვალდებულებები	57,923	17,603	75,526
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	7,602	(1,844)	5,758
სხვა	10,491,598	-	10,491,598
სულ ვალდებულებები	**10,557,123**	**15,759**	**10,572,882**
სულ საკუთარი კაპიტალი	**1,536,552**	**(15,759)**	**1,520,793**

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება და სააღრიცხვო პოლიტიკის ნებაყოფლობითი ცვლილება (გაგრძელება)

შემოსავლის ახალი სტანდარტის მოთხოვნით, 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მოგება-ზარალის კონსოლიდირებულ ანგარიშგებასა და ფინანსურ მდგომარეობაზე სტანდარტის მიღების გავლენის შესახებ შემდეგი ინფორმაცია მომზადდა:

ამონარიდი მოგება-ზარალის ინდივიდუალური ანგარიშგებიდან 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის	ანგარიშგებაში ასახული	თანხები ფასს 15-ის მიღების გათვალის-წინების გარეშე	ცვლილების ეფექტი
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	210,693	214,650	(3,957)
საკომისიო ხარჯი	(89,078)	(89,078)	-
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	**121,615**	**125,572**	**(3,957)**
სხვა	812,029	812,029	-
შემოსავალი	**933,644**	**937,601**	**(3,957)**
სხვა ხარჯები	(322,535)	(322,535)	-
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	**611,109**	**615,066**	**(3,957)**
წლის მოგება	**333,302**	**337,259**	**(3,957)**

ამონარიდი ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალური ანგარიშგებიდან 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	ანგარიშგებაში ასახული	თანხები ფასს 15-ის მიღების გათვალის-წინების გარეშე	ცვლილების ეფექტი
ვალდებულებები			
სხვა ვალდებულებები	96,014	74,387	21,627
მოგების გადავადებული საგადასახადო	23,459	25,370	(1,911)
სხვა	12,010,712	12,010,712	-
სულ ვალდებულებები	**12,130,185**	**12,110,469**	**19,716**
სულ საკუთარი კაპიტალი	**1,767,490**	**1,787,206**	**(19,716)**
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი	**13,897,675**	**13,897,675**	**-**

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება და სააღრიცხვო პოლიტიკის ნებაყოფლობითი ცვლილება (გაგრძელება)

ფასს 9-ზე გადასვლა

ქვედა ცხრილში შეჯამებულია ფასს 9-ის მიღების გავლენა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებასა და გაუნაწილებელ მოგებაზე, მათ შორის ბასს 39-ის მიხედვით გაწეული საკრედიტო ზარალის გაანგარიშების ფასს 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალით ჩანაცვლების ეფექტი.

ბასს 39-ის მიხედვით საბალანსო ღირებულებების და ფასს 9-ის მიხედვით გაცხადებული ნაშთების 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით შეჯერების შედეგი ასეთია:

	თავდაპირველი კლასიფიკაცია ბასს 39-ის მიხედვით	*თავდაპირველი საბალანსო ღირებულება ბასს 39-ის მიხედვით*	*რეკლასი-ფიკაცია*	*ხელახალი შეფასება**		*ახალი საბალანსო ღირებულება ფასს 9-ის მიხედვით*	*ახალი რეკლასიფიკაცია ფასს 9-ის მიხედვით*
				მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	*სხვა***		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	სესხები და მისაღები ანგარიშები	1,401,881	-	(67)	-	1,401,814	ამორტიზებული ღირებულება
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	სესხები და მისაღები ანგარიშები	1,205,844	-	(514)	-	1,205,330	ამორტიზებული ღირებულება
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		1,540,344	-	-	-	1,540,344	
სასესხო ფასიანი ქაღალდები	*გასაყიდად გამოზნული*	*1,539,949*	-	-	-	*1,539,949*	*FVOCI - სავალო*
კორპორაციული აქციები	*გასაყიდად გამოზნული*	*395*	-	-	-	*395*	*FVOCI - წილობრივი*
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	სესხები და მისაღები ანგარიშები	7,063,894	-	(34,508)	31,905	7,061,291	ამორტიზებული ღირებულება
სხვა აქტივები - დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	სესხები და მისაღები ანგარიშები	1,041	-	2	-	1,043	ამორტიზებული ღირებულება
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	FVTPL	13,337	-	-	-	13,337	FVTPL
ფინანსურ ოჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	6,603	-	-	-	6,603	-
ყველა სხვა აქტივი	-	860,731	-	-	-	860,731	-
სულ აქტივები		**12,093,675**	**-**	**(35,087)**	**31,905**	**12,090,493**	
ანარიცხები	-	(2,816)	-	(320)	-	(3,136)	-
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	-	(7,602)	-	-	1,180	(6,422)	-
ყველა სხვა ვალდებულება	-	(10,546,705)	-	-	-	(10,546,705)	-
სულ ვალდებულებები		**(10,557,123)**	**-**	**(320)**	**1,180**	**(10,556,263)**	
წმინდა გავლენა კაპიტალზე ფასს 9-ის მიღების გამო 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით			**-**	**(35,407)**	**33,085**		

* ცხრილში მოცემული გადაფასება ითვალისწინებს ხელშეკრულების მიხედვით დარიცხულ საპროცენტო შემოსავალზე აღიარებული 1,677 ლარის ოდენობის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ეფექტს („მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ბრუტო მაჩვენებელში გადაყვანა“)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

ფასს 9-ს გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსურ ვალდებულებებზე.

ამ პოლიტიკის დანერგვამ განაპირობა რეკლასიფიკაცია, რომელიც წარმოდგენილია ზედა ცხრილში და განმარტებულია ქვემოთ:

a) მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, ბანკმა შეაფასა თავისი ბიზნესმოდელი, რომელიც არეგულირებს მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს. ამ სესხების ფლობის მიზანია მათგან ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ფულადი ნაკადების მიღება, SPPI კრიტერიუმების დაკმაყოფილება და ამიტომ ისინი ამორტიზებული ღირებულებით არის შეფასებული.

b) ფასიანი ქაღალდები

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, წილობრივი ინსტრუმენტების გარდა, და ფასიანი ქაღალდები, რომელთა ფლობის მიზანიც ვაჭრობაა

2018 წლის 1 იანვრისთვის ბანკმა შეაფასა თავისი ლიკვიდურობის პორტფელი, რომელიც მანამდე კლასიფიცირებული იყო, როგორც გასაყიდად გამიზნული სავალო ინსტრუმენტები. ბანკმა დაასკვნა, რომ ეს ინსტრუმენტები იმართება სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიღების და ფინანსური აქტივების გაყიდვის ბიზნესმოდელით და აკმაყოფილებს SPPI კრიტერიუმებს. შესაბამისად, ბანკმა ამ ინვესტიციების კლასიფიცირება მოახდინა სავალო ინსტრუმენტებად, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით არის შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

წილობრივი ინსტრუმენტები

ბანკმა არჩია შეუქცევადად განსაზღვროს ლარში გამოხატული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები არასავაჭრო წილობრივი ფასიანი ქაღალდების პორტფელში, როგორც სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით, რი საშუალებასაც ფასს 9 იძლევა. ეს ფასიანი ქაღალდები მანამდე კლასიფიცირებული იყო, როგორც გასაყიდად გამიზნული. ამ ფასიანი ქაღალდების გასხვისებისას მათ სამართლიან ღირებულებაში შესული ცვლილებები აღარ რეკლასიფიცირდება მოგებაში ან ზარალში.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

ფასს 9-ზე გადასვლის გავლენა რეზერვებსა და გაუნაწილებელ მოგებაზე ასეთია:

	სხვა რეზერვები და გაუნაწილებელი მოგება
სხვა რეზერვები	
საბოლოო ნაშთი ბასს 39-ის მიხედვით (2017 წლის 31 დეკემბერი)	29,216
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ფასს 9-ის მიხედვით სავალო ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით	2,802
მოგების გადასახადი ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით	(83)
საწყისი ნაშთი ფასს 9-ის მიხედვით (2018 წლის 1 იანვარი)	31,935
გაუნაწილებელი მოგება	
საბოლოო ნაშთი ბასს 39-ის მიხედვით (2017 წლის 31 დეკემბერი)	1,339,166
ფასს 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება, მათ შორის იმ ზარალისა, რომელიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (იხ. ქვემოთ)	(39,886)
მომხმარებლებზე გაცემული, ადრე ჩამოწერილი, სესხების ამოღება *	33,582
მოგების გადასახადი ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით	1,263
ფასს 15-ის გამოყენება	(15,759)
საწყისი ნაშთი ფასს 9-ის მიხედვით (2018 წლის 1 იანვარი)	1,318,366
მთლიანი ცვლილება კაპიტალში ფასს 9-ის მიღების გამო	**(2,322)**

* ჩამოწერის პოლიტიკაში ფასს 9-ის დანერგვის გამო მომხდარმა ცვლილებამ გადასვლის თარიღისთვის განაპირობა მანამდე ჩამოწერილი მომხმარებლებზე გაცემული სესხების აღდგენა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის საწყისი აგრეგირებული ნაშთი ბასს 39-ის მიხედვით და ანარიცხები სასესხო ვალდებულების და ფინანსური გარანტიის ხელშეკრულებებისთვის ბასს 37-ის *„ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები“* მიხედვით შეჯერებულია ფასს 9-ის მიხედვით მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვთან.

	სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვი ბასს 39-ის / ბასს 37-ის მიხედვით	*ხელახალი შეფასება*	*მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი დარიცხული პროცენტის გარეშე*	*მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასს 9-ის მიხედვით*
სესხები და მისაღები ანგარიშები (ბასს 39) / ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები (ფასს 9)	**31 დეკემბერი 2017 წ.**			**1 იანვარი 2018 წ.**
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	67	-	67
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	514	-	514
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	237,905	34,508	17,273	289,686
სხვა აქტივები - დებიტორული დავალიანება და სხვა სესხები	39,550	(2)	-	39,548
	277,455	**35,087**	**17,273**	**329,815**
გასაყიდად გამიზნული ფინანსური ინსტრუმენტები (ბასს 39) / სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით (ფასს 9)				
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	2,802	-	2,802
	-	**2,802**	**-**	**2,802**
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	**94**	**-**	**-**	**94**
ანარიცხები	**2,816**	**320**	**-**	**3,136**
	280,365	**38,209**	**17,273**	**335,847**

ჰეჯირების აღრიცხვა

ფასს 9-ში შედის ჰეჯირების აღრიცხვის ახალი წესები, რომელთა მიზანია ჰეჯირების აღრიცხვის უკეთ მისადაგება რისკის მართვის პრაქტიკასთან. ზოგადად, ბასს 39-ით გათვალისწინებული ზოგიერთი შეზღუდვა მოიხსნა და ჰეჯირების უფრო მრავალფეროვანი ინსტრუმენტი და ჰეჯირების მუხლი გახდა ხელმისაწვდომი ჰეჯირების აღრიცხვისთვის. ფასს 9 შეიცავს სააღრიცხვო პოლიტიკის არჩევანს, რომ გადავადდეს ფასს 9-ის მიხედვით ჰეჯირების აღრიცხვის მიღება და გაგრძელდეს ჰეჯირების აღრიცხვა ბასს 39-ის შესაბამისად. ბანკს არ გამოუყენებია ჰეჯირების აღრიცხვა.

ფასს (IFRS) 2 „წილობრივი ინსტრუმენტებით გადახდის კლასიფიკაცია და შეფასება“ - ცვლილებები ფასს 2-ში

ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ფასს 2-ში „წილობრივი გადახდა“, რომლებიც ეხება სამ ძირითად საკითხს: უფლების გადაცემის პირობების გავლენას ფულით განსაზღვრული წილობრივი გადახდის გარიგებებზე; ურთიერთგაქვითვის პირობის მქონე წილობრივი გადახდის გარიგების კლასიფიკაციას დაკავებული გადასახადის ვალდებულებებისთვის; და ბუღალტრულ აღრიცხვას ისეთ შემთხვევებში, როდესაც წილობრივი გადახდის გარიგების პირობების შეცვლის შედეგად, იგი ფულით განსაზღვრულის კატეგორიიდან წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრულ კატეგორიაში გადადის. ცვლილება გავლენას არ ახდენს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობის შედეგებზე.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ახალი ან შეცვლილი სტანდარტები და მათი ინტერპრეტაციები (გაგრძელება)

„საინვესტიციო ქონების გადაცემა“ - ცვლილებები ბასს (IAS) 40-ში

ცვლილებები განმარტავს, როდის უნდა გადაიტანოს საწარმომ ქონება, მათ შორის სამშენებლო ან მოწყობითი სამუშაოების პროცესში მყოფი ქონება, საინვესტიციო ქონებაში ან საინვესტიციო ქონებიდან. ცვლილებების მიხედვით, მიზნობრიობის ცვლილება ხდება მაშინ, როდესაც ქონება აკმაყოფილებს ან აღარ აკმაყოფილებს საინვესტიციო ქონების განმარტებას და არსებობს დანიშნულების შეცვლის მტკიცებულება. მხოლოდ ხელმძღვანელობის მიერ ქონების ექსპლუატაციის განზრახვის შეცვლა არ წარმოადგენს ქონების დანიშნულების შეცვლისთვის საკმარის მტკიცებულებას. საწარმოებმა ეს ცვლილებები პერსპექტიულად უნდა გამოიყენონ იმ დანიშნულების შეცვლაზე, რომელიც ხდება იმ წლიური საანგარიშგებო პერიოდის დაწყებისას ან დაწყების შემდეგ, რომელშიც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებებს. საწარმომ ხელახლა უნდა შეაფასოს ამ თარიღისთვის თავის მფლობელობაში არსებული ქონების კლასიფიკაცია და, თუ ეს შესაძლებელია, მოახდინოს ქონების რეკლასიფიკაცია, რათა ასახოს ამ თარიღისთვის არსებული პირობები. რეტროსპექტულად გამოყენება ბასს 8-ის შესაბამისად ნებადართულია მხოლოდ მაშინ, თუ ის შესაძლებელია წარსული მოვლენების შეფასების გარეშე. ცვლილება გავლენას არ ახდენს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობის შედეგებზე.

ფასიკ (IFRIC) ინტერპრეტაცია 22 „უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები და წინასწარი გადახდა“

ინტერპრეტაციის თანახმად, წინასწარ გადახდასთან დაკავშირებული არაფულადი აქტივის ან არაფულადი ვალდებულების აღიარების შეწყვეტისას შესაბამისი აქტივის, ხარჯის ან შემოსავლის (ან მისი ნაწილის) თავდაპირველი აღიარების დროს გამოყენებული სპოტ სავალუტო კურსის განსაზღვრისას ოპერაციის თარიღად ჩაითვლება ის თარიღი, რომლითაც საწარმო თავდაპირველად აღიარებს წინასწარი გადახდით მიღებულ არაფულად აქტივს ან არაფულად ვალდებულებას. ვინაიდან ბანკის არსებული პრაქტიკა შეესაბამება ახალ მოთხოვნებს, ცვლილებას არ მოუხდენია არსებითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობასა და საქმიანობის შედეგებზე.

ბასს (IAS) 28 „ინვესტიციები მეკავშირე და ერთობლივ საწარმოებში“ - განმარტება, რომ ინვესტიციის ობიექტების სამართლიანი ღირებულებით შეფასება მოგებაში ან ზარალში ასახვით თითოეული ინვესტიციის შემთხვევაში ინდივიდუალურად უნდა მოხდეს

ცვლილებები განმარტავს, რომ:

- საწარმოს, რომელიც არის სარისკო კაპიტალის ორგანიზაცია ან სხვა ნებადართული საწარმო, შეუძლია სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში შეაფასოს მისი ინვესტიცია მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოში თითოეული ინვესტიციის შემთხვევაში თავდაპირველი აღიარებისას, მათი ინდივიდუალურად განხილვის საფუძველზე.
- თუ საწარმო, რომელიც თვითონ არ არის საინვესტიციო საწარმო, ფლობს წილს მეკავშირე ან ერთობლივ საწარმოში, რომელიც საინვესტიციო საწარმოა, მას შეუძლია, კაპიტალ-მეთოდის გამოყენებისას არჩიოს სამართლიანი ღირებულებით შეფასების შენარჩუნება, რომელსაც იყენებს ეს საინვესტიციო მეკავშირე თუ ერთობლივი საწარმო საინვესტიციო მეკავშირე თუ ერთობლივი საწარმოს წილის მიმართ შვილობილ კომპანიებში. ეს არჩევანი კეთდება ინდივიდუალურად თითოეული საინვესტიციო მეკავშირე ან ერთობლივი საწარმოს შემთხვევაში, მომდევნო თარიღებიდან უგვიანესით: (ა) საინვესტიციო მეკავშირე ან ერთობლივი საწარმოს თავდაპირველი აღიარება; (ბ) მეკავშირე ან ერთობლივი საწარმოს გარდაქმნა საინვესტიციო საწარმოდ; და (გ) საინვესტიციო მეკავშირე ან ერთობლივი საწარმოს გარდაქმნა მშობელ კომპანიად.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცების თარიღამდე გამოქვეყნდა გარკვეული ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და ცვლილებები არსებულ სტანდარტებში, რომლებიც ანგარიშგების მიმდინარე პერიოდისთვის ჯერ არ შესულა ძალაში და რომლებიც ბანკს ნაადრევად არ მიუღია. ასეთი სტანდარტები, რომლებიც სავარაუდოდ გავლენას მოახდენენ ბანკზე, ან რომელთა გავლენაც ამჟამად ფასდება, ასეთია:

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 გამოიცა 2016 წლის იანვარში და ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. ფასს (IFRS) 16-ში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს ყველა იჯარის აღრიცხვას საბალანსო უწყისზე, ბასს (IAS) 17-ის მიხედვით ფინანსური იჯარის აღრიცხვის ანალოგიურად. სტანდარტი ითვალისწინებს აღიარების ორ გამონაკლისს მოიჯარეებისთვის „დაბალი ღირებულების მქონე“ აქტივების იჯარისა და მოკლევადიანი იჯარის (ე. ი. იჯარა 12-თვიანი ან ნაკლები ვადით) შემთხვევაში. საიჯარო ხელშეკრულების ძალაში შესვლის თარიღისთვის, მოიჯარე აღიარებს ვალდებულებას საიჯარო გადასახადის გადახდის თაობაზე (ე. ი. საიჯარო ვალდებულება) და აქტივს, რომელიც წარმოადგენს უფლებას შესაბამისი აქტივის გამოყენებაზე იჯარის ვადის განმავლობაში (ე. ი. აქტივის გამოყენების უფლება). მოიჯარეები ვალდებულები არიან ცალკე აღიარონ საიჯარო ვალდებულების საპროცენტო ხარჯი და აქტივის გამოყენების უფლების საამორტიზაციო ხარჯი.

მოიჯარე ასევე ვალდებულია გარკვეული მოვლენების დადგომის შემთხვევაში (მაგ. იჯარის ვადის შეცვლა, სამომავლო საიჯარო გადასახადებში ცვლილება მათი განსაზღვრისთვის გამოყენებული ინდექსის ან განაკვეთის ცვლილების გამო) ხელახლა შეაფასოს საიჯარო ვალდებულება. მოიჯარე ზოგადად საიჯარო ვალდებულების ხელახლა შეფასების თანხას აღიარებს, როგორც აქტივის გამოყენების უფლების კორექტირებას.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის თანახმად არსებული პრაქტიკისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორითაც ბასს 17-ის მიხედვით და გამიჯნავს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს.

ფასს 16 როგორც მოიჯარეებს, ისე მეიჯარეებს ავალდებულებს უფრო დეტალური განმარტებითი შენიშვნების წარმოდგენას, ვიდრე ეს ბასს 17-ის თანახმად ხდებოდა.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის შერჩეული ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს 16-ზე გადასვლა

ბანკი ამ სტანდარტს გამოიყენებს მისი მიღების სავალდებულო თარიღიდან - 2019 წლის 1 იანვრიდან. ბანკი აპირებს, რომ სტანდარტი გამოიყენოს მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მიდგომით და არ გადაიანგარიშებს სტანდარტის მიღების წინა წლის შედარებად თანხებს. სტანდარტი გავრცელდება იმ ხელშეკრულებებზე, რომლებიც მანამდე იჯარად განისაზღვრებოდა ბასს 17-ისა და ფასიკ 4-ის მიხედვით. ბანკი გამოიყენებს აღიარების გამონაკლისებს იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა მიხედვითაც, იჯარის ვადა მთავრდება 12 თვეში თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, და აგრეთვე იმ საიჯარო ხელშეკრულებებზე, რომელთა საბაზისო აქტივი დაბალი ღირებულებისაა. საიჯარო ვალდებულება შეფასდება დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომლებიც დისკონტირდება თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის მოიჯარის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები შეფასდება ფასს 16-ზე გადასვლისთანავე საიჯარო ვალდებულების თანაბარი ოდენობით და დაკორექტირდება წინასწარ გადახდილი თანხებით, რომლებიც ბანკმა მაშინვე, თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე, აღიარა.

ბანკმა დაასრულა თავის ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ფასს 16-ზე გადასვლის პოტენციური გავლენის საწყისი შეფასება. ბანკი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით აფასებს, რომ ახალი სტანდარტის მიღება გამოიწვევს ბანკის ვალდებულებების გაზრდას 72,078 ლარით და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივების აღიარებას 86,375 ლარის ოდენობით, საიდანაც 14,297 ლარის რეკლასიფიკაციაა მოსალოდნელი ავანსებიდან გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებზე.

წლიური გაუმჯობესება 2015-2017 წ.წ. ციკლი

ბასს (IAS) 12 *„მოგებიდან გადასახადები“*

ბასს 12-ში შესული ცვლილებები განმარტავს, რომ დივიდენდებზე დარიცხული მოგების გადასახადის (ასეთის არსებობის შემთხვევაში), ფასს 9-ის განმარტების შესაბამისად (მოგების განაწილება წილობრივი ინსტრუმენტების მფლობელებისთვის მათი წილის პროპორციულად) აღიარება უნდა მოხდეს:

- ამ დივიდენდების გადახდის ვალდებულების აღიარების მომენტში; და
- მოგებაში ან ზარალში, სხვა სრულ შემოსავალში, ან საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში, იმისდა მიხედვით, თუ თავდაპირველად სად აღიარებდა საწარმო წარსულში მომხდარ გარიგებებს ან მოვლენებს, რომლებიდანაც წარმოიქმნა გასანაწილებელი მოგება, საიდანაც გადაიხდება დივიდენდები.

ბასს 12-ში შესული ცვლილებები ძალაშია 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდებისთვის, თუმცა ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება. საწარმოებმა ეს ცვლილება უნდა გამოიყენონ უადრესი შედარებადი პერიოდის დასაწყისიდან აღიარებულ დივიდენდებზე მოგების გადასახადის დარიცხვისას. ბანკი ამჟამად აფასებს ზემოაღნიშნული ცვლილების გავლენას.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, ბანკის დირექტორთა საბჭო და ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას იყენებენ თავიანთ შეხედულებებსა და შეფასებებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება (28-ე შენიშვნა).

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა

საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შესაბამისი კვალიფიკაციის მქონე დამოუკიდებელი პროფესიონალი შემფასებლების მიერ. სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება შიდა კაპიტალიზაციისა (იგივე დისკონტირებული სამომავლო ფულადი ნაკადების მეთოდი) და გაყიდვების შედარების მეთოდების კომბინაციის გამოყენებით.

ბანკი თავის საინვესტიციო ქონებას საკმარისი სიხშირით აფასებს, რომ საბალანსო ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს იმ ღირებულებისგან, რომელიც განისაზღვრებოდა სამართლიანი ღირებულების გამოყენებით ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. შეფასების შედეგები წარმოდგენილია მე-10 შენიშვნაში, ხოლო შეფასებაში გამოყენებული ამოსავალი მონაცემები და ხერხები აღწერილია 28-ე შენიშვნაში. ბანკის უძრავი ქონება ქვეყნის სხვადასხვა ნაწილში მდებარეობს. მართალია, საქართველოში მეორადი ბაზარი საკმარის საბაზრო ინფორმაციას იძლევა მცირე და საშუალო ზომის ქონების სამართლიანი ღირებულებით შეფასებისთვის, დიდი ზომის ქონების შეფასება მოითხოვს სხვადასხვა საბაზრო და არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემების გამოყენებას ხელმისაწვდომ შედარებად გასაყიდ ფასებში შესატანი კორექტირებების განსაზღვრისთვის. მიუხედავად იმისა, რომ ეს შეფასებები და დაშვებები ეყრდნობა ყველაზე ზუსტ ხელმისაწვდომ ინფორმაციას, ფაქტობრივი შედეგები შეიძლება მაინც განსხვავებული იყოს.

ფინანსური აქტივების რეზერვი

ფასს 9 ხელმძღვანელობას ავალდებულებს მთელი რიგი გადაწყვეტილების (განსჯის), დაშვების და შეფასების გაკეთებას, რაც გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვზე. შეფასებები და გადაწყვეტილებები ეყრდნობა ხელმძღვანელობის ცოდნასა და გამოცდილებას. ხელმძღვანელობის მიერ მიღებული ძირითადი გადაწყვეტილებები მოცემულია ქვემოთ.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

დეფოლტის, საკრედიტო რისკით გაუფასურების და გამოსწორების (აღმოფხვრის) განმარტება (27-ე შენიშვნა)

ბანკი დეფოლტს განმარტავს რაოდენობრივ და ხარისხობრივ კრიტერიუმებზე დაყრდნობით. განმარტება შეიძლება სხვადასხვა პროდუქტისთვის განსხვავებული იყოს. განმარტება შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მართვის მიზნებისთვის გამოყენებულ განმარტებას და აკმაყოფილებს ფინანსური ინსტრუმენტების რისკის კლასიფიკაციის შიდა წესებს. კონტრაჰენტი დეფოლტში მყოფად კლასიფიცირდება ან პროცენტის, ძირითადი თანხის თუ საკომისიოს გადახდის 90 დღით დაგვიანების შემთხვევაში, ან გაკოტრების, თაღლითობის წარმოების, იძულებითი ლიკვიდაციის პროცესის დაწყების თუ გადახდის ვალდებულების შეუსრულებლობის სხვა მტკიცებულების აღმოჩენის შემთხვევაში, იმისდა მიხედვით, თუ რომელი დგება უფრო გვიან. იმის განსაზღვრა, ფინანსური ინსტრუმენტი არის თუ არა საკრედიტო რისკით გაუფასურებული, ეყრდნობა დეფოლტის რისკს და არ ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის შემამცირებელ ისეთ ფაქტორებს, როგორიცაა უზრუნველყოფის საგანი ან გარანტია (თავდებობა).

ინსტრუმენტი საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად ითვლება მაშინ, თუ კონტრაჰენტი არის დეფოლტის სიტუაციაში და/ან ინსტრუმენტი არის შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული.

როდესაც ხდება ფინანსური აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად (გარდა შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივებისა), იგი ინარჩუნებს ამ კლასიფიკაციას, თუ ყველა ვადაგადაცილებული თანხა არ არის ამოღებული ან არ არსებობს კრედიტის დაფარვის ზოგადი მტკიცებულება. საკრედიტო რისკის გამო რესტრუქტურიზებული ფინანსური აქტივების გასვლის კრიტერიუმებად გამოიყენება მინიმუმ ექვსი თანმიმდევრული თვის გადახდები. გამონაკლისია კორპორაციული სესხების პორტფელი და სავალო ინსტრუმენტები, რომლებიც ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით. მათ შემთხვევაში გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება გაკოტრებული ან კრედიტუუნარო სტატუსის შეცვლა, ლიკვიდურობის პრობლემების აღმოფხვრა ან კრედიტის ამოღების სხვა ზოგადი მტკიცებულება, რაც ინდივიდუალურად ფასდება. საკრედიტო რისკით გაუფასურებული სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, გასვლის კრიტერიუმებად განისაზღვრება მთლიანი ვადაგადაცილებული თანხის დაფარვა, რეფინანსირების ან უზრუნველყოფის საგნის რეალიზაციის გარდა.

როდესაც საკრედიტო რისკით გაუფასურებული ფინანსური აქტივი დააკმაყოფილებს დეფოლტის სიტუაციიდან გასვლის კრიტერიუმებს, იგი დარჩება მე-2 ეტაპზე მინიმუმ მომდევნო 12 თანმიმდევრული თვის განმავლობაში. 12 თანმიმდევრული გადახდის შემდეგ გადაიტანება პირველ ეტაპზე, თუ საკრედიტო რისკი სესხის გაცემის თარიღის შემდეგ მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა არ არის ფასს 9-ით განმარტებული ტერმინი და ამიტომ მის მნიშვნელობას განსაზღვრავს ხელმძღვანელობა თავისი გამოცდილებისა და განსჯის საფუძველზე. იმის შესაფასებლად, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი თუ არა, ბანკმა დაადგინა მთელი რიგი ხარისხობრივი და რაოდენობრივი კრიტერიუმი სხვადასხვა ფაქტორის ჰოლისტიკური ანალიზის საფუძველზე. ამ ფაქტორებს შორისაა როგორც კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის ან მსესხებლისთვის სპეციფიკური, ისე პორტფელის გარკვეული ნაწილებისთვის დამახასიათებელი ფაქტორები. ეს კრიტერიუმებია:

- საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა, რომელიც გამოიხატება თავდაპირველი აღიარების შემდეგ დეფოლტის რისკის ფარდობითი და/ან აბსოლუტური ზრდით. საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა განისაზღვრება სესხის გაცემის თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების (შიდა და გარე) და საანგარიშგებო თარიღისთვის საკრედიტო რისკის რეიტინგების თითოეული აქტივისთვის ინდივიდუალურად შედარების საფუძველზე. ზღვარი (ლიმიტები) ცალ-ცალკე განისაზღვრება კორპორაციული, საცალო და მცირე/საშუალო საწარმოებისთვის და სხვა ფინანსური ინსტრუმენტების პორტფელებისთვის იმისდა მიხედვით, თუ რა თავდაპირველი რეიტინგი ჰქონდა მინიჭებული ამ ინსტრუმენტებს მათი წარმოქმნისას.
- კომერციულ, ფინანსურ ან ეკონომიკური პირობებში უარყოფითი ცვლილებების პროგნოზის არსებობა, რომლებიც ცუდად აისახება მსესხებლის კრედიტუნარიანობაზე.
- სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაცია მსესხებლის ფინანსური პრობლემების გამო, გარდა დეფოლტისა
- ცალკეული ხელშეკრულების დონეზე ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა აღემატება დადგენილ 30-დღიან ნორმას.
- სხვა ხარისხობრივი მაჩვენებლები, მაგალითად, საკრედიტო რისკის გარე საბაზრო მაჩვენებლები ან ზოგადი ეკონომიკური პირობები, რომლებიც მიანიშნებს იმაზე, რომ სესხის გაცემის თარიღიდან რისკის დონე მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის ზემოაღნიშნული ნიშნები ვლინდება ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე, რათა მოხდეს თავდაპირველი აღიარების თარიღიდან საკრედიტო რისკის ცვლილების დაფიქსირება.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასახავს მიუკერძოებელ, ალბათობით შეწონილ შეფასებას, რომელიც ეყრდნობა შემდეგ ძირითად ფაქტორებს: დეფოლტის ალბათობა, დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში, და დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება, რაც უფრო დაწვრილებით ქვემოთაა განმარტებული:
დეფოლტის ალბათობის შეფასება: ბანკი დეფოლტის ალბათობას აფასებს სარეიტინგო მოდელის კლასიფიკაციის შედეგებისა და მიგრაციის მატრიცების მიდგომის ერთობლიობაზე დაყრდნობით, რაც კორექტირდება მინიმუმ სამწლიანი მაკროეკონომიკური მოლოდინების მიხედვით ყველა პორტფელისთვის, რათა წარმოადგენდეს დეფოლტის ალბათობის პარამეტრების საპროგნოზო (მომავალზე ორიენტირებული) შეფასებებს. მიგრაციის მატრიცა იქმნება ისე, რომ ასახავდეს მონაცემების ისტორიული პერიოდის განმავლობაში წლიური მიგრაციის საშუალო შეწონილს. რისკის ჯგუფები განისაზღვრება იმგვარად, რომ უზრუნველყოფდეს შიდაჯგუფურ ერთგვაროვნებას და დეფოლტის ალბათობის მოსალოდნელი დონეების დიფერენციაციას. სასესხო პორტფელის შემთხვევაში, გარდა კორპორაციული სესხებისა, დეფოლტის ალბათობა დამატებით კორექტირდება ფინანსური ინსტრუმენტის წარმოქმნიდან გასული დროის გათვალისწინებით. მოდელები მოიცავს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, სადაც შესაძლებელია, ეფუძნება წამყვანი სარეიტინგო სააგენტოების, საკრედიტო ბიუროს და შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემების ინფორმაციას. ვინაიდან მესამე ეტაპის ფინანსური ინსტრუმენტები ვადაგადაცილებულია, დეფოლტის ალბათობა 100%-ს უდრის.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება: დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს საკრედიტო რისკის მოცულობას ფინანსური აქტივის არსებობის განმავლობაში პოტენციური დეფოლტის დადგომის მომენტისთვის. იგი წარმოადგენს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ ფულად ნაკადებს, ძირითადი თანხის, პროცენტის და ჯარიმების მოსალოდნელი გადახდების გათვალისწინებით, რომლებიც დისკონტირებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. 1-ლი ეტაპის ფინანსური ინსტრუმენტების დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად ბანკი აფასებს დეფოლტის შესაძლო მოვლენებს 12 თვის განმავლობაში, რათა გამოიანგარიშოს 12-თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. მეორე და მესამე ეტაპებისა და შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება ფასდება ინსტრუმენტების არსებობის მანძილზე მომხდარი მოვლენებისთვის. ბანკი დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებას სხვადასხვანაირად აფასებს დაფარვის გრაფიკის მქონე პროდუქტებისა და დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტებისთვის. დაფარვის გრაფიკის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების შემთხვევაში, ბანკი აფასებს დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ საპროგნოზო დავალიანებას სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მიდგომის გამოყენებით, რომელშიც შეაქვს კორექტირებები მოსალოდნელი ავასებისა და ვადაგადაცილებული დღეების გათვალისწინებით. დაფარვის გრაფიკის არმქონე პროდუქტების შემთხვევაში, როგორიცაა საკრედიტო ბარათები, საკრედიტო ხაზები და ფინანსური გარანტიები, ბანკი გამოითვლის დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ მოსალოდნელ დავალიანებას ლიმიტის ათვისების მიდგომის გამოყენებით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში: დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში განიმარტება, როგორც კონტრაჰენტის მხრიდან გადაუხდელობის შედეგად მოსალოდნელი დანაკარგი. იგი წარმოადგენს დავალიანების შეფასებას, რომლის ამოღებაც ვერ მოხერხდება დეფოლტის შემთხვევის გამო და ამიტომ თვალსაჩინოდ ასახავს დანაკარგების სერიოზულობას. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების დადგენისას გასათვალისწინებელია უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადები ან გაკოტრების პროცესიდან მოსალოდნელ თანხებს არაუზრუნველყოფილი მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, ასევე, სადაც შესაძლებელია, ქონების რეალიზაციისთვის საჭირო დროს და მოთხოვნების დაკმაყოფილების რიგითობას. ბანკი თავის ფინანსურ ინსტრუმენტებს ჰყოფს ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში მიღებული ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებლებს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, უზრუნველყოფის ტიპების უფრო ფართო სპექტრი). ამ ინფორმაციაზე დაყრდნობით ბანკი აფასებს დავალიანების ამოღების მაჩვენებელს (არა უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით), დეფოლტის აღმოფხვრის მაჩვენებელს და ხელახალი დეფოლტის ალბათობას. უზრუნველყოფის საგნის მეშვეობით დავალიანების ამოღება თითოეული ინსტრუმენტისთვის ცალკე განიხილება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების გაანგარიშებისას.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისას გათვალისწინებული აქტივები

ფასს 9-ის მიხედვით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაში უნდა აისახოს უზრუნველყოფის საგნიდან და საკრედიტო რისკის შემცირების სხვა საშუალებებიდან მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები. უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვა და ასახვა ფასს 9-ის მიზნებისთვის შეესაბამება ბანკის რისკის მართვის ზოგად პრინციპებს, პოლიტიკასა და პროცესებს. ბანკის პოლიტიკა საკრედიტო ხელშეკრულებების ფარგლებში მისთვის გადაცემული უზრუნველყოფის საგნის ბუღალტრული აღრიცხვის შესახებ იგივეა, როგორიც იყო ბასს 39-ის მოქმედების დროს. უზრუნველყოფის საგანი, თუ დასაკუთრებული არ არის, არ აისახება ბანკის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. უზრუნველყოფის საგნის სამართლიანი ღირებულება გავლენას ახდენს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლაზე. სამართლიანი ღირებულება, როგორც წესი, ფასდება უზრუნველყოფის გადაცემის თარიღიდან და გადაფასდება ყოველწლიურად, რათა ასახოს ყველა არსებითი რისკი.

4. მნიშვნელოვანი საღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ინფორმაცია

ფასს 9-ის მიხედვით, საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება გონივრულ და დასაბუთებულ საპროგნოზო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მიიღება გაუმართლებელი დანახარჯისა და ძალისხმევის გარეშე და ითვალისწინებს წარსულში მომხდარ მოვლენებს, ამჟამად არსებულ პირობებს და სამომავლო ეკონომიკური პირობების პროგნოზს.

საპროგნოზო ინფორმაციის ბანკის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში ასახვისას ბანკი ეყრდნობა საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ მაკროეკონომიკურ პროგნოზებს. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომლებსაც ეს პროგნოზები შეიცავს და რომლებსაც ბანკი იყენებს თავის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მოდელში, მოიცავს მშპ-ის ზრდის ტემპს, სავალუტო კურსსა და ინფლაციის ტემპს. ეს საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები ყოველ ექვს თვეში ერთხელ ახლდება.

ალბათობით შეწონილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დასადგენად საჭიროა მთელი რიგი სამომავლო ეკონომიკური პირობის შეფასება. ამ მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად ბანკი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის სამ სხვადასხვა ეკონომიკურ სცენარს მიმართავს: ოპტიმისტურს (0.25-იანი წონა), საბაზოსა (0.50-იანი წონა) და პესიმისტურს (0.25-იანი წონა) თითოეული შესაბამისი პორტფელისთვის. თითოეული სცენარისთვის წონა გამოითვლება ალბათური ეკონომიკური მოდელის გამოყენებით, რომელიც ითვალისწინებს უახლეს ინფორმაციას და საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ ისტორიულ მონაცემებს.

ბანკის აზრით, ეს პროგნოზები ყველაზე ზუსტად აფასებს მოვლენების შესაძლო განვითარებას იმ სარწმუნო ინფორმაციაზე დაყრდნობით, რომელიც მისთვის ხელმისაწვდომია.

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები

ქვემოთ წარმოდგენილია 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით თითოეული გეოგრაფიული სეგმენტისთვის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული პერიოდის ბოლოს ყველაზე მნიშვნელოვანი დაშვებები. ყველა პორტფელისთვის გამოყენებულია „საბაზო“, „ოპტიმისტური“ და „პესიმისტური“ სცენარები.

საქართველო

მთავარი ფაქტორები	მოსალოდნელი საკრედიტო	მიწიჭებული წონა	31 დეკემბერი, 2018 წ.			1 იანვარი, 2018 წ.		
			2019	2020	2021	2018	2019	2020
მშპ-ის ზრდა, %								
	ოპტიმისტური	25%	6.00%	5.50%	5.00%	5.50%	6.00%	5.70%
	საბაზო	50%	5.00%	5.00%	5.00%	4.50%	4.80%	5.00%
	პესიმისტური	25%	2.00%	2.50%	3.50%	3.00%	2.00%	3.00%
ლარი/აშშ დოლარის სავალუტო კურსი, %								
	ოპტიმისტური	25%	10.00%	5.00%	-5.00%	5.00%	7.00%	0.00%
	საბაზო	50%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
	პესიმისტური	25%	-15.00%	-10.00%	5.00%	-10.00%	-15.00%	-10.00%
სფი-ს ინფლაციის ტემპი, %								
	ოპტიმისტური	25%	3.40%	3.20%	3.00%	2.50%	2.50%	2.70%
	საბაზო	50%	2.90%	3.00%	3.00%	3.50%	3.00%	3.00%
	პესიმისტური	25%	4.50%	4.00%	3.00%	4.50%	4.30%	3.80%

4. მნიშვნელოვანი საღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

საპროგნოზო ცვლადების დაშვებები (გაგრძელება)

ყველა სხვა პარამეტრი თუ უცვლელი დარჩება, მშპ-ის ზრდა, ხოლო სავალუტო კურსის ვარდნა და ინფლაციის ტემპის კლება გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შემცირებას, ხოლო ამის საპირისპირო ცვლილებები გამოიწვევდა მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ზრდას. მშპ-ის ზრდის მაჩვენებელი ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე. მას მოჰყვება სავალუტო კურსი და ინფლაცია. საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე ნაკლებად მოქმედებს სავალუტო კურსი, რადგან დიდი წილი ლარში გამოხატულ დავალიანებაზე მოდის. თუმცა, საცალო პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მოქმედებს ინფლაცია, რომელსაც კორპორაციულ პორტფელზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე მნიშვნელოვანი გავლენა არ აქვს.

ფინანსური ინსტრუმენტების დაჯგუფება კოლექტიური შეფასებისთვის

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნებისთვის, ერთგვაროვანი ფინანსური ინსტრუმენტები ერთიანდება შემდეგი წესით: კორპორატიული სესხების პორტფელი ჯგუფდება სესხის დაფარვის წყაროს ტიპების მიხედვით; საცალო სესხების პორტფელი ჯგუფდება საკრედიტო რისკის ისეთი მახასიათებლების საფუძველზე, როგორიცაა აქტივის ტიპი, უზრუნველყოფის დონე, დაფარვის წყაროს ტიპი და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორები. რაც შეეხება საშუალო და მცირე საწარმოებზე გაცემულ და მიკროსესხების პორტფელებს, აქ ფინანსური ინსტრუმენტები ჯგუფდება აქტივის ტიპის, ვადაგადაცილების პერიოდის, უზრუნველყოფის დონისა და სხვა მნიშვნელოვანი ფაქტორების მიხედვით.

განახლებადი პროდუქტების მოსალოდნელი ვადის განსაზღვრა

განახლებადი პროდუქტების შემთხვევაში, ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადა განისაზღვრება ან მომდევნო განახლების თარიღზე დაყრდნობით, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ფაქტობრივ ვადაზე დაყრდნობით, რომელიც განისაზღვრება ემპირიული დაკვირვებით ამ ინსტრუმენტის არსებობის განმავლობაში.

ჩამოწერა

ბანკი ფინანსურ აქტივებს ჩამოწერს მაშინ, როდესაც მათი ამოღების გონივრული მოლოდინი აღარ არსებობს, რაც არსებითად უცვლელია კორპორაციული და არაუზრუნველყოფილი სესხების პორტფელებისა თუ უზრუნველყოფილი სესხების შემთხვევაში, გარდა უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხებისა, თუ შევადარებთ ბასს 39-ით სავალდებულო საღრიცხვო პოლიტიკას. იპოთეკების და უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სხვა სესხების შემთხვევაში ვადაგადაცილებული დღეების რაოდენობა, რომლის შემდეგაც ნაშთები მიიჩნევა უიმედოდ და უნდა ჩამოიწეროს, 365 დღიდან 1460 დღემდე გაიზარდა. თუ ჩამოსაწერი თანხა სესხებზე შესაძლო დანაკარგების დარიცხულ რეზერვზე მეტია, სხვაობა ჯერ აღირიცხება, როგორც მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯი. დავალიანების ყოველგვარი შემდგომი ამოღება კრედიტდება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ხარჯის ანგარიშზე.

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ

მართვის მიზნებისათვის ბანკი დაყოფილია შემდეგ საოპერაციო სეგმენტებად პროდუქტებისა და მომსახურების მიხედვით:

საცალო საბანკო მომსახურება - გულისხმობს ძირითადად სამომხმარებლო სესხების, იპოთეკური სესხების, ოვერდრაფტების, საკრედიტო ბარათების და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას, ასევე ფულადი გზავნილების და ანგარიშსწორების მომსახურებას, იურიდიული და ფიზიკური პირების ანაბრების მართვას; მოიცავს პრემიალურ სეგმენტს და საცალო მომსახურების ბაზრებს, საშუალო და მცირე ზომის საწარმოებსა და მიკრობიზნესებს,

კორპორაციული საბანკო მომსახურება - ძირითადად გულისხმობს სესხებისა და სხვა საკრედიტო პროდუქტების გაცემას მაღალშემოსავლიან ფიზიკურ პირებზე და მცირე, საშუალო და მიკრო საწარმოებზე უფრო მსხვილ იურიდიულ პირებზე, ასევე ფულადი გზავნილებისა და ანგარიშსწორების მომსახურებას, ვაჭრობის დაფინანსების მომსახურებას და დოკუმენტური ოპერაციების მხარდაჭერას, შემნახველი და ვადიანი ანაბრების მართვას კორპორაციული და ინსტიტუციონალური მომხმარებლებისთვის;

ინვესტიციების მართვა - ძირითადად გულისხმობს რეზიდენტი და არარეზიდენტი შეძლებული ფიზიკური პირების, ასევე მათი ოჯახის წევრების კერძო საბანკო მომსახურებას ინდივიდუალურად მისადაგებული მიდგომისა და ექსკლუზიურობის უზრუნველყოფით, კერძოდ ზოგადი საბანკო მომსახურებების გაწევას, როგორიცაა ფულადი გადარიცხვები, ვალუტის კონვერტაცია ან ანგარიშსწორების ოპერაციები, ან მათი შემნახველი და ვადიანი ანაბრების მართვას; ინვესტიციების მართვის მომსახურება გულისხმობს ქონების და აქტივების მართვის მომსახურების გაწევას ამავე პირებისთვის სხვადასხვა საინვესტიციო შესაძლებლობის გამოყენებისა და კონკრეტულად მათთვის შექმნილი საინვესტიციო პროდუქტების მეშვეობით. იგი ასევე მოიცავს კომპანიების საკონსულტაციო მომსახურებას;

ხელმძღვანელობა აკონტროლებს თავისი სეგმენტების საოპერაციო შედეგებს ცალ-ცალკე, რათა მიიღოს გადაწყვეტილებები რესურსების განაწილებასა და შესრულებული საქმიანობის შეფასებაზე. სეგმენტის საქმიანობა, რომელიც ქვემოთ მოყვანილ ცხრილშია განმარტებული, ისევე ფასდება, როგორც მოგება ან ზარალი მოგება-ზარალის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში.

საოპერაციო სეგმენტებს შორის გარიგებები ხდება გაშლილი ხელის პრინციპით, ანუ მესამე პირებთან შემდგარი გარიგებების მსგავსად.

ბანკის საქმიანობა, ძირითადად, საქართველოშია კონცენტრირებული.

2018 და 2017 წლებში ერთ გარეშე მომხმარებელთან ან კონტრაჰენტთან დადებული გარიგებებიდან მიღებულ შემოსავალი ბანკის მთლიანი შემოსავლის 10%-ზე ნაკლებს შეადგენდა.

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ინფორმაცია ბანკის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	კორპორაციული საბანკო საქმიანობა	*საცალო საბანკო საქმიანობა*	*ინვესტიციების მართვა ხელმძღვანელობა*	*სულ*
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	123,870	547,904	25,888	697,662
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	22,305	98,489	821	121,615
წმინდა შემოსულობა უძრავი ქონებიდან	4,293	394	3	4,690
უცხოური ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა	50,343	55,386	3,947	109,676
სხვა შემოსავალი (ხარჯები)	(349)	348	2	1
შემოსავალი	**200,462**	**702,521**	**30,661**	**933,644**
საოპერაციო ხარჯები	(59,638)	(251,843)	(11,054)	(322,535)
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	**140,824**	**450,678**	**19,607**	**611,109**
რისკის ხარჯი	(25,280)	(130,743)	(77)	(156,100)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	**115,544**	**319,935**	**19,530**	**455,009**
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(14,827)	(52,037)	(1,948)	(68,812)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	**100,717**	**267,898**	**17,582**	**386,197**
მოგების გადასახადის ხარჯი	(13,758)	(36,735)	(2,402)	(52,895)
წლის მოგება	**86,959**	**231,163**	**15,180**	**333,302**
აქტივები და ვალდებულებები				
სულ აქტივები	4,170,663	9,649,388	77,624	13,897,675
სულ ვალდებულებები	3,657,346	8,406,444	66,395	12,130,185
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ				
ძირითადი საშუალებები	5,690	47,745	399	53,834
არამატერიალური აქტივები	2,763	36,087	225	39,075
კაპიტალური დანახარჯები	**8,453**	**83,832**	**624**	**92,909**
ცვეთა	(3,377)	(28,339)	(237)	(31,953)
ამორტიზაცია	(888)	(7,877)	(72)	(8,837)

(ათას ლარში)

5. ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ (გაგრძელება)

ქვედა ცხრილებში მოცემულია ინფორმაცია ბანკის გარკვეული საოპერაციო სეგმენტების მოგება-ზარალის ანგარიშგებისა და გარკვეული აქტივებისა და ვალდებულებების შესახებ 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის:

	კორპორაციული საბანკო საქმიანობა	*საცალო საბანკო საქმიანობა*	*ინვესტიციების მართვა ხელმძღვანელობა*	*სულ*
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი	104,894	480,823	25,356	611,073
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	22,783	88,351	729	111,863
წმინდა შემოსულობა (ზარალი) უძრავი ქონებიდან	4,435	1,585	(31)	5,989
უცხოური ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა	44,331	27,939	2,362	74,632
სხვა შემოსავალი	4,031	4,451	21	8,503
შემოსავალი	**180,474**	**603,149**	**28,437**	**812,060**
საოპერაციო ხარჯები	(58,339)	(224,891)	(10,243)	(293,473)
საოპერაციო შემოსავალი რისკის ხარჯამდე	**122,135**	**378,258**	**18,194**	**518,587**
რისკის ხარჯი	(47,480)	(110,564)	4	(158,040)
წმინდა საოპერაციო შემოსავალი არარეგულარულ მუხლებამდე	**74,655**	**267,694**	**18,198**	**360,547**
წმინდა არარეგულარული მუხლები	(757)	(2,585)	(196)	(3,538)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	**73,898**	**265,109**	**18,002**	**357,009**
მოგების გადასახადის ხარჯი	(5,360)	(18,276)	(1,306)	(24,942)
წლის მოგება	**68,538**	**246,833**	**16,696**	**332,067**
აქტივები და ვალდებულებები				
სულ აქტივები	4,205,149	7,855,478	33,048	12,093,675
სულ ვალდებულებები	3,676,155	6,857,614	23,354	10,557,123
სხვა ინფორმაცია სეგმენტების შესახებ				
ძირითადი საშუალებები	5,531	41,655	568	47,754
არამატერიალური აქტივები	2,532	18,759	218	21,509
კაპიტალური დანახარჯები	**8,063**	**60,414**	**786**	**69,263**
ცვეთა	(3,464)	(26,085)	(356)	(29,905)
ამორტიზაცია	(853)	(6,322)	(73)	(7,248)

6. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

	2018	*2017*
ნაღდი ფული სალაროში	489,919	433,639
მიმდინარე ანგარიშები ცენტრალურ ბანკებში, სავალდებულო რეზერვების გარდა	245,921	45,294
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	206,148	165,142
90-დღემდე ვადის მქონე ანაბრები საკრედიტო დაწესებულებებში	167,518	757,806
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**1,109,506**	**1,401,881**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(118)	-
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	**1,109,388**	**1,401,881**

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 311,524 ლარი (2017 წ.: 921,612 ლარი) იყო განთავსებული მიმდინარე და ვადიან ანაბრებზე ეთგოს საერთაშორისო დონეზე აღიარებულ და ცენტრალურ ბანკებში, რომლებიც კონტრაჰენტებად გამოდიან ბანკის მიერ განხორციელებულ საერთაშორისო ანგარიშსწორების ოპერაციებში. ბანკმა მიიღო წლიური 2.50%-მდე პროცენტი ამ ანაბრებზე (2017 წ.: 2.00%-მდე). ხელმძღვანელობა არ მოელის ზარალს, რომელიც გამოწვეულია ისეთი კონტრაჰენტების მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით, სადაც განთავსებულია ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები. ამასთან, მათი საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებები არსებითად არ განსხვავდება.

7. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2018	*2017*
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში	1,239,848	996,617
ვადიანი ანაბრები 90 დღეზე მეტი ვადით	43,459	209,227
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	**1,283,307**	**1,205,844**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(543)	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	**1,282,764**	**1,205,844**

სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკებში წარმოდგენილია სებ-ში განთავსებული დეპოზიტებით. საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა, რომლის ოდენობაც დამოკიდებულია საკრედიტო დაწესებულებების მიერ მოზიდული თანხების მოცულობაზე. ნორმატიული აქტის შესაბამისად, ბანკს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება. ბანკმა საქართველოს და ბელარუსის რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკებში განთავსებულ სავალდებულო რეზერვებზე 0.50% მიიღო 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2017 წ.: 1.00%).

(ათას ლარში)

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2018	*2017*
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	1,864,423	n/a
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც განიხილება სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულად, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - წილობრივი ინსტრუმენტები	395	n/a
გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	n/a	1,540,344
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	**1,864,818**	**1,540,344**

	2018	*2017*
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები*	899,024	n/a
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები**	100,111	n/a
ცენტრალური ბანკების სადეპოზიტო სერტიფიკატები***	11,512	n/a
სხვა სასესხო ინსტრუმენტები****	853,776	n/a
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	**1,864,423**	**n/a**

** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 573,517 ლარით (2017 წ.: 448,558 ლარი).*
*** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები არ იყო უზრუნველყოფილი (2017 წ.: ნული).*
**** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები არ იყო უზრუნველყოფილი (2017 წ.: ნული).*
***** სებ-ისგან მიღებული მოკლევადიანი სესხები უზრუნველყოფილი იყო 674,616 ლარით (2017 წ.: 475,735 ლარი).*

სხვა სავალო ინსტრუმენტები 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის ძირითადად მოიცავდა ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკის მიერ გამოშვებულ 249,659 ლარის ობლიგაციებს (2017 წ.: 268,057 ლარი), ნიდერლანდების განვითარების საფინანსო კომპანიის მიერ გამოშვებულ 163,454 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2017 წ.: ნული), შავი ზღვის ვაჭრობისა და განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 136,504 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2017 წ.: 60,625 ლარი), საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციის მიერ გამოშვებულ 110,545 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2017 წ.: 110,862 ლარი), აზიის განვითარების ბანკის მიერ გამოშვებულ 65,145 ლარის ობლიგაციებს, რომლებიც ლარშია გამოხატული (2017 წ.: 65,245 ლარი), და საერთაშორისოდ აღიარებული საინვესტიციო ბანკის ნულოვან ობლიგაციებს, რომლებიც აშშ დოლარშია გამოხატული (2017 წ.: 26,666 ლარი).

ამ პერიოდის განმავლობაში, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ და სხვა სრულ შემოსავალში ასახულ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებზე - სავალო ინსტრუმენტებზე აღიარებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 1,619 ლარს გაუტოლდა (2017 წ.: არა), რაც, ძირითადად, უკავშირდებოდა ამავე პერიოდის განმავლობაში მთლიანი საბალანსო ღირებულების ზრდას.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები

	2018	*2017*
კომერციული სესხები	2,551,358	2,149,236
სამომხმარებლო სესხები	1,817,362	1,734,751
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	2,007,167	1,637,357
იპოთეკური სესხები	2,548,643	1,712,515
სალომბარდო სესხები	80,771	67,940
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით, მთლიანი	**9,005,301**	**7,301,799**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(288,513)	(237,905)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული	**8,716,788**	**7,063,894**

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მომხმარებლებზე გაცემული 357,342 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებით (2017 წ.: 333,944 ლარი) იყო უზრუნველყოფილი სებ-დან მიღებული მოკლევადიანი სესხები.

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვის მოძრაობა კატეგორიების მიხედვით ასე გამოიყურება:

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**1,522,630**	**332,038**	**283,309**	**26,847**	**2,164,824**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,573,389	88,529	9,875	-	2,671,793
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	358,195	(358,073)	(122)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(480,880)	530,296	(49,416)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(23,976)	(37,819)	61,795	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	(106,070)	(847)	-	-	(106,917)
გადახდილი აქტივები	(1,954,759)	(244,936)	(67,918)	(13,664)	(2,281,277)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(39,657)	-	(39,657)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	120,965	(1,072)	22,494	(5,995)	136,392
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,009,494**	**308,116**	**226,711**	**7,037**	**2,551,358**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	225,000	988	225,988
კოლექტიურად შეფასებული	2,009,494	308,116	1,711	6,049	2,325,370
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,009,494**	**308,116**	**226,711**	**7,037**	**2,551,358**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**2,427**	**2,548**	**160,284**	**5,506**	**170,765**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	4,696	43	277	-	5,016
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	1,338	(1,338)	-	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(444)	505	(61)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(88)	-	88	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(373)	278	705	-	610
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(1,613)	(794)	(13,470)	(415)	(16,292)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(39,657)	-	(39,657)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,914	-	2,914
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	3,437	(151)	3,286
საკურსო სხვაობები	72	-	-	-	72
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(3,455)	2,259	36,646	(4,415)	31,035
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,560**	**3,501**	**151,163**	**525**	**157,749**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	150,724	495	151,219
კოლექტიურად შეფასებული	2,560	3,501	439	30	6,530
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,560**	**3,501**	**151,163**	**525**	**157,749**

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**1,513,534**	**146,925**	**75,340**	**88**	**1,735,887**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	2,078,859	11,259	2,224	4,776	2,097,118
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	272,003	(241,160)	(30,843)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(456,760)	470,591	(13,831)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(166,859)	(175,892)	342,751	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(363)	-	(363)
გადახდილი აქტივები	(1,664,054)	(110,685)	(173,957)	(472)	(1,949,168)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(2,124)	59	(2,065)
ჩამოწერა	-	-	(126,865)	(73)	(126,938)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	22,743	-	22,743
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	5,839	16	5,855
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	14,420	(185)	19,981	77	34,293
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,591,143**	**100,853**	**120,895**	**4,471**	**1,817,362**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	29	-	29
კოლექტიურად შეფასებული	1,591,143	100,853	120,866	4,471	1,817,333
ნასთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,591,143**	**100,853**	**120,895**	**4,471**	**1,817,362**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**38,413**	**15,602**	**42,709**	**14**	**96,738**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	92,211	2,050	883	255	95,399
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	40,694	(26,099)	(14,595)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(29,905)	36,752	(6,847)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(52,632)	(21,261)	73,893	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(17,313)	(2,343)	26,556	-	6,900
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(3)	-	(3)
გადახდილი აქტივები	(37,709)	(12,817)	(73,092)	(36)	(123,654)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	(420)	(420)
ჩამოწერა	-	-	(126,865)	(73)	(126,938)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	22,743	-	22,743
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	5,839	16	5,855
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(14,298)	17,366	110,840	633	114,541
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**19,461**	**9,250**	**62,061**	**389**	**91,161**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	29	-	29
კოლექტიურად შეფასებული	19,461	9,250	62,032	389	91,132
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**19,461**	**9,250**	**62,061**	**389**	**91,161**

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**1,523,616**	**50,879**	**84,652**	**3,401**	**1,662,548**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,831,588	3,787	96	1,123	1,836,594
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	83,195	(77,946)	(5,249)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(184,483)	192,586	(8,103)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(36,233)	(63,053)	99,286	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(956)	-	(956)
გადახდილი აქტივები	(1,421,789)	(43,671)	(50,953)	(1,098)	(1,517,511)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(1,150)	(2)	(1,152)
ჩამოწერა	-	-	(16,447)	(28)	(16,475)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	27,049	1,508	7,328	(1,171)	34,714
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,822,943**	**64,090**	**117,899**	**2,235**	**2,007,167**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	1,822,943	64,090	117,899	2,235	2,007,167
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,822,943**	**64,090**	**117,899**	**2,235**	**2,007,167**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**4,185**	**1,097**	**12,768**	**410**	**18,460**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	8,136	-	-	201	8,337
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	3,622	(2,473)	(1,149)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(2,543)	3,686	(1,143)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(1,782)	(2,117)	3,899	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(1,396)	(554)	109	-	(1,841)
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(200)	-	(200)
გადახდილი აქტივები	(4,042)	(793)	(11,079)	(1)	(15,915)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	(183)	(183)
ჩამოწერა	-	-	(16,447)	(28)	(16,475)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	7,198	-	7,198
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	2,197	10	2,207
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	1,312	3,526	26,482	(339)	30,981
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**7,492**	**2,372**	**22,635**	**70**	**32,569**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	7,492	2,372	22,635	70	32,569
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**7,492**	**2,372**	**22,635**	**70**	**32,569**

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**1,583,403**	**83,581**	**52,043**	**751**	**1,719,778**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,784,047	532	17	24,088	1,808,684
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	161,836	(152,752)	(9,084)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(226,504)	234,139	(7,635)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(73,754)	(49,756)	123,510	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(1,830)	-	(1,830)
გადახდილი აქტივები	(939,728)	(31,367)	(71,161)	(2,025)	(1,044,281)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	(689)	(1)	(690)
ჩამოწერა	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	61,097	2,432	2,521	440	66,490
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,350,397**	**86,809**	**88,249**	**23,188**	**2,548,643**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	732	2,451	3,183
კოლექტიურად შეფასებული	2,350,397	86,809	87,517	20,737	2,545,460
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,350,397**	**86,809**	**88,249**	**23,188**	**2,548,643**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**302**	**59**	**3,267**	**61**	**3,689**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	1,309	-	-	595	1,904
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	230	(92)	(138)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(57)	209	(152)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(982)	(37)	1,019	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(173)	(106)	1,436	-	1,157
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	(41)	-	(41)
გადახდილი აქტივები	(94)	(9)	(4,237)	(94)	(4,434)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	4	4
ჩამოწერა	-	-	(2,195)	(86)	(2,281)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	2,338	-	2,338
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	414	21	435
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	(298)	7	3,672	588	3,969
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**237**	**31**	**5,383**	**1,089**	**6,740**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	237	31	5,383	1,089	6,740
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**237**	**31**	**5,383**	**1,089**	**6,740**

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მთლიანი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**65,670**	**431**	**1,839**	**-**	**67,940**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	80,944	-	96	-	81,040
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	4,300	(1,855)	(2,445)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	(3,396)	3,694	(298)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(8,800)	(1,641)	10,441	-	-
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(63,239)	(92)	(4,553)	-	(67,884)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(609)	-	(609)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
სხვა წმინდა ცვლილებები	4	4	155	-	163
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**75,483**	**541**	**4,747**	**-**	**80,771**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	75,483	541	4,747	-	80,771
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**75,483**	**541**	**4,747**	**-**	**80,771**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი:	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
ნაშთი, 1 იანვარი, 2018 წ.	**-**	**-**	**34**	**-**	**34**
შექმნილი ან შეძენილი ახალი ფინანსური აქტივი	76	-	-	-	76
გადატანა 1-ელ ეტაპზე	22	-	(22)	-	-
გადატანა მე-2 ეტაპზე	-	10	(10)	-	-
გადატანა მე-3 ეტაპზე	(76)	-	76	-	-
წლის განმავლობაში ეტაპებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე	(22)	(10)	77	-	45
აქტივები, რომელთა აღიარებაც შეწყვეტილია (ჩამოწერის გარდა)	-	-	-	-	-
გადახდილი აქტივები	(3)	(1)	(220)	-	(224)
მოდიფიკაციების გავლენა	-	-	-	-	-
ჩამოწერა	-	-	(609)	-	(609)
ჩამოწერილი თანხების აღდგენა	-	-	113	-	113
დისკონტის ამორტიზაცია	-	-	8	-	8
საკურსო სხვაობები	-	-	-	-	-
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის სხვა წმინდა შეფასება	14	1	836	-	851
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**11**	**-**	**283**	**-**	**294**
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	-	-	-	-
კოლექტიურად შეფასებული	11	-	283	-	294
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**11**	**-**	**283**	**-**	**294**

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (გაგრძელება)

	კომერციული სესხები	*სამომხმარებლო სესხები*	*იპოთეკური სესხები*	*მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები*	*სულ*
	2017	*2017*	*2017*	*2017*	*2017*
1 იანვრის მდგომარეობით	**145,047**	**56,926**	**3,891**	**5,808**	**211,672**
დანარიცხი	38,061	80,304	2,700	25,631	146,696
აღდგენები	9,980	23,483	8,151	11,178	52,792
ჩამოწერა	(32,224)	(72,845)	(9,912)	(25,970)	(140,951)
ჩამოწერილ სესხებზე დარიცხული პროცენტი	(10,746)	(16,649)	(768)	(4,141)	(32,304)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	**150,118**	**71,219**	**4,062**	**12,506**	**237,905**
ინდივიდუალური გაუფასურება	145,347	610	2,427	2,173	150,557
კოლექტიური გაუფასურება	4,771	70,609	1,635	10,333	87,348
	150,118	**71,219**	**4,062**	**12,506**	**237,905**
ინდივიდუალურად გაუფასურებულად შეფასებული სესხის მთლიანი თანხა, ინდივიდუალური გაუფასურების რეზერვის გამოქვითვამდე	**293,960**	**1,499**	**14,671**	**23,685**	**333,815**

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების დაუფარავი სახელშეკრულებო თანხები, რომლებიც საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაშია ჩამოწერილი, მაგრამ მათზე მაინც ვრცელდება იძულებითი აღსრულების ღონისძიება შეადგენდა 67,001 ლარს (2017 წ.: 70,904 ლარი).

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- კომერციული სესხებისათვის - უძრავი ქონება, მანქანა-დანადგარები და აღჭურვილობა, კომპანიის აქციები/წილები, სასაქონლო-მატერიალური მარაგები, სავაჭრო დებიტორული ანგარიშები და მესამე მხარის თავდებობა.
- ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა, ავტომანქანები, ოქრო და ძვირფასეულობა, მესამე მხარის კომპანიის გარანტია და კომპანიის მფლობელების თავდებობა.

ხელმძღვანელობა მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის ობიექტების რეალიზაცია ხდება სათანადო წესით ან ნარჩუნდება კაპიტალის ღირებულების ზრდისა თუ საინჯარო შემოსავლის მიღების მიზნით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს.

(ათას ლარში)

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სესხის უზრუნველყოფა (გაგრძელება)

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ასეთი იქნებოდა:

- კომერციული სესხები: 233,806 ლარი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- სამომხმარებლო სესხები: 86,325 ლარი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- სესხები მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოებისთვის: 98,175 ლარი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- იპოთეკური სესხები: 75,073 ლარი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით;
- სალომბარდო სესხები: 283 ლარი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

უზრუნველყოფის საგნის დისკონტირებული ღირებულების გათვალისწინების გარეშე, სესხის გაუფასურების რეზერვი 250,064 ლარით მეტი იქნებოდა 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2017 წ.: 253,818 ლარით მეტი).

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ათ უმსხვილეს მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 788,216 ლარს, ანუ ბანკის მთლიანი სასესხო პორტფელის 9%-ს (2017 წ.: 671,120 ლარი და 9%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 44,079 ლარის (2017 წ.: 41,207 ლარი) ოდენობით.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ათ უმსხვილეს მსესხებელთა ჯგუფზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 1,067,718 ლარს, ანუ ბანკის მთლიანი სასესხო პორტფელის 12%-ს (2017 წ.: 860,946 ლარი და 12%, შესაბამისად). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 42,108 ლარის (2017 წ.: 73,269 ლარი) ოდენობით.

2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სესხები ძირითადად საქართველოს ტერიტორიაზე იყო გაცემული და საქმიანობის სფეროებზე შემდეგნაირად ნაწილდებოდა:

	2018	*2017*
ფიზიკური პირები	5,443,549	4,280,761
ვაჭრობა	851,918	625,750
წარმოება	882,848	637,652
უძრავი ქონება	342,859	325,050
მშენებლობა	351,906	346,824
სასტუმროს ბიზნესი	289,830	278,163
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	105,528	96,400
მომსახურება	145,757	196,838
სამთო-მოპოვებითი მრეწველობა	127,835	104,799
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	76,574	84,727
ფინანსური შუამავლობა	61,691	51,342
სხვა	325,006	273,493
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	**9,005,301**	**7,301,799**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(288,513)	(237,905)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	**8,716,788**	**7,063,894**

9. მომხმარებლებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

სესხები შემდეგი ტიპის მომხმარებლებზეა გაცემული:

	2018	*2017*
ფიზიკური პირები	5,443,549	4,280,761
კერძო საწარმოები	3,558,975	3,021,038
სახელმწიფო საკუთრებში მყოფი პირები	2,777	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	**9,005,301**	**7,301,799**
გამოკლებული - მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის / გაუფასურების ზარალის რეზერვი	(288,513)	(237,905)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	**8,716,788**	**7,063,894**

10. საინვესტიციო ქონება

	2018	*2017*
1 იანვრის მდგომარეობით	**185,493**	**146,379**
შემოსვლები*	66,159	59,520
გასვლები	(74,278)	(10,667)
წმინდა (ზარალი) შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	(1,184)	6,200
გადატანები ძირითად საშუალებებში, სხვა აქტივებში და გასაყიდად გამიზნულ აქტივებში**	(43,863)	(15,939)
31 დეკემბერი	**132,327**	**185,493**

2018 და 2017 წლებში შემოსვლები შეადგენს უზრუნველყოფის დასაკუთრებულ საგნებს, ფულადი გარიგებები არ მომხდარა.

****მოიცავდა 17,302 ლარის გადატანას ძირითადი საშუალებებიდან (2017 წ.: 4,449 ლარის გადატანა ძირითად საშუალებებში) და 6,478 ლარის გადატანას ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში (2017 წ.: 11,490 ლარის გადატანა ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებულ მოთხოვნებში). გარდა ამისა, ბანკმა გამოავლინა 54,687 ლარის გარკვეული საინვესტიციო უძრავი ქონება, რომელიც აკმაყოფილებდა გასაყიდად გამიზნული აქტივების კრიტერიუმებს და ეს აქტივები შესაბამის კატეგორიას მიაკუთვნა.***

საინვესტიციო ქონება სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება. სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად შეფასების თარიღისთვის ბაზრის მონაწილეებს შორის შემდგარი ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ქონების სამართლიანი ღირებულებები ეყრდნობა აკრედიტებული დამოუკიდებელი ექსპერტის მიერ ჩატარებულ შეფასებას. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შეფასება დაწვრილებით აღწერილია 28-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

11. ძირითადი საშუალებები

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ძირითად საშუალებებში შემდეგი ცვლილებები დაფიქსირდა:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	*ავეჯი და მოწყობილობები*	*კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა*	*სატრანსპორტო საშუალებები*	*საინჟინრო ქონების გაუმჯობესება*	*დაუმთავრებელი მშენებლობა*	*სულ*
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**179,617**	**195,581**	**70,266**	**7,045**	**17,599**	**7,832**	**477,940**
შემოსვლები	-	23,855	13,317	920	-	15,742	53,834
გასვლები	(1,671)	(2,871)	(490)	(2,632)	(819)	-	(8,483)
შიდა გადაცემა	11,200	(972)	-	-	6,651	(16,879)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(14,472)	-	-	-	-	(3,741)	(18,213)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	-	(12,874)	(2,201)	(1,101)	-	43	(16,133)
გადაფასება	2,227	-	-	-	-	-	2,227
საკურსო სხვაობები	(11)	2	(1)	2	2	2	(4)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**176,890**	**202,721**	**80,891**	**4,234**	**23,433**	**2,999**	**491,168**
დარიცხული გაუფასურება							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**1,359**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,359**
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,359**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,359**
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**15,454**	**116,107**	**47,630**	**3,982**	**5,522**	**-**	**188,695**
ცვეთის დანარიცხი	1,818	14,695	7,974	845	5,042	-	30,374
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(911)	-	-	-	-	-	(911)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	-	(14,760)	(1,048)	-	-	-	(15,808)
გასვლები	(1,244)	(2,302)	(197)	(2,633)	(812)	-	(7,188)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**15,117**	**113,740**	**54,359**	**2,194**	**9,752**	**-**	**195,162**
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**162,804**	**79,474**	**22,636**	**3,063**	**12,077**	**7,832**	**287,886**
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**160,414**	**88,981**	**26,532**	**2,040**	**13,681**	**2,999**	**294,647**

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ძირითად საშუალებებში შემდეგი ცვლილებები დაფიქსირდა:

	საოფისე შენობები და სერვისცენტრები	*ავეჯი და მოწყობილობები*	*კომპიუტერული ტექნიკა და აღჭურვილობა*	*სატრანსპორტო საშუალებები*	*საინჟინრო ქონების გაუმჯობესება*	*დაუმთავრებელი მშენებლობა*	*სულ*
თვითღირებულება							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**170,153**	**176,040**	**59,876**	**5,969**	**14,139**	**2,626**	**428,803**
შემოსვლები	-	20,471	11,820	954	-	14,509	47,754
გასვლები	(698)	(195)	(65)	(84)	(3,779)	-	(4,821)
შიდა გადაცემა	11,040	-	-	-	7,007	(18,047)	-
გადატანები საინვესტიციო ქონებიდან (ქონებაში)	(4,115)	-	-	206	-	8,305	4,396
ქონებისა გადატანა სხვა აქტივებიდან	40	(735)	(1,365)	-	232	153	(1,675)
გადაფასება	3,197	-	-	-	-	286	3,483
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**179,617**	**195,581**	**70,266**	**7,045**	**17,599**	**7,832**	**477,940**
დარიცხული							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**1,359**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,359**
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**1,359**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1,359**
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**14,135**	**101,589**	**41,370**	**3,002**	**5,295**	**-**	**165,391**
ცვეთის დანარიცხი	1,834	15,839	7,539	1,018	3,675	-	29,905
გადატანები საინვესტიციო ქონებაში	(53)	-	-	-	-	-	(53)
გადატანა სხვა აქტივებიდან (აქტივებში)	(171)	(1,238)	(1,242)	-	-	-	(2,651)
გასვლები	(291)	(83)	(37)	(38)	(3,448)	-	(3,897)
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**15,454**	**116,107**	**47,630**	**3,982**	**5,522**	**-**	**188,695**
წმინდა საბალანსო							
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**154,659**	**74,451**	**18,506**	**2,967**	**8,844**	**2,626**	**262,053**
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**162,804**	**79,474**	**22,636**	**3,063**	**12,077**	**7,832**	**287,886**

(ათას ლარში)

11. ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ბანკმა თავისი არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადის რეგულარული გადასინჯვის ციკლის ფარგლებში შეცვალა გარკვეული აქტივების დარჩენილი ვადები. ვადების შეცვლის მიზეზი იყო მომავალში ამ აქტივების გამოყენების განახლებული სტრატეგია. ამ აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა, საშუალოდ, 10-დან 15 წლამდე გაიზარდა. სააღრიცხვო შეფასებაში ცვლილება შევიდა წლის მეორე ნაწილიდან პერსპექტიულად და ამორტიზაციის ხარჯის 621 ლარით შემცირება განაპირობა.

12. ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში

შვილობილ კომპანიებში განხორციელებული ინვესტიციების ღირებულება ასეთია:

	2018	*2017*
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა გაერთიანებულ სამეფოში	-	-
ააიპ ფონდი „სიცოცხლის ხე“	-	-
საქართველოს ბანკის წარმომადგენლობა უნგრეთში	5,194	4,135
სს "საქართველოს ბანკის" წარმომადგენლობა თურქეთში	-	-
შპს "საქართველოს ფინანსური ინვესტიცია"	3,577	3,577
შპს "პროფესიული საკალათბურთო კლუბი დინამო თბილისი"	-	2,250
შპს "საქართველოს ბანკის უნივერსიტეტი"	2,476	2,281
"ბენდერლოკ ინვესტმენტ ლიმიტედი"	58,745	58,745
სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკი"	66,575	66,486
შპს „საქართველოს სალიზინგო კომპანია“	22,414	22,414
ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში	**158,981**	**159,888**

ბანკი აფასებს ყველა შვილობილი კომპანიის გაუფასურების ნიშნებს. 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გაუფასურების ნიშნები არ გამოვლენილა.

„ბენდერლოკ ინვესტმენტ ლიმიტედის“ და სს „ბელარუსის ეროვნული ბანკის“ ძირითადი გაერთიანებული ფინანსური მაჩვენებლები 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2018	*2017*
სულ აქტივები	726,731	678,063
სულ საკუთარი კაპიტალი	132,089	133,761
მთლიანი სრული შემოსავალი	5,553	14,660
გადახდილი ნაღდი ფული	125,320	125,231
შეძენილი აქტივების თვითღირებულება	**125,320**	**125,231**

სს „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ ძირითადი კონსოლიდირებული ფინანსური მაჩვენებლები 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2018	*2017*
სულ აქტივები	116,698	66,207
სულ საკუთარი კაპიტალი	20,645	17,693
მთლიანი სრული შემოსავალი	2,330	1,840
შეძენილი აქტივების თვითღირებულება*	**22,414**	**22,414**

* 2017 წელს სს „საქართველოს სალიზინგო კომპანიის“ 12,348 ლარის ოდენობის სესხები და მისაღები ანგარიშები გარდაიქმნა შვილობილი კომპანიის კაპიტალად.

13. გუდვილი

2018 წლის 31 დეკემბრითა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში გუდვილის მოძრაობა არ დაფიქსირებულა.

გუდვილის გაუფასურების ტესტირება

საწარმოთა გაერთიანებების მეშვეობით შეძენილი გუდვილი გაუფასურების ტესტირების მიზნით გადანაწილდა ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ორ ინდივიდუალურ ერთეულზე: კორპორაციული და საცალო საბანკო მომსახურება.

ფულადი სახსრების წარმომქმნელ თითოეულ ერთეულზე განაწილებული გუდვილის საბალანსო ღირებულება შემდეგია:

	2018	*2017*
საცალო საბანკო მომსახურება	23,488	23,488
კორპორაციული საბანკო საქმიანობა	9,965	9,965
სულ	**33,453**	**33,453**

გამოყენების ღირებულების გაანგარიშების ძირითადი დაშვებები

ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულების აღდგენითი ღირებულებები განისაზღვრა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლის მიერ დამტკიცებულ, ერთიდან სამ წლამდე ვადის, ფინანსურ ბიუჯეტებზე დაყრდნობით ფულადი ნაკადების პროგნოზების გამოყენებით გაანგარიშებული გამოყენების ღირებულების საფუძველზე. დისკონტირების განაკვეთი არ დაკორექტირდა მუდმივი ან კლებადი ზრდის ტემპისთვის იმ სამწლიანი პერიოდების მიღმა, რომლებსაც ფინანსური ბიუჯეტები მოიცავს. გაუფასურების შემოწმების მიზნებისთვის, დაშვებულია მუდმივი ზრდის 3%-იანი ტემპი ფულადი ნაკადების წარმომქმნელი ერთეულის სამომავლო საოპერაციო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად.

ბანკმა დისკონტირების შემდეგი განაკვეთები გამოიყენა კორპორაციული საბანკო მომსახურებისა და საცალო საბანკო მომსახურებისთვის:

	კორპორაციული საბანკო საქმიანობა		*საცალო საბანკო მომსახურება*	
	2018, %	*2017, %*	*2018, %*	*2017, %*
დისკონტირების განაკვეთი	4.7%	4.5%	6.2%	6.1%

დისკონტირების განაკვეთები

დისკონტირების განაკვეთები ასახავს ხელმძღვანელობის მოლოდინს თითოეული მიმართულებიდან მისაღები უკუგების მიმართ. სწორედ ამაზე დაყრდნობით აფასებს ხელმძღვანელობა საოპერაციო საქმიანობის შედეგებს და სამომავლო საინვესტიციო წინადადებებს. დისკონტირების განაკვეთები გამოითვლება კაპიტალის საშუალო შეწონილ ღირებულებაზე დაყრდნობით, გადასახადით დაბეგვრამდე.

საცალო და კორპორაციული საბანკო მომსახურების ფულადი სახსრების წარმომქმნელი ერთეულისთვის შემდეგი დამატებითი დაშვებები გაკეთდა:

- სესხებისა და ანაბრების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- თვითღირებულებაში / შემოსავლების სტრუქტურაში ან კოეფიციენტში არსებითი ცვლილებების გარეშე;
- ვაჭრობის დაფინანსების ან სხვა დოკუმენტური საქმიანობების სტაბილური, ორგანული ზრდა;
- ექსპრეს საბანკო მომსახურების კიდევ უფრო გაფართოება საცალო საბანკო მომსახურების უფრო სტაბილური მარჟებით უზრუნველყოფის მიზნით.

13. გუდვილი (გაგრძელება)

მგრძნობიაროობა დაშვებებში ცვლილებების მიმართ

ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ფულადი სახსრების წარმომქმნელი თითოეული ერთეულის აღდგენითი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებულ ძირითად დაშვებებში გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილებები არ გამოიწვევს გუდვილის გაუფასურებას. გამოყენების ღირებულების ნამეტი საბალანსო ღირებულებაზე განისაზღვრება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული წმინდა საბალანსო ღირებულების საფუძველზე. შესაძლო ცვლილებად მიჩნეული იქნა +/-1% დისკონტირების განაკვეთსა და ზრდის ტემპში.

14. გადასახადები

მოგების გადასახადის კრედიტი (ხარჯი) მოიცავს შემდეგს:

	2018	*2017*
მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი	(34,154)	(36,557)
გადავადებული მოგების გადასახადის კრედიტი (ხარჯი)	(18,741)	11,615
მოგების გადასახადის ხარჯი	**(52,895)**	**(24,942)**
გადავადებული მოგების გადასახადის ხარჯი სხვა სრულ შემოსავალში	**(140)**	**(781)**

2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში სხვა სრული შემოსავალში პირდაპირ შესულ მუხლებთან დაკავშირებული გადავადებული გადასახადი:

	2018	*2017*
წმინდა ეფექტი ფასიან ქაღალდებზე	(140)	-
შენობების გადაფასება	-	(781)
მოგების გადასახადის ხარჯი სხვა სრულ შემოსავალში	**(140)**	**(781)**

ბანკის მოგება იბეგრება მოგების გადასახადის 15%-იანი განაკვეთით (2017 წ.: 15%).

2018 წლის 12 ივნისს ფინანსური დაწესებულებების, მათ შორის ბანკებისა და სადაზღვევო კომპანიების, მოგების გადასახადით დაბეგვრის არსებულ მოდელში ცვლილება შევიდა. ცვლილების მიხედვით, გაუნაწილებელი მოგება დაიბეგრება ნულოვანი საგადასახადო განაკვეთით, ხოლო განაწილებული მოგება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით 2023 წლის 1 იანვრიდან, ნაცვლად 2019 წლის 1 იანვრისა, რომელიც ძალაში 2016 წელს შევიდა. ცვლილებამ მაშინვე მოახდინა გავლენა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ნაშთებზე, რომლებიც მიკუთვნებადია წინა პერიოდებთან დაკავშირებით აღიარებული დროებითი სხვაობებისთვის. 2018 წლის 30 ივნისისთვის გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების ნაშთები ხელახლა შეფასდა ცვლილების დანერგვის ახალი თარიღის შესაბამისად. ბანკმა გამოითვალა გადავადებული გადასახადების ის ნაწილი, რომლის გამოყენებას აპირებს 2023 წლის 1 იანვრამდე ფინანსური საქმიანობისთვის და აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შესაბამისი ნაწილი. გარდამავალი პერიოდის განმავლობაში ბანკი გააგრძელებს ამავე პერიოდში მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების მხოლოდ იმ ნაწილის აღიარებას, რომლის გამოყენებასაც 2023 წლის 1 იანვრამდე მოელის.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის განაკვეთისგან. ქვემოთ მოცემულია 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის კანონმდებლობით გათვალისწინებული ტარიფის მიხედვით გამოთვლილი მოგების გადასახადის ხარჯის და რეალური ხარჯის შედარება:

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

	2018	*2017*
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე	**386,197**	**357,009**
საშუალო საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი საშუალო საგადასახადო განაკვეთის შემთხვევაში	**(57,930)**	**(53,551)**
მოგება, რომელიც დაბეგვრას არ ექვემდებარება	22,534	18,729
წინა წლის დეკლარაციების შესწორება	-	4,532
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილებების ეფექტი	(15,696)	4,762
გამოუქვითავი ხარჯები	(2,764)	(582)
სხვა	961	1,168
მოგების გადასახადის ხარჯი	**(52,895)**	**(24,942)**

საქართველოში მოქმედი გადასახადები მოიცავს მოგების გადასახადს, საშემოსავლო გადასახადს, ქონების გადასახადს, დამატებითი ღირებულების გადასახადს და სხვ. თუმცა მათი რეგულირება ხშირად ბუნდოვანია ან საერთოდ არ ხდება, და არასაკმარისი პრეცედენტი არსებობს. ამის გამო საგადასახადო რისკები საქართველოში ჩვეულებრივ გაცილებით მაღალია, ვიდრე უფრო განვითარებული საგადასახადო სისტემის მქონე ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა მიიჩნევს, რომ ბანკი არსებითად აკმაყოფილებს იმ საგადასახადო კანონებს, რომლებიც მის საქმიანობას ეხება. ამის მიუხედავად, მაინც არსებობს იმის რისკი, რომ შესაბამისმა ორგანოებმა ამა თუ იმ კანონის სხვაგვარი ინტერპრეტაცია მოახდინონ.

(ათას ლარში)

14. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში:

		დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება			*დროებითი სხვაობების წარმოშობა და გაუქმება*				
	2016	*მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში*	*სხვა სრულ შემოსავალში*	*2017*	*მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში*	*ფასს 15-ის მიღება*	*ფასს 9-ის მიღება*	*სხვა სრულ შემოსავალში*	*2018*
გადასახადის ეფექტი გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე დროებითი სხვაობები:									
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	-	-	-	8	-	10	-	18
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	-	-	-	4	-	77	-	81
არამატერიალური აქტივები	-	-	-	-	174	-	-	-	174
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	1,704	(574)	-	1,130	2,900	1,844	-	-	5,874
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	**1,704**	**(574)**	**-**	**1,130**	**3,086**	**1,844**	**87**	**-**	**6,147**
გადასახადის ეფექტი დასაბეგრ დროებით სხვაობებზე დროებითი სხვაობები:									
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	(109)	-	83	140	114
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	10,123	(6,550)	-	3,573	11,537	-	(1,176)	-	13,934
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	-	-	557	-	-	-	557
საინვესტიციო ქონება	-	-	-	-	584	-	-	-	584
ძირითადი საშუალებები	2,978	(3,548)	781	211	5,831	-	-	-	6,042
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	-	-	-	-	1,102	-	-	-	1,102
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	1,230	(469)	-	761	1,792	-	-	-	2,553
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	-	-	-	2,722	-	-	-	2,722
გაუფასურების რეზერვი და სხვა დანაკარგების ანარიცხები	1,127	(293)	-	834	1,164	-	-	-	1,998
სხვა აქტივები და ვალდებულებები	4,682	(1,329)	-	3,353	(3,353)	-	-	-	-
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	**20,140**	**(12,189)**	**781**	**8,732**	**21,827**	**-**	**(1,093)**	**140**	**29,606**
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	**(18,436)**	**11,615**	**(781)**	**(7,602)**	**(18,741)**	**1,844**	**1,180**	**(140)**	**(23,459)**

15. სხვა აქტივები და სხვა ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2018	*2017*
წარმოებული ფინანსური აქტივები	31,084	13,337
დებიტორული ანგარიშები	18,780	1,041
სხვა დებიტორული დავალიანება	9,048	-
ფულადი გზავნილებიდან მისაღები თანხები	8,866	12,890
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	8,377	16,146
დოკუმენტური ოპერაციებიდან მისაღები თანხები	6,607	27,048
ამოღებული უზრუნველყოფა	1,458	52,095
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	4,025	2,070
აქტივების გაყიდვის შედეგად წარმოშობილი მოთხოვნები	821	798
ანგარიშსწორება ოპერაციებზე	167	928
ჯგუფის საგადასახადო აქტივები	112	171
სხვა	20,834	13,559
	110,179	**140,083**
გამოკლებული - სხვა აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(1,451)	(39,550)
სხვა აქტივები	**108,728**	**100,533**

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2018	*2017*
გადავადებული შემოსავალი და სხვა დარიცხვები	21,627	-
თანამშრომლების კომპენსაციის დანარიცხები	18,411	16,581
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	11,569	3,529
კრედიტორები	11,330	18,976
მიღებული ავანსები	8,279	-
სხვა საგადასახადო დავალიანება	6,776	6,215
გადასახდელი დივიდენდები	1,304	1,064
სხვა	16,718	11,558
სხვა ვალდებულებები	**96,014**	**57,923**

ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად მათ პირობით თანხებთან ერთად. ჯამურად აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის შესაბამისი აქტივის ან ვალდებულების, განაკვეთის ან ინდექსის თანხას და საფუძველს, რომელზე დაყრდნობითაც ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულების ცვლილება. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2018			*2017*		
	პირობითი თანხა	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*		*პირობითი თანხა*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*	
		აქტივი	*ვალდებულება*		*აქტივი*	*ვალდებულება*
სავალუტო ხელშეკრულებები						
ფორვარდები და სვოპები -	721,906	3,110	981	370,523	3,039	1,958
ფორვარდები და სვოპები -	1,783,252	15,338	4,228	145,151	1,429	116
საპროცენტო განაკვეთის						
ფორვარდები და სვოპები -	1,109,990	12,636	6,360	777,660	7,368	-
ოფციონები - უცხოურ ვალუტაში	-	-	-	10,183	1,501	1,455
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები	**3,615,148**	**31,084**	**11,569**	**1,303,517**	**13,337**	**3,529**

16. ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს:

	2018	*2017*
მიმდინარე ანგარიშები	4,044,340	3,613,887
ვადიანი ანაბრები	3,767,421	3,127,415
გამოშვებული მარტივი თამასუქები	-	74,466
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	**7,811,761**	**6,815,768**
აკრედიტივებისა და გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი (შენიშვნა 19)	**125,217**	**98,034**

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მიერ გამოშვებული მარტივი თამასუქები მოიცავს თამასუქებს, რომლებიც ფინანსური დაწესებულებების კერძო მფლობელობაშია და ფაქტობრივად არის სადეპოზიტო სერთიფიკატების ეკვივალენტური, ფიქსირებული ვადითა და ასევე ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთით.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე 966,873 ლარის (12%) ოდენობით ათ უმსხვილეს მეანაბრეზე (2017 წ.: 1,066,616 ლარი (16%)) მოდიოდა.

ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს მომხმარებლების შემდეგ ტიპებთან:

	2018	*2017*
ფიზიკური პირები	4,611,854	3,698,795
კერძო საწარმოები	2,659,687	2,652,686
სახელმწიფო და სახელმწიფო საკუთრებში მყოფი სუბიექტები	540,220	464,287
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	**7,811,761**	**6,815,768**

მომხმარებელთა ანგარიშები საქმიანობის სფეროების მიხედვით:

	2018	*2017*
ფიზიკური პირები	4,611,854	3,698,795
მშენებლობა	549,444	255,329
სახელმწიფო მომსახურება	508,410	438,492
ვაჭრობა	478,417	555,035
ფინანსური შუამავლობა	457,293	647,639
ტრანსპორტი და კომუნიკაცია	324,478	242,516
მომსახურება	307,572	307,076
წარმოება	144,325	198,771
ელექტროენერგიის, გაზის მიწოდება და წყალმომარაგება	95,987	109,780
უძრავი ქონება	81,316	84,428
ჯანდაცვა და სოციალური სამუშაო	48,547	68,846
სასტუმროს ბიზნესი	40,216	41,703
სხვა	163,902	167,358
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	**7,811,761**	**6,815,768**

(ათას ლარში)

17. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2018	*2017*
მოკლევადიანი სესხები საქართველოს ეროვნული ბანკიდან	1,118,100	793,528
საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები	812,189	940,335
ვადიანი ანაბრები და ბანკთაშორისი სესხები	90,903	211,174
საკორესპონდენტო ანგარიშები	118,904	209,499
სხვა ნასესხები სახსრები*	-	386,426
ქვეჯამი	**2,140,096**	**2,540,962**
არაკონვერტირებადი სუბორდინირებული ვალი	419,181	428,673
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	**2,559,277**	**2,969,635**

** სხვა ნასესხები სახსრები წარმოადგენს სს „ჯორჯია კაპიტალისგან“ საბაზრო პირობებით (გაშლილი ხელის პრინციპით) ნასესხებ სახსრებს.*

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ბანკმა 6.10%-მდე გადაიხადა საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აშშ დოლარში ნასესხებ სახსრებზე (2017 წ.: 6.27%). 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში ბანკმა 10.00%-მდე გადაიხადა აშშ დოლარში აღებულ სუბორდინირებულ სესხზე (2017 წ.: 8.92%).

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან ზოგი გრძელვადიანი სესხი აღებულია გარკვეული პირობებით („კრედიტორის პირობები“), რომ ბანკი შეინარჩუნებს კაპიტალის ადეკვატურობის გარკვეულ ლიმიტებს, ლიკვიდურობას, სავალუტო პოზიციებს, საკრედიტო რისკების მოცულობას, მოზიდული სახსრების წილს და ა. შ. 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან აღებულ მნიშვნელოვან სესხებზე აკმაყოფილებდა კრედიტორთა ყველა პირობას.

საქართველოს ბანკის ჯგუფის პროცენტიანი ვალდებულებები და ნასესხები სახსრები წარმოიშვა გამოყოფის შედეგად, რომლის განმავლობაშიც ბიჯეო ჯგუფი ლიმიტედმა, ყოფილმა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფმა“ სს „ჯორჯია კაპიტალის“ (საინვესტიციო საქმიანობა) გამოშვებული მთლიანი საწესდებო კაპიტალი შეიტანა პროცენტიანი სესხის სანაცვლოდ.

ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე
საბალანსო ღირებულება 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	17,793
გადახდილი ფულადი სახსრები	(17,793)
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	-
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის	-

18. გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები

გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს შემდეგს:

	2018	*2017*
გამოშვებული ევრობლიგაციები და თამასუქები	1,350,921	454,954
სადეპოზიტო სერტიფიკატები	285,008	240,039
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	**1,635,929**	**694,993**

19. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული

საი-ინვესტი

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს ჰქონდა სასამართლო დავა შპს „საი-ინვესტთან“ 7 მილიონი ევროს ოდენობის ანაბარზე გირაოსთან დაკავშირებით, რომლის გამოყენებითაც შემცირდა შპს „სპორტ ინვესტის“ მიერ სს „საქართველოს ბანკისთვის“ გადასახდელი სესხის თანხა. ხელმძღვანელობის აზრით ამ სარჩელის გამო არსებითი ზარალის მიღების დაბალი ალბათობა არსებობს, შესაბამისად, ანარიცხები ამ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში არ შეუქმნია.

რუსთავის აზოტი

2018 წლის 31 დეკემბრისთვის ბანკს დავა ჰქონდა თბილისის მერიაში ისთ-ვესტ იუნაითიდ ბანკთან (East-West United Bank S.A), აგროქიმთან (Agrochim S.A.) და სისტემა ჰოლდინგ ლიმიტედთან (Systema Holding Limited) (შემდგომში „მოსარჩელეები“) შპს „რუსთავის აზოტის“ დაუფარავი სესხის უზრუნველყოფის საგნის (უძრავ-მოძრავი ქონება და არამატერიალური აქტივები) აუქციონის გზით რეალიზაციის თაობაზე. მოსარჩელეები მოითხოვენ შპს „რუსთავის აზოტის“ კუთვნილ ქონებაზე საკუთრების უფლების აღდგენას და ზიანის ანაზღაურებას დაახლოებით 93.6 მილიონი აშშ დოლარის ოდენობით. ანარიცხები არ შექმნილა, რადგან ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ეს მოთხოვნა უსაფუძვლოა და ამ სარჩელიდან მნიშვნელოვანი ზარალის მიღება მოსალოდნელი არ არის.

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკის წინააღმდეგ შესაძლოა აღიძრას სარჩელები. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

19. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)

პირობითი ფინანსური ვალდებულებები

2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ფინანსური პირობითი ვალდებულებები მოიცავდა შემდეგს:

	2018	*2017*
კრედიტის გაცემასთან დაკავშირებული ვალდებულებები		
გაცემული გარანტიები	991,816	602,364
გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	237,222	232,337
აკრედიტივები	43,815	42,152
	1,272,853	**876,853**
გამოკლებული აკრედიტივებისა და გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ფულადი სახსრები (შენიშვნა 16)	(125,217)	(98,034)
გამოკლებული - ანარიცხები	(3,745)	(2,816)
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
არაუგვიანეს 1 წლისა	27,514	18,877
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუგვიანეს 5 წლისა	72,824	46,638
5 წელზე გვიან	28,754	18,486
	129,092	**84,001**
პირობითი ვალდებულებები კაპიტალური დანახარჯებიდან	**6,616**	**2,538**

20. საკუთარი კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

2018 წლის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნებადართული საწესდებო კაპიტალი შედგებოდა 43,308,125 ჩვეულებრივი აქციისგან. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გამოშვებული და სრულად განაღდებული საწესდებო კაპიტალი შედგებოდა 27,993,660 ჩვეულებრივი აქციისგან (2017 წ.: 27,821,150). თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულება ერთი (1) ლარია. ქვემოთ მოცემულია 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარებით გამოშვებული აქციები:

	ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა	*ჩვეულებრივი აქციების რაოდენობა*
31 დეკემბერი, 2016 წ.	**27,821,150**	**27,821**
31 დეკემბერი, 2017 წ.	**27,821,150**	**27,821**
საწესდებო კაპიტალის გამოშვება	172,510	173
31 დეკემბერი, 2018 წ.	**27,993,660**	**27,994**

გამოსყიდული აქციები

ბანკის მფლობელობაში არსებული გამოსყიდული აქციების რაოდენობა 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის შეადგენდა 8,995-ს (2017 წლის 31 დეკემბერი: 8,995), რომელთა ნომინალური ღირებულება იყო 9 ლარი (2017 წლის 31 დეკემბერი: 9 ლარი).

დივიდენდები

აქციონერებს ლარში გამოხატული დივიდენდების მიღების უფლება აქვთ.

2018 წლის 14 ივნისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2017 წლის შუალედური მოგების დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.31 ლარის ოდენობით. 2018 წლის 2 ივლისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 120,000 ლარის ოდენობით.

(ათას ლარში)

20. საკუთარი კაპიტალი (გაგრძელება)

შემოსავალი აქციაზე

	2018	*2017*
საგაზისო და განზავებული შემოსავალი ერთ აქციაზე		
ბანკი ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებისთვის განკუთვნილი წლის მოგება	333,302	332,067
წლის განმავლობაში მიმოქცევაში არსებული ჩვეულებრივი აქციების საშუალო შეწონილი რაოდენობა	27,826,807	27,812,155
შემოსავალი აქციაზე	11.9777	11.9396

სხვა რეზერვების ხასიათი და დანიშნულება

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდებიდან არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)
ეს რეზერვი ასახავს საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სამართლიან ღირებულებაში შესულ ცვლილებებს.

არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებული არარეალიზებული შემოსულობა (ზარალი)
ეს რეზერვი ასახავს არსებულ შვილობილ კომპანიებში წილის გაყიდვიდან/ყიდვიდან ან გაზავებიდან მიღებულ არარეალიზებულ შემოსულობას (ზარალს)

მოძრაობა სხვა რეზერვებში 2018 წლის 31 დეკემბრით და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში წარმოდგენილია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებებში.

(ათას ლარში)

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი

	2018	*2017*
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	173,018	146,580
გარანტიები და აკრედიტივები	17,307	16,749
საკასო ოპერაციები	14,866	14,906
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	1,610	274
სხვა	3,892	4,622
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	**210,693**	**183,131**
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(80,660)	(61,236)
საკასო ოპერაციები	(4,742)	(5,147)
გარანტიები და აკრედიტივები	(889)	(1,352)
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	(289)	-
საბროკერო მომსახურების ღირებულება	(256)	(206)
სხვა	(2,242)	(3,327)
საკომისიო ხარჯი	**(89,078)**	**(71,268)**
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	**121,615**	**111,863**

სხვა მომხმარებლებისგან მიღებული შემოსავალი

ბანკმა შემოსავლის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი თანხები, რომლებიც დაკავშირებული იყო მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან:

	2018
შემოსავალი მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან	224,668

სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები

ბანკმა აღიარა შემოსავალთან დაკავშირებული შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1 იანვარი, 2018 წ.**
დარიცხვები და გადავადებული შემოსავალი	21,627	17,670

ბანკი არ აკორექტირებს ანაზღაურების დაპირებულ თანხას დაფინანსების მნიშვნელოვანი კომპონენტის შესაბამისად, თუ ბანკი ხელშეკრულების გაფორმებისას მოელის, რომ მომხმარებლისთვის ბანკის მიერ დაპირებული საქონლის ან მომსახურების გადაცემასა და მომხმარებლის მიერ საქონლის ან მომსახურების ღირებულების გადახდას შორის ვადა მაქსიმუმ ერთი წელია.

ბანკმა აღიარა 6,873 ლარის შემოსავალი მიმდინარე საანგარიშგებო პერიოდში, რომელიც უკავშირდება მომდევნო პერიოდზე გადატანილ საკონტრაქტო ვალდებულებებს და ასახულია გადავადებულ შემოსავალში.

21. წმინდა საკომისიო შემოსავალი (გაგრძელება)

დარჩენილ სახელშეკრულებო ვალდებულებებზე განაწილებული გარიგების ფასი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომავალში იმ საკონტრაქტო ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის დაკმაყოფილებული:

	2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	2020 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს	3-5 წელიწადში	5-10 წელიწადში	სულ
შემოსავალი, რომლის აღიარებაც მოსალოდნელია მომხმარებლებთან გაფორმებულ აქტიურ კონტრაქტებზე	21,523	9,427	5,533	2,169	152	**38,804**

ბანკი იყენებს ფასს 15-ის 121-ე მუხლით გათვალისწინებულ პრაქტიკული მიზანშეწონილობის პრინციპს და არ წარმოადგენს ინფორმაციას დარჩენილი საკონტრაქტო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა თავდაპირველი მოსალოდნელი ვადაც მაქსიმუმ ერთი წელია.

22. წმინდა შემოსავალი უძრავი ქონებიდან

	2018	*2017*
შემოსავალი საოპერაციო იჯარიდან	4,796	3,453
შემოსულობა უძრავი ქონების გაყიდვიდან	13,836	4,630
შემოსავალი უძრავი ქონებიდან	**18,632**	**8,083**
ზარალი უძრავი ქონების გაყიდვიდან	(13,942)	(2,094)
წმინდა შემოსავალი უძრავი ქონებიდან	**4,690**	**5,989**

23. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი

	2018	*2017*
ხელფასები და პრემიები	(182,360)	(170,467)
ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი	**(182,360)**	**(170,467)**

ხელფასები და პრემიები მოიცავს 48,061 ლარისა და 50,393 ლარის დანახარჯებს წილობრივი ანაზღაურების პროგრამაზე 2018 წლის 31 დეკემბრითა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის (შესაბამისი თანმიმდევრობით), რომელიც უკავშირდება წილობრივი კომპენსაციის ბანკის მასშტაბით დამტკიცებულ სქემას (26-ე და 30-ე შენიშვნები).

23. ხელფასები და თანამშრომელთა სხვა სარგებელი და სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები (გაგრძელება)

ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2018	*2017*
იჯარა და ქირა	(24,797)	(22,739)
მარკეტინგი და რეკლამა	(16,168)	(13,755)
რემონტი და ტექნიკური მომსახურება	(10,423)	(9,805)
იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურება	(9,842)	(7,150)
თანამშრომელთა შერჩევა და გადამზადება	(5,928)	(3,386)
კორპორაციული წამახალისებელი ღონისძიებები	(5,651)	(5,141)
საოპერაციო გადასახადები	(5,298)	(4,992)
საოფისე მარაგები	(5,185)	(5,150)
კომუნიკაცია	(4,155)	(3,877)
დაცვა-უსაფრთხოება	(2,593)	(1,976)
სადაზღვევო ხელშეკრულებებისთვის შექმნილი რეზერვები	(2,290)	(1,793)
მგზავრობის ხარჯი	(1,599)	(1,562)
ჯარიმები	(568)	(49)
სხვა	(2,201)	(1,903)
ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები	**(96,698)**	**(83,278)**

აუდიტორის გასამრჯელო

აუდიტორების გასამრჯელო შესულია იურიდიული და სხვა პროფესიული მომსახურების ხარჯებში ზემოთ და მოიცავს შემდეგს:

	2018	*2017*
31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგების აუდიტის გასამრჯელო	520	428
სხვა მარწმუნებელი მომსახურების დანახარჯები	-	592
სულ გასამრჯელოები და ხარჯები	**520**	**1,020**

2017 წელს სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეულ პროფესიულ მომსახურებაში გადასახდელი გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი დანახარჯები შეადგენდა 192 ლარს, დღგ-ის გარეშე.

24. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი

ქვემოთ, ცხრილში, წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დარიცხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებზე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახული წლისთვის:

	31 დეკემბერი, 2018 წ.					
	პირველი ეტაპი	მეორე ეტაპი	მესამე ეტაპი		შეძენისას ან შექმნისას	
	კოლექტიური	*კოლექტიური*	*ინდივიდუალური*	*კოლექტიური*	გაუფასურებული	*სულ*
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(51)	-	-	-	-	(51)
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	(29)	-	-	-	-	(29)
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	(827)	-	-	-	-	(827)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	15,638	4,152	9,119	(170,154)	3,627	(137,618)
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	74	-	-	-	-	74
დებიტორული ანგარიშები	-	-	-	-	-	-
ფინანსური გარანტიები	(1,836)	18	304	83	-	(1,431)
მომხმარებლებზე გაცემული აკრედიტივი	186	15	-	621	-	822
დასრულებული წლისთვის 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**13,155**	**4,185**	**9,423**	**(169,450)**	**3,627**	**(139,060)**

ქვემოთ მოცემულია 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების ზარალის ინდივიდუალური და კოლექტიური რეზერვების შეჯერება:

	2017		
	ინდივიდუალური გაუფასურება	*კოლექტიური გაუფასურება*	*სულ*
	2017	*2017*	*2017*
1 იანვარი	**138,767**	**72,905**	**211,672**
წლის დანარიცხი	50,856	95,840	146,696
აღდგენები	10,948	41,844	52,792
ჩამოწერა	(39,246)	(101,705)	(140,951)
მომხმარებლებზე გაცემულ გაუფასურებულ სესხებზე დარიცხული პროცენტი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე	(10,768)	(21,536)	(32,304)
31 დეკემბერი	**150,557**	**87,348**	**237,905**

25. წმინდა არარეგულარული მუხლები

	2018	*2017*
გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები*	(34,984)	-
სოციალური პასუხისმგებლობის ხარჯი**	(11,478)	-
მშობელი კომპანიის სესხის წინსწრებით დაფარვით გამოწვეული ზარალი	(10,432)	-
შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელო / დასაქმებისას წახალისების ხარჯები	(4,401)	(868)
ზარალი შვილობილი კომპანიის გაყიდვიდან	(3,659)	-
სხვა	(3,858)	(2,670)
წმინდა არარეგულარული მუხლები	**(68,812)**	**(3,538)**

** გამოყოფასთან დაკავშირებული ხარჯები მოიცავს: თანამშრომელთა შრომის ანაზღაურების ხარჯებს 31,913 ლარის ოდენობით, მათ შორის საინვესტიციო ბიზნესის თანამშრომლების წილობრივი ანაზღაურების დაჩქარებას, მოგება-ზარალის ინდივიდუალურ ანგარიშგებაში აღიარებულ 1,663 ლარის გამოყოფის დანახარჯებს და გამოყოფასთან დაკავშირებულ სხვა ხარჯებს 1,408 ლარის ოდენობით.*

*** კორპორაციული სოციალური პასუხისმგებლობა მოიცავს საქართველოში სოფლად ოპტიკურ-ბოჭკოვანი ფართოდიაპაზონიანი ქსელის ინფრასტრუქტურის მხარდასაჭერ ერთჯერად პროექტს.*

26. წილობრივი გადახდა

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა

Sanne Fiduciary Services Limited (შემდგომში „სატრასტო კომპანია“) გამოდის ნდობით აღჭურვილ პირად ბანკის „აღმასრულებელი პირების წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაციის სქემაში“ (შემდგომში „EECP“). ბანკი სატრასტო კომპანიაში შენატანებს ხორციელებს EECP-ის ფარგლებში გასაცემი კომპენსაციების შესაბამისად. სს „ბიჯეოს“ სამართლებრივი ვალდებულება აქვს გასცეს კომპენსაცია. კომპენსაციის გაცემისას ბანკი გამოდის მშობელი კომპანიისა და საბოლოო მშობელი კომპანიის აგენტად.

2018 წელს ბანკმა ზემოაღწერილი წილობრივი ანაზღაურების სქემის ფარგლებში 65,357 ლარი გამოჰყო შიდაჯგუფური გადანაწილებისთვის (2017 წ.: 126,066 ლარი).

გამოყოფის შემდეგ საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა დირექტორთა საბჭოს წევრების პირობით წილობრივ ანაზღაურებაში ცვლილების შეტანა გამოყოფამდე საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ და ლისტინგის შემდეგ საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ აქციების შედარებითი ფასების საფუძველზე.

2018 წლის თებერვალში ბიჯეოს ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 232,548 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 16 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 79,050 ჩვეულებრივი აქცია. გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა, რომლის ერთადერთი პირობაც, ორივე შემთხვევაში, ამ ხნის განმავლობაში ბანკში უწყვეტი დასაქმებაა. ბანკი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2018 წლის 14 თებერვალს. ბანკის შეფასებით, 2018 წლის 14 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 114.56 ლარი ერთ აქციაზე.

2017 წლის თებერვალში საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ ანაზღაურების კომიტეტმა გადაწყვიტა, დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაეცა საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 253,950 ჩვეულებრივი აქცია, ხოლო ბანკის 19 აღმასრულებელი პირისთვის - საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 70,550 ჩვეულებრივი აქცია. დირექტორთა საბჭოს წევრებისთვის გადაცემულ აქციებზე მოქმედებს უფლების გადაცემის ორწლიანი ვადა, ხოლო დანარჩენი ცხრამეტი აღმასრულებელი პირისთვის გადაცემულ აქციებზე - სამწლიანი ვადა და ორივე შემთხვევაში ერთადერთი პირობა ამ ხნის განმავლობაში უწყვეტი დასაქმებაა. ბანკი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2017 წლის 28 თებერვალს. ბანკის შეფასებით, 2017 წლის 28 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 90.01 ლარი ერთ აქციაზე.

2018 წელს დირექტორთა საბჭოს ახალმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამწლიან ხელშეკრულებას ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე ჯამში საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეო ჯგუფის“ 82,000 ჩვეულებრივი აქციით და საჯარო სააქციო საზოგადოება „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 115,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი რაოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში 2020 წლის იანვრიდან. აქედან თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ბანკი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს. ბანკის შეფასებით, 2018 წლის 16 თებერვალს, 2018 წლის 23 მარტს და 2018 წლის 10 ივლისს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 115.03 ლარს, 122.23 ლარს და 60.47 ლარს.

2016 წლის ბოლოს და 2017 წლის განმავლობაში, დირექტორთა საბჭოს ახალმა წევრებმა ხელი მოაწერეს ახალ სამწლიან ხელშეკრულებას ფიქსირებული პირობითი წილობრივი ანაზღაურების თაობაზე სულ საჯარო სააქციო საზოგადოება „ბიჯეოს“ 141,000 ჩვეულებრივი აქციით. თითოეული აღმასრულებელი პირისთვის განკუთვნილი აქციების მთლიანი ოდენობა გაიცემა სამ თანაბარ ნაწილად სამი თანმიმდევრული წლის განმავლობაში 2018 წლის იანვრიდან, საიდანაც თითოეული განაცემი დაექვემდებარება უფლების გადაცემის ოთხწლიან პერიოდს. ბანკი წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღად მიიჩნევს 2016 წლის 11 ოქტომბერს, 2016 წლის 18 ოქტომბერს და 2017 წლის 1 მარტს.

26. წილობრივი გადახდა (გაგრძელება)

აღმასრულებელი პირების წილობრივი ანაზღაურების პროგრამა (გაგრძელება)

ბანკის შეფასებით, 2016 წლის 11 ოქტომბერს, 2016 წლის 18 ოქტომბერს და 2017 წლის 1 მარტს აქციების სამართლიანი ღირებულება, შესაბამისად, შეადგენდა 86.4 ლარს, 87.6 ლარს და 92.2 ლარს.

ბანკი თავის არააღმასრულებელ თანამშრომლებს კომპენსაციის სახით აქციებს გადასცემს. 2018 წლის თებერვალში და 2017 წლის თებერვალში, ბანკის სამეთვალყურეო საბჭომ გადაწყვიტა, შესაბამისად, 158,960 და 131,710 ჩვეულებრივი აქციის გადაცემა თავისი არააღმასრულებელი თანამშრომლებისთვის. ყველა გადაცემულ აქციაზე მოქმედებს უფლების გადაცემის სამწლიანი ვადა და უფლების გადაცემის ერთადერთი პირობა უწყვეტი დასაქმებაა. ბანკი ამ წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღებად, შესაბამისი თანმიმდევრობით, მიიჩნევს 2018 წლის 14 თებერვალს და 2017 წლის 28 თებერვალს. ბანკის შეფასებით, 2018 წლის 14 თებერვალს და 2017 წლის 28 თებერვალს გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება იყო 114.56 ლარი და 90.01 ლარი ერთ აქციაზე, შესაბამისად.

შეჯამება

შეფასების თარიღისთვის გადაცემული აქციების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება ბაზარზე არსებული ფასებით.

გადაცემული აქციების საშუალო შეწონილი სამართლიანი ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის იყო 106.38 ლარი ერთ აქციაზე 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებულ წელს (2017 წლის 31 დეკემბერი: 89.79 ლარი ერთ აქციაზე).

ბანკის მთლიანი წილობრივი გადახდის ხარჯი 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის შეადგენდა 82,483 ლარს (2017 წლის 31 დეკემბერი: 50,393 ლარი) და შევიდა „ხელფასებსა და თანამშრომელთა სხვა სარგებელში“, როგორც „ხელფასები და ბონუსები“.

ქვემოთ შეჯამებულია ინფორმაცია წილობრივი გადახდების შესახებ:

	2018	*2017*
სულ გაცემული წილობრივი ინსტრუმენტის მთლიანი რაოდენობა*	667,558	597,210
- მათ შორის, ხელმღვანელობის ზედა რგოლისთვის და დირექტორთა საბჭოსთვის	*429,548*	*394,950*
საშუალო შეწონილი ღირებულება უფლებების მინიჭების თარიღისთვის ერთ აქციაზე (ლარში, მთლიანი ოდენობით)	106.38	89.79
ღირებულება წილობრივი უფლებების მინიჭების თარიღისთვის, სულ (ლარი)	**71,012**	**53,626**
წლის განმავლობაში აღიარებული ხარჯები, სულ (ლარი)	**(82,483)**	**(50,394)**

**** 2018 წლის განმავლობაშია აღიარებული ხარჯი მოიცავს** 34,422 **ლარის არარეგულარულ ხარჯს.***

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა

შესავალი

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორიცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის შემოსავლიანობისათვის და მისი თითოეული წევრი ანგარიშვალდებულია მასთან ან მის პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებული რისკების მართვაზე. ბანკს აქვს საკრედიტო, ლიკვიდურობის და საბაზრო რისკები. საბაზრო რისკი თავის მხრივ იყოფა სავაჭრო და არასავაჭრო რისკებად. მისთვის ასევე დამახასიათებელია საოპერაციო რისკები.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

რისკების მართვის სტრუქტურა

<u>აუდიტის კომიტეტი</u>
აუდიტის კომიტეტი ეხმარება დირექტორთა საბჭოს ბანკის ფინანსური და ანგარიშგების პროცესების ზედამხედველობაში. იგი აკონტროლებს ფინანსური ანგარიშგების სისრულეს და პასუხს აგებს მართვის ფუნქციაზე როგორც შიდა აუდიტის, ისე გარე აუდიტორის წინაშე, რის შესახებაც ანგარიშებს წარუდგენს დირექტორთა საბჭოს. ამოწმებს საოპერაციო რისკების, შესაბამისობის, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და შიდა უსაფრთხოების (კიბერუსაფრთხოების ჩათვლით) და სხვა დანერგილი პოლიტიკის, პროცედურების და სისტემების გამართულობას და მჭიდროდ თანამშრომლობს რისკის კომიტეტთან რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობის შესაფასებლად.

<u>რისკის კომიტეტი</u>
რისკის კომიტეტი დირექტორთა საბჭოს ეხმარება რისკის ზედამხედველობაში. იგი ამოწმებს ბანკის ამტანობას რისკების მიმართ სტრატეგიის შესაბამისად, განსაზღვრავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობას და რისკის მართვის ინფრასტრუქტურას, ზედამხედველობს რისკის შემცირების სტრატეგიის განხორციელებას და აუდიტის კომიტეტთან ერთად აფასებს რისკის მართვის და შიდა კონტროლის სისტემების ეფექტურობას.

<u>დირექტორთა საბჭო</u>
დირექტორთა საბჭო პასუხს აგებს ბანკის აქტივების, ვალდებულებების და რისკის მართვაზე, პოლიტიკასა და პროცედურებზე. რისკის მართვის სისტემის ეფექტურად დანერგვის მიზნით, დირექტორთა საბჭო ცალკეული რისკის მართვის ფუნქციის დელეგირებას ახდენს ბანკის სხვადასხვა გადაწყვეტილების მიმღებ და აღმასრულებელ ორგანოზე.

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

<u>ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი</u>
ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი („ალკო“) არის რისკის მართვის უმთავრესი ორგანო, რომელიც ადგენს პოლიტიკასა და სახელმძღვანელოებს კაპიტალის ადეკვატურობის, საბაზრო რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, დაფინანსების ლიკვიდურობის რისკის და შესაბამისი ლიმიტების, საპროცენტო განაკვეთის და წინასწარგადახდის რისკების და შესაბამისი ლიმიტების, ფულადი ბაზრების ზოგადი პირობების და საკრედიტო რისკის ლიმიტების შესახებ, შეიმუშავებს და პრაქტიკაში განახორციელებს რისკის მართვის და სტრესული ტესტირების მოდელებს და რეგულარულად აკონტროლებს რისკების წინასწარ დადგენილ ლიმიტებთან შესაბამისობას.

<u>შიდა აუდიტი</u>
შიდა აუდიტის დეპარტამენტი პასუხისმგებელია ბანკის რისკის მართვის, შიდა კონტროლის და კორპორაციული მართვის პროცესების ყოველწლიურ აუდიტზე, რომლის მიზანიც არის საოპერაციო და სხვა რისკების დონეების დაწევა, ბანკის შიდა კონტროლის სისტემების აუდიტზე და ბანკის სხვადასხვა დეპარტამენტისა და სამმართველოს დარღვევების ან შეცდომების გამოვლენაზე. იგი ამოწმებს ბანკის ადეკვატურობას და შესაბამისობას ამ პროცესებთან. ბანკის შიდა აუდიტის დეპარტამენტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს ხელმძღვანელობასთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა

ბანკის რისკები ფასდება ისეთი მეთოდით, რომელიც განიხილავს როგორც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში მოსალოდნელ დანაკარგს, ისე გაუთვალისწინებელ დანაკარგებს, რომელიც წარმოადგენს პროგნოზირების სხვადასხვა მოდელის საფუძველზე ნავარაუდევ რეალურ ზარალს. მეთოდი ალბათობებს იყენებს წარსულში მიღებულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რომლებიც დაკორექტირებულია ეკონომიკური გარემოს გასათვალისწინებლად. ბანკი სამ სხვადასხვა ძირითად სცენარს განიხილავს, საიდანაც ერთი არის საბაზო სცენარი (ანუ პროგნოზი ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში), ხოლო დანარჩენი ორი არის პრობლემური და კრიზისული სცენარები, რომლებიც შესაბამისად წარმოადგენენ უფრო ცუდ და ყველაზე ცუდ შემთხვევებს და უკიდურესი და ნაკლებად სავარაუდო მოვლენების დადგომისას არის მოსალოდნელი.

რისკების მონიტორინგი და კონტროლი უმთავრესად ხორციელდება ბანკის მიერ დადგენილ ლიმიტებზე დაყრდნობით. ეს ლიმიტები ასახავს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიას, საბაზრო გარემოს და მისთვის მისაღებ რისკის დონეს, ამავდროულად განსაკუთრებული ყურადღება მახვილდება შერჩეულ დარგებზე. გარდა ამისა, ბანკი მონიტორინგს უწევს და აფასებს რისკისადმი ზოგად მდგრადობას რისკის ყველა ტიპისა და ღონისძიების გათვალისწინებით.

ყველა საქმიანობიდან მიღებული ინფორმაცია მოწმდება და მუშავდება, რათა უზრუნველყოფილ იქნას ადრეული რისკების განსაზღვრა, ანალიზი და კონტროლი. ამ ინფორმაციის წარდგენა და განმარტება ხდება დირექტორთა საბჭოსთვის და თითოეული ბიზნესგანყოფილების ხელმძღვანელისთვის. ანგარიშები ასახავს აგრეგირებულ საკრედიტო რისკებს და მათ ლიმიტებს, ამ ლიმიტებიდან გამონაკლისებს, ლიკვიდურობის კოეფიციენტებსა და ლიკვიდურობის ლიმიტებს, საბაზრო რისკის კოეფიციენტებს და მათ ლიმიტებს და ცვლილებებს რისკის პროფილში. წამყვანი ხელმძღვანელობა ყოველთვიურად აფასებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მართებულობას. დირექტორთა საბჭო თვეში ერთხელ იღებს საკრედიტო რისკის ამომწურავ ანგარიშს და აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის ანგარიშს თვეში ერთხელ. ამ ანგარიშებში ბანკის რისკების შეფასებისა და მათზე დასკვნების გამოტანისთვის საჭირო სრული ინფორმაციაა წარმოდგენილი.

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

შესავალი (გაგრძელება)

რისკის შეფასებისა და ანგარიშგების სისტემა (გაგრძელება)

რისკების შესახებ სპეციალურად მომზადებული ანგარიშები მზადდება და ვრცელდება ბანკის ყველა დონეზე, რათა ყველა განყოფილებას ჰქონდეს წვდომა ამომწურავ, სათანადო და განახლებულ ინფორმაციაზე.

დირექტორთა საბჭოს და ბანკის ყველა შესაბამის თანამშრომელს უტარდება ყოველდღიური ბრიფინგი საბაზრო შეზღუდვების, ქონებრივი ინვესტიციებისა და ლიკვიდურობის, ასევე სხვა რისკის წარმოშობის შესახებ.

რისკის შემცირება

მთლიანი რისკის მართვისას ბანკი იყენებს წარმოებულ და სხვა ინსტრუმენტებს, რომ მართოს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებით გამოწვეული, სავალუტო, კაპიტალის, საკრედიტო რისკები და პროგნოზირებული გარიგებებიდან წარმოშობილი რისკები. მართალია, ამ ინსტრუმენტების მიზანი ჰეჯირებაა, ჰეჯირების აღრიცხვა მათ არ ეხება.

საკრედიტო რისკის შესამცირებლად ბანკი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფას (უფრო დაწვრილებით იხილეთ ქვემოთ).

რისკის ჭარბი კონცენტრაცია

კონცენტრაცია წარმოიქმნება, როდესაც მთელი რიგი მონაწილე მხარეები ჩართულნი არიან ანალოგიურ საქმიანობებში, ერთსა და იმავე გეოგრაფიულ ერთეულში საქმიანობენ, ან ეს კონტრაჰენტები წარმოადგენენ ერთმანეთთან დაკავშირებულ მხარეებს, ან აქვთ მსგავსი ეკონომიკური მახასიათებლები, რის გამოც მათ მიერ საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულების უნარზე ერთნაირად მოქმედებს ეკონომიკური, პოლიტიკური და სხვა პირობების ცვლილებები. კონცენტრაციები ასევე გულისხმობს მნიშვნელოვანი და მსხვილი კრედიტების გაერთიანებულ, აგრეგირებულ რისკებს შესაბამისი ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიან დაუფარავ ნაშთთან შედარებით. კონცენტრაცია მიგვანიშნებს ბანკის საქმიანობის მეტ მგრძნობელობაზე იმ გარემოებების მიმართ, რომლებიც ზემოქმედებას ახდენენ კონკრეტულ დარგზე ან გეოგრაფიულ მდებარეობაზე.

რისკების გადაჭარბებული კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით ბანკის პოლიტიკა და პროცედურები შეიცავს სპეციალურ მითითებებს როგორც ფინანსური აქტივების, ისე ფინანსური ვალდებულებების დივერსიფიცირებული პორტფელის შენარჩუნებაზე. გამოვლენის შემდეგ საკრედიტო რისკების ან ლიკვიდურობის/გადაუხდელობის რისკების კონცენტრაცია შესაბამისად იმართება.

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ზარალს, თუ მისმა მომხმარებლებმა ვერ შეძლეს სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულება. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს რისკის მოცულობაზე მისთვის მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაჰენტისთვის, ასევე გეოგრაფიული, დარგობრივი, პროდუქტებისა და ვალუტების მიხედვით კონცენტრაციებისთვის, და რისკების ამ ლიმიტებთან დაცვის მონიტორინგით.

ბანკმა შეიმუშავა საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი, რათა უზრუნველყოს გარიგებაში მონაწილე მხარეების კრედიტუნარიანობაში სავარაუდო ცვლილებების ადრეული გამოვლენა. მათ შორისაა უზრუნველყოფის რეგულარული შემოწმებაც. გარიგებაში მონაწილე მხარის შეზღუდვები დგინდება საკრედიტო რისკის კლასიფიკაციის სისტემის გამოყენებით, რომელიც თითოეულ მონაწილე მხარეს ანიჭებს რისკის რეიტინგს. რისკის რეიტინგი ექვემდებარება რეგულარულ შემოწმებებს.

საკრედიტო რეიტინგის გადახედვის პროცესი ბანკს საშუალებას აძლევს შეაფასოს რისკებით გამოწვეული პოტენციური ზარალი და მიიღოს მაკორექტირებელი ზომები. მაქსიმალური საკრედიტო რისკის ლიმიტი უტოლდება შესაბამისი ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებას და წარმოდგენილი გარანტიების და თავდებობების პირობით თანხებს.

ფასს 9-ის გამოყენების შემდეგ ბანკის საკრედიტო რისკის მართვის პრაქტიკაში არსებითი ცვლილებები არ შესულა.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ლიმიტი ყოველთვის უტოლდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ, დადებითი სამართლიანი ღირებულების მქონე წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ბანკი თავის მომხმარებლებს სთავაზობს გარანტიებს და აკრედიტივებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება მომხმარებლებისგან ხდება გარანტიისა და აკრედიტივის პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ბანკი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლთაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. საცალო და მიკროსესხების შემთხვევაში ბანკი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით (გაგრძელება)

ბანკი ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხს მართავს საკრედიტო რეიტინგების შიდა და გარე სისტემით, რომლთაც გამოითვლება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. საცალო და მიკროსესხების შემთხვევაში ბანკი იყენებს საკრედიტო ბიუროსგან მიღებულ გარე რეიტინგებს.

კორპორაციული და მცირე და საშუალო სესხების პორტფელებისთვის ბანკს აქვს შიდა რეიტინგის მოდელი, რომელშიც მომხმარებლებს მინიჭებული აქვთ შიდა შეფასებები 1-დან 7-მდე. მოდელები მოიხმარს როგორც ხარისხობრივ, ისე რაოდენობრივ ინფორმაციას და, უშუალოდ მსესხებლის შესახებ ინფორმაციის გარდა, ასევე გამოიყენებს დამატებით გარე ინფორმაციას, რომელმაც შეიძლება გავლენა მოახდინოს მსესხებლის ქცევაზე. ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროს, გეოგრაფიული არეალისა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაჰენტის რისკის შეფასებისთვის. რისკის ყველა შიდა რეიტინგი მორგებულია სხვადასხვა კატეგორიებზე და მიიღება ბანკის სარეიტინგო პოლიტიკაზე დაყრდნობით. რისკის რეიტინგები ექვემდებარება მუდმივ შეფასებასა და განახლებას.

ბანკის სახაზინო, სავაჭრო და ბანკთაშორისი ურთიერთობები და კონტრაჰენტები არიან ფინანსური მომსახურების გამწევი დაწესებულებები, ბანკები და საბროკერო-სადილერო კომპანიები. თუ სარეიტინგო სააგენტოების გარე რეიტინგები ხელმისაწვდომია ამ სესხებისთვის, ბანკის საკრედიტო განყოფილება ამ გარე რეიტინგებს იყენებს. თუ გარე რეიტინგები არ არის ხელმისაწვდომი, ამ სესხებს ენიჭება შიდა რეიტინგები.

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად გამოყენებული შიდა და გარე რეიტინგები.

შიდა რეიტინგის აღწერა*	შიდა რეიტინგის შეფასება*	გარე რეიტინგი		
		საკრედიტო ბიუროს რეიტინგი	Moody's	S&P
მაღალი შეფასება				
	Aaa	2	A	AAA
	Aa1	2-	B	AA+
	Aa2	3+	C1	AA
	Aa3	3	C2	AA-
	A1	3-	C3	A+
	A2	4+		A
	A3	4		A-
	Baa1	4-		BBB+
	Baa2	5+		BBB
	Baa3	5		BBB-
სტანდარტული შეფასება				
	Ba1	5-	D1	BB+
	Ba2	6+	D2	BB
	Ba3	6		BB-
	B1	6-		B+
	B2	7+		B
დაბალი შეფასება				
	B3	7	D3	B-
	Caa1	7-	E1	CCC+
	Caa2	7-	E2	CCC
	Caa3	7-	E3	CCC-
	Ca	7-		CC
				C

** სხვადასხვა კატეგორიის რეიტინგები არ უნდა იყოს ერთმანეთთან დაკავშირებული.*

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ბანკის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

გადაუხდელი ფინანსური აქტივი, რომელიც 90 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც უიმედო სესხი ან განისაზღვრება ინდივიდუალურად მსესხებლის ფინანსური სიძნელეების შესახებ სხვა ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	***მეორე ეტაპი***	***მესამე ეტაპი***	***შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული***	***სულ***
მაღალი შეფასება	315,769	-	-	-	315,769
სტანდარტული შეფასება	303,053	-	-	-	303,053
დაბალი შეფასება	765	-	-	-	765
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**619,587**	**-**	**-**	**-**	**619,587**

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	***მეორე ეტაპი***	***მესამე ეტაპი***	***შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული***	***სულ***
მაღალი შეფასება	26,982	-	-	-	26,982
სტანდარტული შეფასება	1,256,325	-	-	-	1,256,325
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,283,307**	**-**	**-**	**-**	**1,283,307**

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით - სავალო ინსტრუმენტები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	***მეორე ეტაპი***	***მესამე ეტაპი***	***შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული***	***სულ***
მაღალი შეფასება	830,008	-	-	-	830,008
სტანდარტული შეფასება	1,028,605	-	-	-	1,028,605
დაბალი შეფასება	6,246	-	-	-	6,246
შეფასების გარეშე	3,110	-	-	-	3,110
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,867,969**	**-**	**-**	**-**	**1,867,969**

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული კომერციული სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,327,033	59,862	-	-	1,386,895
სტანდარტული შეფასება	373,478	166,814	-	-	540,292
დაბალი შეფასება	102,328	73,296	-	6,050	181,674
შეფასების გარეშე	206,655	8,144	-	-	214,799
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	171,738	-	171,738
სხვა	-	-	54,973	987	55,960
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,009,494**	**308,116**	**226,711**	**7,037**	**2,551,358**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სამომხმარებლო სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	749,583	2,731	-	109	752,423
სტანდარტული შეფასება	299,181	4,100	-	-	303,281
დაბალი შეფასება	483,340	93,786	-	194	577,320
შეფასების გარეშე	59,039	236	76	-	59,351
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	38,535	214	38,749
სხვა	-	-	82,284	3,954	86,238
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,591,143**	**100,853**	**120,895**	**4,471**	**1,817,362**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მიკრო და მცირე და საშუალო სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,024,192	7,449	-	-	1,031,641
სტანდარტული შეფასება	347,357	10,016	-	-	357,373
დაბალი შეფასება	240,321	45,920	-	5	286,246
შეფასების გარეშე	211,073	705	-	5	211,783
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	70,438	1,979	72,417
სხვა	-	-	47,461	246	47,707
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**1,822,943**	**64,090**	**117,899**	**2,235**	**2,007,167**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული იპოთეკური სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	1,691,375	18,777	-	311	1,710,463
სტანდარტული შეფასება	290,796	7,038	-	-	297,834
დაბალი შეფასება	319,076	60,994	-	533	380,603
შეფასების გარეშე	49,150	-	-	-	49,150
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	23,239	3,455	26,694
სხვა	-	-	65,010	18,889	83,899
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**2,350,397**	**86,809**	**88,249**	**23,188**	**2,548,643**

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული სალომბარდო სესხები	*31 დეკემბერი, 2018 წ.*				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
შეფასების გარეშე	75,483	541	-	-	76,024
დეფოლტის სიტუაციაში					
უმოქმედო	-	-	369	-	369
სხვა	-	-	4,378	-	4,378
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**75,483**	**541**	**4,747**	**-**	**80,771**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	6,176	-	-	-	6,176
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**6,176**	**-**	**-**	**-**	**6,176**

დებიტორული ანგარიშები	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენის ას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
შეფასების გარეშე	18,780	-	-	-	18,780
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**18,780**	**-**	**-**	**-**	**18,780**

გაცემული გარანტიები	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	165,401	5,697	-	-	171,098
სტანდარტული შეფასება	37,795	5,708	-	-	43,503
დაბალი შეფასება	17,791	466	-	-	18,257
შეფასების გარეშე	736,473	-	-	-	736,473
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	22,485	-	22,485
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**957,460**	**11,871**	**22,485**	**-**	**991,816**

აკრედიტივები	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	31,381	2,553	-	-	33,934
სტანდარტული შეფასება	6,649	-	-	-	6,649
დაბალი შეფასება	-	2,355	-	-	2,355
შეფასების გარეშე	877	-	-	-	877
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**38,907**	**4,908**	**-**	**-**	**43,815**

გაცემული სესხების აუთვისებელი ნაწილი	31 დეკემბერი, 2018 წ.				
	პირველი ეტაპი	*მეორე ეტაპი*	*მესამე ეტაპი*	*შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული*	*სულ*
მაღალი შეფასება	185,926	165	-	-	186,091
სტანდარტული შეფასება	22,951	150	-	-	23,101
დაბალი შეფასება	19,349	3,495	-	-	22,844
შეფასების გარეშე	3,781	4	61	-	3,846
დეფოლტის სიტუაციაში სხვა	-	-	1,340	-	1,340
ნაშთი, 31 დეკემბერი, 2018 წ.	**232,007**	**3,814**	**1,401**	**-**	**237,222**

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია აქტივების სხვადასხვა კლასის საკრედიტო ხარისხი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების საკრედიტო მუხლებისთვის 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საკრედიტო რეიტინგის სისტემაზე დაყრდნობით.

31 დეკემბერი, 2017 წ.	შენიშვნები	*არც ვადაგადაცილებული და არც სტანდარტულზე დაბალი შეფასება*			*ვადაგადაცილებული ან ინდივიდუალურად გაუფასურებული*	
		მაღალი შეფასება	*სტანდარტული შეფასება*			*სულ*
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	7	1,205,844	-	-	-	1,205,844
სავალო ფასიანი ქაღალდები გასაყიდად გამიზნული	8	1,540,143	-	-	-	1,540,143
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები:	9					
კომერციული სესხები		1,753,679	100,967	359	294,231	2,149,236
სამომხმარებლო სესხები		1,576,185	26,976	31,600	99,990	1,734,751
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები		1,532,066	22,924	19,741	62,626	1,637,357
იპოთეკური სესხები		1,619,638	28,961	19,783	44,133	1,712,515
სალომბარდო სესხები		65,865	-	-	2,075	67,940
		6,547,433	**179,828**	**71,483**	**503,055**	**7,301,799**
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	0	6,698	-	-	-	6,698
სულ		**9,300,118**	**179,828**	**71,483**	**503,055**	**10,054,484**

ფასს 9-ზე გადასვლამდე, ბანკის საკრედიტო რიკების შეფასების პოლიტიკის მიხედვით ვადაგადაუცილებელი და ინდივიდუალურად არაგაუფასურებული ფინანსური აქტივები განისაზღვრებოდა შემდეგნაირად:

- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია, მაგრამ წარსულში ყოფილა მაქსიმუმ 30 დღით ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც მაღალი ხარისხის ფინანსური აქტივი;
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია, მაგრამ წარსულში ყოფილა 31 დღეზე მეტი და 60 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც სტანდარტული ხარისხის ფინანსური აქტივი;
- საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული ფინანსური აქტივი, რომელიც წარსულში ყოფილა 60-ზე მეტი დღით ვადაგადაცილებული, ან რომლის მსესხებელს აქვს მინიმუმ ერთი დამატებითი სესხი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის ვადაგადაცილებულია 60-ზე მეტი დღით, ფასდება როგორც ქვესტანდარტული ხარისხის ფინანსური აქტივი.

ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული სესხების ხანდაზმულობის ანალიზი ფინანსური აქტივების ტიპების მიხედვით შემდეგია:

31 დეკემბერი, 2017 წ.	*30 დღეზე ნაკლები*	*31-დან 60 დღემდე*	*61-დან 90 დღემდე*	*90 დღეზე მეტი*	*სულ*
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები:					
სამომხმარებლო სესხები	42,250	15,035	12,321	28,885	98,491
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	7,466	8,822	4,777	17,875	38,940
იპოთეკური სესხები	14,446	4,969	2,144	7,903	29,462
კომერციული სესხები	1,487	452	208	200	2,347
სულ	**65,649**	**29,278**	**19,450**	**54,863**	**169,240**

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

რესტრუქტურიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება კატეგორიების მიხედვით:

წლის განმავლობაში ბანკმა შეცვალა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები მომხმარებლებზე გაცემულ გარკვეულ სესხებზე და ავანსებზე. ყველა ასეთი სესხი მანამდე მანამდე გადაიტანებოდა, მინიმუმ, მეორე ეტაპზე, ხოლო დანაკარგების რეზერვი ფასდებოდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს ინფორმაციას ფინანსურ აქტივებზე, რომელთა მოდიფიცირებაც მოხდა მაშინ, როცა მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასდა აქტივის არსებობის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ტოლი თანხით:

პერიოდის განმავლობაში მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივები:	***ამორტიზებული ღირებულება მოდიფიკაციამდე***	***წმინდა ზარალი მოდიფიკაციის შედეგად***
კომერციული სესხები	-	-
სამომხმარებლო სესხები	19,092	(2,065)
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	20,810	(1,152)
იპოთეკური სესხები	5,883	(690)
სალომბარდო სესხები	-	-
	45,785	**(3,907)**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს რესტრუქტურიზებული ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებას კატეგორიების მიხედვით 2017 წლის 31 დეკემბრისთვის:

	2017
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები:	
კომერციული სესხები	101,412
მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების სესხები	44,264
იპოთეკური სესხები	44,058
სამომხმარებლო სესხები	39,318
სულ	**229,052**

არ გამოვლენილა ისეთი სესხები, რომლებიც ადრე მოდიფიცირდა (როდესაც იყვნენ მეორე ან მესამე ეტაპზე) და ახლა მიკუთვნებულია პირველი ეტაპისთვის, ხოლო მათთან დაკავშირებული ზარალის რეზერვი შეფასებულია 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი ზარალის ოდენობით.

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ბანკის აქტივების და ვალდებულებების გეოგრაფიული კონცენტრაცია მოცემულია ქვემოთ:

	2018				2017			
	საქართველო	ევროპა	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ	საქართველო	ევროპა	დსთ და სხვა ქვეყნები	სულ
აქტივები:								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	789,037	311,524	8,827	1,109,388	475,065	921,612	5,204	1,401,881
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,255,782	26,982	-	1,282,764	1,023,145	182,699	-	1,205,844
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,020,244	779,097	65,477	1,864,818	980,876	559,468	-	1,540,344
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8,716,788	-	-	8,716,788	7,063,894	-	-	7,063,894
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	6,156	-	-	6,156	6,603	-	-	6,603
ყველა სხვა აქტივი	883,151	34,578	32	917,761	870,829	4,271	9	875,109
	12,671,158	**1,152,181**	**74,336**	**13,897,675**	**10,420,412**	**1,668,050**	**5,213**	**12,093,675**
ვალდებულებები:								
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	6,075,044	656,499	1,080,218	7,811,761	5,358,184	662,957	794,627	6,815,768
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	1,262,352	1,241,312	55,613	2,559,277	1,449,742	1,462,523	57,370	2,969,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,635,929	-	1,635,929	-	694,993	-	694,993
ყველა სხვა ვალდებულება	114,507	8,573	138	123,218	76,530	152	45	76,727
	7,451,903	**3,542,313**	**1,135,969**	**12,130,185**	**6,884,456**	**2,820,625**	**852,042**	**10,557,123**
ღია საბალანსო პოზიცია, წმინდა	**5,219,255**	**(2,390,132)**	**(1,061,633)**	**1,767,490**	**3,535,956**	**(1,152,575)**	**(846,829)**	**1,536,552**

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. ამ რისკის შეზღუდვის მიზნით, ხელმძღვანელობა ძირითადი სადეპოზიტო ბაზის გარდა იყენებს დაფინანსების დივერსიფიცირებულ წყაროებს, მართავს აქტივებს ლიკვიდურობის მიხედვით და რეგულარულ ზედამხედველობას უწევს მომავალ ფულად ნაკადებს და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს საკმაოდ რეალიზებადი და დივერსიფიცირებული აქტივების პორტფელს, რომელთა ლიკვიდაციაც მარტივად არის შესაძლებელი ფულადი ნაკადების მოულოდნელი შეწყვეტის შემთხვევაში. ბანკი ასევე ფლობს საკრედიტო ხაზებს, რომლებიც შეუძლია გამოიყენოს ლიკვიდურობის მიზნით. ამასთან, ბანკი ფლობს ფულად დეპოზიტს (სავალდებულო რეზერვი) სებ-ში, რომლის მოცულობაც დამოკიდებულია მოზიდულ სამომხმარებლო სახსრებზე.

ბანკი აფასებს და ზედამხედველობს ლიკვიდურობის პოზიციას ბანკის ინდივიდუალური კოეფიციენტების მიხედვით, რომლებიც დაწესებულია საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. სებ-ის მიერ დადგენილი ლიკვიდურობის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა 30%-ია და გამოითვლება როგორც საშუალო ლიკვიდური აქტივები თვის განმავლობაში (სებ-ის განმარტების შესაბამისად) გაყოფილი ამავე თვის ვალდებულებებზე (სებ-ის მიერ დადგენილი გარკვეული გამონაკლისების გათვალისწინებით). 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ეს კოეფიციენტები ასე გამოიყურებოდა:

	2018, %	2017, %
ლიკვიდურობის საშუალო წლიური კოეფიციენტი*	33.3%	39.8%
ლიკვიდურობის მაქსიმალური საშუალო თვიური კოეფიციენტი*	36.8%	44.8%
ლიკვიდურობის მინიმალური საშუალო თვიური კოეფიციენტი*	30.2%	34.4%

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი სს „საქართველოს ბანკისთვის“ ინდივიდუალურად გამოითვლება როგორც ყოველდღიური ლიკვიდურობის კოეფიციენტების საშუალო წლიური (არითმეტიკული), რომლებიც, თავის მხრივ, გამოითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ განსაზღვრული ლიკვიდური აქტივების ვალდებულებებთან თანაფარდობით:

ლიკვიდური აქტივები შედგება ფულადი სახსრებისგან და მათი ეკვივალენტებისგან და სხვა აქტივებისგან, რომელთა დაუყოვნებლივ ნაღდ ფულად გარდაქმნა არის შესაძლებელი. ეს აქტივებში შედის საქართველოს მთავრობის მიერ გამოშვებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები და სებ-ის მიერ გამოშვებული სადეპოზიტო სერთიფიკატები და არ შედის მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, ბანკთაშორისი დეპოზიტების გარდა, და/ან არა-ეთგოს ქვეყნების მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების სავალო ფასიანი ქაღალდები, თანხები დაყადაღებულ „ნოსტრო“ ანგარიშებზე, გაუფასურებული ბანკთაშორისი დეპოზიტები და სებ-ში განთავსებული სავალდებულო რეზერვის თანხები, რომლებითაც უზრუნველყოფილია სებ-ისგან მიღებული სესხები.

ვალდებულებები შედგება ბალანსზე ასახული მთლიანი ვალდებულებებისგან, რომლებშიც არ შედის დავალიანება საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე, რომელთა დაფარვა საანგარიშგებო თარიღიდან ექვსი თვის შემდეგ უნდა მოხდეს, სამაგიეროდ, შედის გარებალანსური ვალდებულებები, რომელთა დარჩენილი ვადა საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ ექვს თვეზე ნაკლებია. გარებალანსურ ვალდებულებებში შედის ყველა ვალდებულება გარდა ფინანსური გარანტიებისა და აკრედიტივებისა, რომლებიც სრულად არის უზრუნველყოფილი ბანკში განთავსებული მომხმარებელთა ანაბრებით, და უცხოურ ვალუტაში ოპერაციების წარმოებით წარმოშობილი ვალდებულებები. ლიკვიდურობის მაქსიმალური და მინიმალური კოეფიციენტები აღებულია შესაბამისი საანგარიშგებო წლების ისტორიული მონაცემებიდან.

გარდა ამისა, 2017 წლის 15 მაისს სებ-მა გამოსცა ბრძანება კომერციული ბანკების ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის შესახებ, რომელიც ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 სექტემბერს. ამ ბრძანების მიხედვით, ბანკები ვალდებულები არიან, რომ შეინარჩუნონ ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი, რომელიც განისაზღვრა როგორც მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივების თანაფარდობა წმინდა ფულად გადინებებთან მომდევნო 30 დღის განმავლობაში. ბრძანების თანახმად, სტრესულ პერიოდებს თუ არ ჩავთვლით, კოეფიციენტი 100%-ზე ნაკლები არ უნდა იყოს. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 120.1%-ს გაუტოლდა (2017 წ.: 112.4%).

ბანკი ასევე აბალანსებს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების ვადებს და უარყოფით გეპებზე მაქსიმალურ ლიმიტს აწესებს, განსხვავებით ბანკის ინდივიდუალური მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალისა, რომელიც გამოითვლება სებ-ის რეგულაციის შესაბამისად. კოეფიციენტების შეფასება, მონიტორინგი და დადგენილ ლიმიტებთან შედარება ყოველთვიურად ხდება. გადახვევების აღმოჩენის შემთხვევაში, ცვლილებების სტრატეგიებს/ნაბიჯებს განიხილავს და ამტკიცებს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები 31 დეკემბერი, 2018 წ.	*3 თვეზე ნაკლები*	*3-დან 12 თვემდე*	*1-დან 5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	2,918,654	4,249,045	723,925	78,764	7,970,388
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	1,341,749	173,406	1,068,662	302,379	2,886,196
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	26,685	347,441	1,604,609	-	1,978,735
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	10,574	995	-	-	11,569
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	**4,297,662**	**4,770,887**	**3,397,196**	**381,143**	**12,846,888**

ფინანსური ვალდებულებები 31 დეკემბერი, 2017 წ.	*3 თვეზე ნაკლები*	*3-დან 12 თვემდე*	*1-დან 5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	2,744,779	3,543,627	602,753	65,330	6,956,489
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	1,279,348	469,014	865,868	917,642	3,531,872
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	124,424	720,065	-	844,489
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	3,139	390	-	-	3,529
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	**4,027,266**	**4,137,455**	**2,188,686**	**982,972**	**11,336,379**

ქვემოთ მოცემული ცხრილი ასახავს საკონტრაქტო ვადის ამოწურვას ბანკის პირობითი ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის მიხედვით.

	3 თვეზე ნაკლები	*3-დან 12 თვემდე*	*1-დან 5 წლამდე*	*5 წელზე მეტი*	*სულ*
31 დეკემბერი, 2018 წ.	360,431	336,138	615,015	96,977	1,408,561
31 დეკემბერი, 2017 წ.	339,763	191,847	328,538	103,244	963,392

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. ეს ნაშთები ზედა ცხრილებში გათვალისწინებულია სამ თვეზე ნაკლებ პერიოდში გადასახდელ თანხებში.

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

მომხმარებლების წინაშე ვალდებულებებს მიეკუთვნება ფიზიკურ პირების ვადიანი ანაბრები. საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით ბანკი ვალდებულია, მეანაბრეს ანაბრიდან ნაშთის გატანის საშუალება მისცეს ამის თაობაზე მისგან მოთხოვნის მიღებისთანავე (მე-16 შენიშვნა).

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. ბანკი ახორციელებს საბაზრო რისკის კლასიფიცირებას სავაჭრო ან არასავაჭრო პორტფელებად. სავაჭრო და არასავაჭრო პოზიციები იმართება და მოწმდება მგრძნობელობის ანალიზების გამოყენებით.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ მოძრაობაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე. მოცემული ცხრილი ასახავს ბანკის მოგება-ზარალის ინდივიდუალური ანგარიშგების მგრძნობელობას საპროცენტო განაკვეთის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ ცვლილებაზე, როდესაც სხვა ცვლადები უცვლელია:

მოგება-ზარალის ინდივიდუალური ანგარიშგების მგრძნობელობა არის საპროცენტო განაკვეთის დასაშვები ცვლილების ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე წლის მანძილზე, რაც ეფუძნება 2018 წლის 31 დეკემბრისთვის არსებულ ცვლადი განაკვეთის არასავაჭრო ფინანსურ აქტივებსა და ფინანსურ ვალდებულებებს. საბაზისო პუნქტებში შესული ცვლილებები გამოითვლება ბოლო თვის განმავლობაში ცვალებადი განაკვეთების ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრების გამრავლებით შესაბამის ცვალებად განაკვეთებზე. 2018 წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლების განმავლობაში მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ბანკის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის ზრდა*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა*
	2018	*2018*	*2018*
ლარი	6	251	1,019
ევრო	(1)	(50)	(2)
აშშ დოლარი	6	121	63

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის კლება*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა*
	2018	*2018*	*2018*
ლარი	6	(251)	(1,019)
ევრო	(1)	50	2
აშშ დოლარი	6	(121)	(63)

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საბაზრო რისკი (გაგრძელება)

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის ზრდა*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა*
	2017	*2017*	*2017*
ლარი	13	443	(1,159)
ევრო	1	(22)	-
აშშ დოლარი	3	(73)	-

ვალუტა	*საბაზისო ერთეულის კლება*	*წმინდა საპროცენტო შემოსავლის მგრძნობელობა*	*სხვა სრული შემოსავლის მგრძნობელობა*
	2017	*2017*	*2017*
ლარი	13	(443)	1,159
ევრო	1	22	-
აშშ დოლარი	3	73	-

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სებ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი ხდება ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებში გამოხატულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე ბანკს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზის დროს, ფასდება უცხოური ვალუტის ქართული ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). ქართულ ლართან მიმართებაში სავალუტო კურსის გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების გავლენა გამოითვლება როგორც თორმეტი თვის განმავლობაში სავალუტო კურსის ყოველდღიური ცვლილებების სტანდარტული გადახრა. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას. 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მგრძნობელობის ანალიზს არ გამოუვლენია რამე მნიშვნელოვანი პოტენციური გავლენა ბანკის საკუთარ კაპიტალზე.

ვალუტა	*სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება*	*ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე*	*სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება*	*ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე*
	2018		*2017*	
ევრო	9.9%	36	12.0%	(2,487)
აშშ დოლარი	7.1%	2,230	8.9%	5,758

(ათას ლარში)

27. რისკის მართვა (გაგრძელება)

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარგადახდის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები ან კონტრაჰენტები გადაიხდიან, ან მოითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, მაგალითად, ფიქსირებული განაკვეთის იპოთეკის შემთხვევაში, როცა საპროცენტო განაკვეთების შემცირდება, ან სხვა საკრედიტო პროდუქტების შემთხვევაში, მსგავსი ან სხვა მიზეზით.

ბანკი ნაადრევი გადახდების ეფექტის დასადგენად თითოეული სასესხო პროდუქტისთვის ინდივიდუალურად გამოითვლის ვადაზე ადრე გადახდების საშუალო შეწონილ მაჩვენებლებს, ამ ისტორიულ მაჩვენებლებს იყენებს შესაბამისი პროდუქტების მიმდინარე საბალანსო ღირებულებაზე საანგარიშგებო თარიღისთვის და ამრავლებს თითოეული პროდუქტის წლიური ეფექტური საპროცენტო განაკვეთების საშუალო შეწონილზე. ეს მოდელი არ განასხვავებს გადახდის სხვადასხვა მიზეზს (მაგ. ადგილის გამოცვლა, რეფინანსირება და რესტრუქტურიზაცია) და ითვალისწინებს წინსწრებით გადახდის ჯარიმების ეფექტს ბანკის შემოსავალზე.

წინასწარგადახდის რისკის მოსალოდნელი ეფექტი ბანკის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ასეთია:

	ეფექტი წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე
2018	(73,870)
2017	(46,527)

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ბანკი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესებს და შიდა აუდიტის გამოყენებას.

საოპერაციო გარემო

ბანკის საქმიანობის დიდი ნაწილი კონცენტრირებულია საქართველოში. რადგანაც ქვეყანა ჯერ კიდევ ფორმირების პროცესში მყოფი ბაზარია, მას არა აქვს კარგად განვითარებული ბიზნესის ინფრასტრუქტურა და ნორმატიული ბაზა, რაც უფრო განვითარებულ საბაზრო ეკონომიკებს ახასიათებთ. საქართველოში საქმიანობა დაკავშირებულია ისეთ რისკებთან, რომლებიც, როგორც წესი, არ არსებობს განვითარებულ ბაზრებზე (იმ რისკის ჩათვლით, რომ ლარი არ წარმოადგენს თავისუფლად კონვერტირებად ვალუტას ქვეყნის გარეთ, ასევე მხედველობაშია მისაღები განუვითარებელი სასესხო და კაპიტალის ბაზრები). თუმცა, ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში, საქართველოს მთავრობამ მნიშვნელოვანი ნაბიჯები გადადგა საბანკო, იურიდიული, საგადასახადო და მარეგულირებელი სისტემების ჩამოყალიბებისათვის საჭირო რეფორმების სახით, რაც დადებითად აისახება ზოგად საინვესტიციო კლიმატზე. ამ რეფორმებს შორისაა ახალი კანონმდებლობის მიღება (ახალი საგადასახადო კოდექსისა და საპროცესო კანონების ჩათვლით). დირექტორთა საბჭოს აზრით, აღნიშნული ნაბიჯები ამცირებს ბიზნეს რისკებს საქართველოში.

მოსალოდნელია ბიზნესგარემოს გაუმჯობესებისკენ მიმართული არსებული ტენდენციის გაგრძელება. ქართული ეკონომიკის მომავალი სტაბილურობა დიდად არის დამოკიდებული ამ რეფორმებზე და იმაზე, თუ ქვეყნის ხელისუფლების მიერ გადადგმული ნაბიჯები რამდენად იქნება ეფექტური ეკონომიკური, ფინანსური და ფულადი-საკრედიტო პოლიტიკის განვითარებისათვის. ამის მიუხედავად, საქართველოს ეკონომიკაზე გავლენას ახდენს მსოფლიო კრიზისი და ეკონომიკური განვითარების ტემპის შენელება.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ბანკმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით:

31 დეკემბერი, 2018 წ.	***დონე 1***	***დონე 2***	***დონე 3***	***სულ***
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	132,327	132,327
მიწა	-	-	*15,094*	*15,094*
საცხოვრებელი შენობები	-	-	75,171	75,171
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	42,062	*42,062*
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	1,864,423	395	1,864,818
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	31,084	-	31,084
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	1,109,388	-	1,109,388
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,282,764	-	1,282,764
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	-	8,672,510	8,672,510
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	6,156	6,156
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები:				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	11,569	-	11,569
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	-	7,807,863	-	7,807,863
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	-	2,506,659	52,618	2,559,277
და სხვა ნასესხები სახსრები				
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	1,374,229	285,008	1,659,237

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

31 დეკემბერი, 2017 წ.	*დონე 1*	*დონე 2*	*დონე 3*	*სულ*
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები				
საინვესტიციო ქონება, სულ	-	-	*185,493*	185,493
მიწა	-	-	*34,468*	*34,468*
საცხოვრებელი შენობები	-	-	*87,005*	*87,005*
არასაცხოვრებელი შენობები	-	-	*64,020*	*64,020*
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	1,540,143	201	1,540,344
სხვა აქტივები - წარმოებული ფინანსური აქტივები	-	13,337	-	13,337
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	1,401,881	-	1,401,881
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	-	1,205,844	-	1,205,844
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	-	7,177,440	7,177,440
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	-	6,603	6,603
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები:				
სხვა ვალდებულებები - წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	-	3,529	-	3,529
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	-	6,820,049	-	6,820,049
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	-	209,499	2,760,136	2,969,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	754,786	-	754,786

ქვემოთ აღწერილია შეფასების ხერხებით სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრა. ბანკმა გამოიყენა ის დაშვებები, რომლებსაც, მისი აზრით, დაეყრდნობიან ბაზრის მონაწილეები ინსტრუმენტის შეფასების დროს.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს საპროცენტო სვოპებს, სავალუტო სვოპებს, სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს და ოფციონის კონტრაქტებს. შეფასებებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელებს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება და ასევე სტანდარტული ოფციონის ფასწარმოქმნის მოდელები. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა ამოსავალ მონაცემს კონტრაჰენტების საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსის, საპროცენტო განაკვეთის მრუდის და ნაგულისხმევი მერყეობის ჩათვლით.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სავაჭრო და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ნაწილი კოტირებული წილობრივი და სავალო ფასიანი ქაღალდებია. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომელთა შეფასება ხდება შეფასების სისტემით ან ფასწარმოქმნის მოდელით, შედგება არაკოტირებული კაპიტალის და სასესხო ფასიანი ქაღალდებისაგან. ეს ფასიანი ქაღალდები შეიძლება შეფასდეს მეთოდით, რომელიც ზოგჯერ შეიცავს მხოლოდ ბაზარზე არსებულ მონაცემებს, ხოლო სხვა დროს შეიძლება გამოყენებულ იქნას საბაზრო ან არასაბაზრო მონაცემები. არადაკვირვებადი მონაცემი მოიცავს ვარაუდს ინვესტიციის ობიექტის სამომავლო ფინანსური საქმიანობის და მისთვის დამახასიათებელი რისკების შესახებ, ასევე მოიცავს ეკონომიკურ ვარაუდს მრეწველობის და გეოგრაფიული იურისდიქციის შესახებ, რომელშიც ფუნქციონირებს ინვესტიციის ობიექტი.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების მოძრაობა

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული მე-3 დონის ფინანსური აქტივების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება:

	31 დეკემბრის მდგომარეობით 2016	*გასვლები*	*31 დეკემბრის მდგომარეობით 2017*	*შესყიდვა*	*31 დეკემბრის მდგომარეობით 2018*
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები					
კაპიტალის ინვესტიციის გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდები	295	(94)	201	194	395

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული მესამე დონის არაფინანსური აქტივების მოძრაობა

ყველა საინვესტიციო ქონება მესამე ეტაპს მიეკუთვნება. მათი საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება წარმოდგენილია მე-10 შენიშვნაში.

მე-3 დონის ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებაზე გავლენა, რომლებიც ძირითადი დაშვებების ცვლილებების სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული

ქვემოთ წარმოდგენილი ცხრილი გვიჩვენებს მე-3 დონის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიან ღირებულებებზე გავლენას გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გამოყენებით:

	საბალანსო ღირებულება	*გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა*	*საბალანსო ღირებულება*	*გონივრული შესაძლო ალტერნატიული დაშვებების გავლენა*
	2018		*2017*	
მე-3 დონის ფინანსური აქტივები				
კაპიტალის ინვესტიციის გასაყიდად გამიზნული ფასიანი ქაღალდები	395	+/- 59	201	+/- 30

იმისთვის, რომ განესაზღვრა გონივრულად შესაძლო ალტერნატიული ვარაუდები, ბანკმა განახორციელა მოდელის არადაკვირვებადი მთავარი ინფორმაციის კორექტირება შემდეგნაირად:

კაპიტალისათვის ბანკმა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადი დააკორექტირა მისი 10%-ით გაზრდით ან შემცირებით, რომელიც, ბანკის აზრით, ექცევა რეალურად დასაშვები ალტერნატივების ფარგლებში. ბანკის მოსაზრება ეყრდნობა საბალანსო ღირებულებაზე მაღალი ფასის ჯერადებს, რომლებსაც იყენებენ ანალოგიური კომპანიები საქმიანობის იმავე სფეროსა და იმავე გეოგრაფიულ არეალში.

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია საინვესტიციო ქონების, გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

	2018	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი) *	სხვა მნიშვნელოვანი ინფორმაცია	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი) *	მონაცემების მგრძნობელობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ
საინვესტიციო ქონება	**132,327**						
მიწა	15,094	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	0.11 - 1,008 (215.8)	კვადრატული მეტრი, მიწა	7 - 4,667,136 (454,326)	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცხოვრებელი შენობები	75,171	საბაზრო მიდგომა	კვ.მ.-ის ფასი	24 - 2,678 (1,128)	კვადრატული მეტრი, შენობა	2 - 1,583 (301)	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
არასაცხოვრებელი შენობები	42,062						
	13,252	საბაზრო მიდგომა	ფასი	5.6 ათასი - 4.8 მლნ (0.3 მლნ)	კვადრატული მეტრი, მიწა კვადრატული მეტრი, შენობა	77 - 73,575 (2,540) 6 - 3,823 (1,195)	ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
			კვ.მ.-ის იჯარა	2.1 - 67.7 (9.96)	კვადრატული მეტრი, შენობა	23.5 - 5,984 (2,503)	იჯარის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
	21,620	შემოსავლის მიდგომა	შენობის დატვირთვის მაჩვენებელი	10% - 75% (32%)			დატვირთვის მაჩვენებლის ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
			საშუალო დღიური განაკვეთი	78 - 244 (97)			საშუალო დღიური მაჩვენებლის ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
	7,190	დანახარჯების მიდგომა	1 კვ.მ. მიწის ფასი	0.65 - 563 (53)	კვადრატული მეტრი, მიწა	600 - 240,000 (121,780)	კვ.მ. მიწის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
			1 კვ.მ.-ზე ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯი	259 - 648 (413)	კვადრატული მეტრი, შენობა	20 - 10,600 (5,943)	1 კვ.მ.-ზე ამორტიზებული ჩანაცვლების დანახარჯის ზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)

**** ამ ცხრილში წარმოდგენილი არადაკვირვებადი მონაცემების ფასი, განაკვეთი და ღირებულება წარმოდგენილია ლარში, თუ სხვა ვალუტა არ არის მითითებული.***

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მფლობელობაში არსებული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტის მიმოხილვა, ფულადი სახსრებისა და მოკლევადიანი ანაბრების გარდა.

	31 დეკემბერი, 2018 წ.			*31 დეკემბერი, 2017 წ.*		
	ამორტიზებული ღირებულება	*სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*	*სესხები და მისაღები ანგარიშები*	*გასაყიდად გამიზნული*	*სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით*
ფინანსური აქტივები						
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,282,764	-	-	1,205,844	-	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8,716,788	-	-	7,063,894	-	-
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	6,156	-	-	6,603	-	-
სავაჭრო და სხვა დებიტორული დავალიანება (სხვა აქტივებში)	20,319	-	-	42,806	-	-
წილობრივი ინსტრუმენტები	-	395	-	-	201	-
სასესხო ინსტრუმენტები	-	1,864,423	-	-	1,540,143	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	12,636	-	-	8,869
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	18,448	-	-	4,468
სულ:	**10,026,027**	**1,864,818**	**31,084**	**8,319,147**	**1,540,344**	**13,337**
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	7,811,761	-	-	6,815,768	-	-
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	2,559,277	-	-	2,969,635	-	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,635,929	-	-	694,993	-	-
სავაჭრო და სხვა კრედიტორული დავალიანება (სხვა ვალდებულებებში)	19,410	-	-	26,255	-	-
საპროცენტო განაკვეთის კონტრაქტები	-	-	6,360	-	-	1,455
უცხოურ ვალუტაში წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	-	-	5,209	-	-	2,074
სულ:	**12,026,377**	**-**	**11,569**	**10,506,651**	**-**	**3,529**

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის იმ ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულებისა და სამართლიანი ღირებულებების შედარება კატეგორიების მიხედვით, რომლებიც აღირიცხება ფინანსურ ანგარიშგებაში. ცხრილში არ არის ნაჩვენები არაფინანსური აქტივებისა და არაფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები ან სხვა უფრო მცირე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც არსებითად უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებებს.

(ათას ლარში)

28. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება, რომლებიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით არ არის ასახული (გაგრძელება)

	საბალანსო ღირებულება 2018	*სამართლიანი ღირებულება 2018*	*არაღიარებული მოგება /(ზარალი) 2018*	*საბალანსო ღირებულება 2017*	*სამართლიანი ღირებულება 2017*	*არაღიარებული მოგება/ (ზარალი) 2017*
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,109,388	1,109,388	-	1,401,881	1,401,881	-
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,282,764	1,282,764	-	1,205,844	1,205,844	-
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	8,716,788	8,672,510	(44,278)	7,063,894	7,177,440	113,546
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	6,156	6,156	-	6,603	6,603	-
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	7,811,761	7,807,863	3,898	6,815,768	6,820,049	(4,281)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	2,559,277	2,559,277	-	2,969,635	2,969,635	-
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	1,635,929	1,659,237	(23,308)	694,993	754,786	(59,793)
მთლიანი აუღიარებელი ცვლილება არარეალიზებულ სამართლიან ღირებულებაში			**(63,688)**			**49,472**

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაბრებს, განსაზღვრული ვადის არმქონე შემნახველ ანგარიშებს და ცვალებადი განაკვეთის მქონე ფინანსურ ინსტრუმენტებს.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება დგინდება იდენტურ ფინანსურ ინსტრუმენტებზე პირველადი აღიარების დროს დაფიქსირებულ საპროცენტო განაკვეთსა და მიმდინარე საპროცენტო განაკვეთების შედარების შედეგად. ფიქსირებული განაკვეთის მქონე დეპოზიტის სამართლიანი ღირებულება გამომდინარეობს ფულადი სახსრების ნაკადის ღირებულებიდან, რომელიც დისკონტირებულია ფულის ბაზრის მიმდინარე იმ საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც დამახასიათებელია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და ვადიანობის სესხებისათვის.

(ათას ლარში)

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი მათი სახელშეკრულებო ვადების მიხედვით, გარდა მიმდინარე ანგარიშებისა, როგორც ქვემოთ არის აღწერილი. ბანკის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებისათვის იხილეთ 27-ე შენიშვნა - „რისკის მართვა“.

	2018							
	მოთხოვნამდე	***3 თვემდე***	***6 თვემდე***	***1 წლამდე***	***3 წლამდე***	***5 წლამდე***	***5 წელზე მეტი***	***სულ***
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	941,876	167,512	-	-	-	-	-	1,109,388
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,239,365	43,399	-	-	-	-	-	1,282,764
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	751,039	923,354	921	31,514	105,577	35,115	17,298	1,864,818
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	1,308,416	581,470	1,337,221	2,322,705	1,264,925	1,902,051	8,716,788
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	441	1,026	1,250	1,529	1,905	5	6,156
სულ	**2,932,280**	**2,443,122**	**583,417**	**1,369,985**	**2,429,811**	**1,301,945**	**1,919,354**	**12,979,914**
ფინანსური								
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,500,440	1,407,397	643,427	3,555,472	613,952	52,520	38,553	7,811,761
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	118,923	1,227,965	62,069	129,616	453,928	405,273	161,503	2,559,277
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	26,569	159,165	171,540	525,053	753,602	-	1,635,929
სულ	**1,619,363**	**2,661,931**	**864,661**	**3,856,628**	**1,592,933**	**1,211,395**	**200,056**	**12,006,967**
წმინდა	**1,312,917**	**(218,809)**	**(281,244)**	**(2,486,643)**	**836,878**	**90,550**	**1,719,298**	**972,947**
აკუმულირებული გეპი	**1,312,917**	**1,094,108**	**812,864**	**(1,673,779)**	**(836,901)**	**(746,351)**	**972,947**	

	2017							
	მოთხოვნამდე	***3 თვემდე***	***6 თვემდე***	***1 წლამდე***	***3 წლამდე***	***5 წლამდე***	***5 წელზე მეტი***	***სულ***
ფინანსური აქტივები								
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	644,075	757,806	-	-	-	-	-	1,401,881
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,005,631	182,699	5,006	12,508	-	-	-	1,205,844
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	837,933	603,389	2,910	14,538	20,812	58,916	1,846	1,540,344
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	-	1,147,789	534,228	1,344,570	1,824,079	961,957	1,251,271	7,063,894
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	-	1,382	4	781	-	42	4,394	6,603
სულ	**2,487,639**	**2,693,065**	**542,148**	**1,372,397**	**1,844,891**	**1,020,915**	**1,257,511**	**11,218,566**
ფინანსური								
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	1,595,473	1,139,594	576,811	2,916,571	516,812	38,578	31,929	6,815,768
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	209,521	1,065,950	114,963	304,651	414,648	300,235	559,667	2,969,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	-	54	94,051	22,771	578,117	-	-	694,993
სულ	**1,804,994**	**2,205,598**	**785,825**	**3,243,993**	**1,509,577**	**338,813**	**591,596**	**10,480,396**
წმინდა	**682,645**	**487,467**	**(243,677)**	**(1,871,596)**	**335,314**	**682,102**	**665,915**	**738,170**
აკუმულირებული გეპი	**682,645**	**1,170,112**	**926,435**	**(945,161)**	**(609,847)**	**72,255**	**738,170**	

ბანკის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური აქტივების რეალიზაციაზე. საქართველოს ბაზარზე, სადაც ბანკის საქმიანობის დიდი ნაწილია თავმოყრილი, ბევრი მოკლევადიანი კრედიტი გაიცემა იმ მოლოდინით, რომ მათი დაფარვის თარიღისთვის ამ სესხების ვადა გაგრძელდება. ამდენად, აქტივების ვადიანობა, რომელიც ზემოთ არის მოცემული, შეიძლება განსხვავდებოდეს რეალური ვადიანობისგან. მიმდინარე ანგარიშების ისტორიული სტაბილურობის ასახვის მიზნით ბანკი გამოითვლის მიმდინარე ანგარიშების მინიმალურ ყოველდღიურ ნაშთს ბოლო ორი წლის განმავლობაში და ამ თანხას ზემოთ მოყვანილ ცხრილში ასახავს ერთ წლამდე კატეგორიაში. დანარჩენი მიმდინარე ანგარიშები შესულია მოთხოვნამდე კატეგორიაში.

29. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ბანკის ლიკვიდურობის მთავარი წყაროებია:

- ანაბრები;
- საერთაშორისო საკრედიტო დაწესებულებებისგან ნასესხები სახსრები;
- ბანკთაშორისი სადეპოზიტო ხელშეკრულება;
- გაცემული სესხები;
- შემოსავალი ფასიანი ქაღალდების გაყიდვიდან;
- სესხის ძირითადი თანხის დაფარვები;
- საპროცენტო შემოსავალი; და
- მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები მომხმარებლების მიმართ შეადგენდა 7,811,761 ლარს (2017 წ.: 6,815,768 ლარი) და წარმოადგენდა ბანკის მთლიანი ვალდებულებების 64%-ს (2017 წ.: 65%). ეს სტაბილური და დივერსიფიცირებული თანხები კვლავაც ბანკის დაფინანსების უმთავრესი წყაროა. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე დავალიანება შეადგენდა 2,559,277 ლარს (2017 წ.: 2,969,635 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 21%-ია (2017 წ.: 28%). 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები შეადგენდა 1,635,929 ლარს (2017 წ.: 694,993 ლარი), რაც მთლიანი ვალდებულებების 13%-ს წარმოადგენდა (2017 წ.: 7%).

დირექტორთა საბჭოს აზრით, ბანკს საკმარისი ლიკვიდურობა აქვს არსებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად.

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი ამოღება ან დაფარვა:

	31 დეკემბერი, 2018 წ.			*31 დეკემბერი, 2017 წ.*		
	1 წელზე ნაკლები	*1 წელზე მეტი*	*სულ*	*1 წელზე ნაკლები*	*1 წელზე მეტი*	*სულ*
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	1,109,388	-	1,109,388	1,401,881	-	1,401,881
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	1,282,764	-	1,282,764	1,205,844	-	1,205,844
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,706,828	157,990	1,864,818	1,458,770	81,574	1,540,344
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები	3,227,107	5,489,681	8,716,788	3,026,587	4,037,307	7,063,894
ფინანსურ იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნები	2,717	3,439	6,156	2,167	4,436	6,603
საინვესტიციო ქონება	-	132,327	132,327	-	185,493	185,493
გადახდილი ავანსები	25,783	17,102	42,885	19,819	28,816	48,635
ძირითადი საშუალებები	-	294,647	294,647	-	287,886	287,886
არამატერიალური აქტივები	-	72,802	72,802	-	48,190	48,190
ინვესტიციები შვილობილ საწარმოებში	-	158,981	158,981	-	159,888	159,888
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	-	12,371	12,371	-	11,031	11,031
გუდვილი	-	33,453	33,453	-	33,453	33,453
მოგების გადასახადის მიმდინარე აქტივები	19,159	-	19,159	-	-	-
სხვა აქტივები	106,293	2,435	108,728	69,860	30,673	100,533
გასაყიდად გამიზნული აქტივები	42,408	-	42,408	-	-	-
სულ აქტივები	**7,522,447**	**6,375,228**	**13,897,675**	**7,184,928**	**4,908,747**	**12,093,675**
ვალდებულებები მომხმარებლების წინაშე	7,106,736	705,025	7,811,761	6,228,449	587,319	6,815,768
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე და სხვა ნასესხები სახსრები	1,538,573	1,020,704	2,559,277	1,695,085	1,274,550	2,969,635
გამოშვებული სავალო ფასიანი ქაღალდები	357,274	1,278,655	1,635,929	116,876	578,117	694,993
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	-	-	-	8,386	-	8,386
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	-	23,459	23,459	-	7,602	7,602
ანარიცხები	3,745	-	3,745	2,816	-	2,816
სხვა ვალდებულებები	94,688	1,326	96,014	57,923	-	57,923
სულ ვალდებულებები	**9,101,016**	**3,029,169**	**12,130,185**	**8,109,535**	**2,447,588**	**10,557,123**
წმინდა	**(1,578,569)**	**3,346,059**	**1,767,490**	**(924,607)**	**2,461,159**	**1,536,552**

30. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის („დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“) მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის. დაკავშირებულ მხარეებთან დადებული ყველა გარიგება, რომელიც ქვემოთაა განხილული, განხორციელდა გაშლილი ხელის პრინციპით.

დაკავშირებულ მხარეთა შორის დადებული გარიგებების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთია:

	2018					*2017*				
	მშობელი კომპანია	*საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები*	*ზვილობილი კომპანიები*	*მეკავშირე კომპანიები*	*უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა**	*მშობელი კომპანია*	*საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები*	*ზვილობილი კომპანიები*	*მეკავშირე კომპანიები*	*უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა**
31 დეკემბრისთვის დაუფარავი ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	-	-	**72**	-	-	-	-	**210**	-	-
საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნებიდან	-	-	**2**	-	-	-	-	1	-	-
1 იანვრის მდგომარეობით დაუფარავი მთლიანი სესხები	-	**101,956**	**14,800**	-	**2,361**	-	**64,771**	-	-	**1,738**
წლის განმავლობაში გაცემული სესხები	-	26,030	14,866	-	2,768	-	146,961	17,528	-	3,259
სესხის დაფარვა წლის განმავლობაში	-	(34,359)	(12,713)	-	(2,474)	-	(76,070)	(12,164)	-	(3,236)
სხვა მოძრაობა	-	(93,627)	271	-	(1,001)	-	(33,706)	9,436	-	600
დაუფარავი სესხები, 31 დეკემბერი, მთლიანი	-	-	**17,224**	-	**1,654**	-	**101,956**	**14,800**	-	**2,361**
გამოკლებული: დაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის	-	-	-	-	-	-	(3)	(105)	-	(1)
დაუფარავი სესხები, 31 დეკემბერი, წმინდა	-	-	**17,224**	-	**1,654**	-	**101,953**	**14,695**	-	**2,360**
საპროცენტო შემოსავალი სესხებზე	-	2,900	1,386	-	62	-	5,949	515	-	134
სესხის დაუფასურების რეზერვის ხარჯი	-	-	105	-	-	-	-	-	-	-
ანაბრები 1 იანვრის მდგომარეობით	**42,720**	**396,678**	**1,942**	**33**	**25,718**	-	**207,661**	**6,999**	**12**	**15,481**
წლის განმავლობაში მიღებული ანაბრები	3,299	2,701	3,266	361	9,363	-	238,797	54	21	18,938
წლის განმავლობაში დაფარული ანაბრები	-	(24,649)	(1,308)	-	(774)	(133,051)	(14,983)	(7,738)	-	(11,262)
სხვა მოძრაობა	(7)	(343,102)	275	(67)	(19,835)	175,771	(34,797)	2,628	-	2,561
ანაბრები, 31 დეკემბერი	**46,012**	**31,628**	**4,175**	**327**	**14,472**	**42,720**	**396,678**	**1,942**	**33**	**25,718**
საპროცენტო ხარჯი ანაბრებზე	(989)	(564)	(809)	-	(410)	(6,546)	(3,591)	(84)	-	(361)
სხვა შემოსავალი	-	-	-	-	-	-	-	48	-	-
ნასესხები სახსრები 1 იანვრის მდგომარეობით	**386,508**	**-**	**5,039**	**-**	**-**	**394,224**	**-**	**3,549**	**-**	**-**
წლის განმავლობაში მიღებული სესხები	143,615	-	26	-	-	-	-	1,433	-	-
წლის განმავლობაში დაფარული სესხები	-	-	(4,742)	-	-	(25,464)	-	(3)	-	-
სხვა მოძრაობა	(386,508)	-	(14)	-	-	17,748	-	59	-	-
ნასესხები სახსრები, 31 დეკემბერი	**143,615**	**-**	**309**	**-**	**-**	**386,508**	**-**	**5,039**	**-**	**-**
საპროცენტო ხარჯი ნასესხებ სახსრებზე	(9,276)	-	(2)	-	-	(25,823)	-	(3)	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები 1 იანვრის მდგომარეობით	-	**27,329**	-	-	-	-	-	-	-	-
სხვა მოძრაობა	-	(27,329)	-	-	-	-	27,329	-	-	-
სავალო ფასიანი ქაღალდები, 31 დეკემბერი	-	-	-	-	-	-	**27,329**	-	-	-
გაცემული გარანტიები	-	-	1,805	-	-	-	12,453	-	-	-

**** უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობაში შედიან საქართველოს ბანკის ჯგუფის დირექტორთა საბჭოს წევრები და ბანკის ძირითადი აღმასრულებელი პირები.***
***** სხვა მოძრაობა ძირითადად გამოყოფას უკავშირდება.***

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2018	**2017**
ხელფასები და სხვა სარგებელი	4,504	7,372
წილობრივი ინსტრუმენტებით კომპენსაცია*	56,711	33,635
სოციალური გადასახადის ხარჯი	69	82
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	**61,284**	**41,089**

**** 2018 წელს წილობრივი გადახდის კომპენსაცია მოიცავდა ხელმძღვანელობის ზედა რგოლისთვის განკუთვნილ 28,347 ლარს (2017 წ.: ნული), რომელიც აისახა არარეგულარულ მუხლებში.***

უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა არ იღებს ფულით განსაზღვრულ კომპენსაციას, გარდა ფიქსირებული ხელფასებისა. მთლიანი კომპენსაციის დიდი ნაწილი წილობრივი ინსტრუმენტებია (26-ე შენიშვნა). 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა შედგებოდა 16 პირისგან (2017 წლის 31 დეკემბერი: 19).

31. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში, ბანკი და ბანკი სრულად აკმაყოფილებდნენ ყველა გარე კაპიტალის მოთხოვნას.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ბანკის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით, ბანკმა შესაძლებელია შეცვალოს აქციონერებისათვის გადახდილი დივიდენდების მოცულობა, უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლებიდან ბანკის მიზნები, სტრატეგია და პროცედურები არ შეცვლილა.

სებ-ის (ბაზელ II/III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2014 წლის 30 ივნისიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით კომერციულმა ბანკებმა უნდა შეინარჩუნონ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკებთან შეწონილი აქტივების 10.5%-ის ოდენობით, რაც გამოითვლება ბანკის დამოუკიდებელი, სპეციალური დანიშნულების ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მზადდება საქართველოს ეროვნული ბანკის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების საფუძველზე. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2017
პირველადი კაპიტალი	1,241,866
გამოკლებული: გამოქვითვები კაპიტალიდან	(100,021)
მეორადი კაპიტალი	501,689
სულ კაპიტალი	**1,643,534**
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	**11,115,315**
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	**14.8%**
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	**10.3%**

პირველადი კაპიტალი შედგება საწესდებო კაპიტალისგან, დამატებით შეტანილი კაპიტალისგან და გაუნაწილებელი მოგებისგან, გამოკლებული ინვესტიციები შვილობილ კომპანიებში, არამატერიალური აქტივები და გუდვილი. მეორადი კაპიტალი მოიცავს სუბორდინირებულ გრძელვადიან ვალს და ზარალის ზოგად რეზერვებს. ფასს-ის მიხედვით მიღებული შედეგები და რეზერვები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

31. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

სებ-ის (ბაზელ III-ის მიხედვით) კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

2017 წლის დეკემბერში სებ-მა ცვლილებები შეიტანა რეგულაციებში კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებთან დაკავშირებით, მათ შორის კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნების შესახებ დებულებაში, და შემოიღო კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთის განსაზღვრის, სისტემური მნიშვნელობის კომერციული ბანკების განსაზღვრისა და მათთვის სისტემურობის ბუფერის დაწესების ახალი მოთხოვნები, ასევე პილარ 2-ის ფარგლებში კომერციული ბანკების კაპიტალის დამატებითი ბუფერების განსაზღვრის წესი. სებ-ის მოთხოვნით ბანკმა უნდა შეინარჩუნოს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი. ეს კოეფიციენტი გამოითვლება ბანკის სპეციალური დანიშნულების ინდივიდუალური ანგარიშგების საფუძველზე, რომელიც მომზადებულია სებ-ის დებულებებისა და აქტების შესაბამისად, ბაზელ III-ის მოთხოვნების საფუძველზე. 2018 წლის 31 დეკემბრისა და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი იყო:

	2018	*2017*
პირველადი კაპიტალი	1,379,953	1,141,845
მეორადი კაპიტალი	502,355	501,689
სულ კაპიტალი	**1,882,308**	**1,643,534**
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	**11,338,660**	**9,192,078**
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	**16.6%**	**17.9%**
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	**12.2%**	**12.4%**
მთლიანი კაპიტალის კოეფიციენტის მინიმალური მოთხოვნა	**15.9%**	**12.4%**

კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი 1998 წლის Basel Capital Accord-ის (ბაზელის შეთანხმება კაპიტალის თაობაზე) მიხედვით

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი, რომელიც ეყრდნობა ფინანსური მდგომარეობის ინდივიდუალურ ანგარიშგებას და გამოთვლილია კაპიტალის შესახებ ბაზელის 1988 წლის შეთანხმების მიხედვით, შემდგომი ცვლილებების, მათ შორის საბაზრო რისკებთან დაკავშირებული ცვლილებების გათვალისწინებით, 2018 წლის 31 დეკემბრის და 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ასეთი იყო:

	2018	*2017*
პირველადი კაპიტალი	1,719,989	1,471,714
გამოკლებული: გამოქვითვები - გუდვილი	(33,340)	(33,340)
მეორადი კაპიტალი	580,408	560,771
გამოკლებული: გამოქვითვები კაპიტალიდან	(9)	(9)
სულ კაპიტალი	**2,267,048**	**1,999,136**
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	**12,014,414**	**9,750,829**
სულ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	18.9%	20.5%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	14.0%	14.8%
მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	**8.0%**	**8.0%**

32. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

100 მილიონი აშშ დოლარის დამატებითი პირველადი კაპიტალის თამასუქების გამოშვება

2019 წლის 21 მარტს სს „საქართველოს ბანკმა“ წარმატებით განათავსა 100 მილიონი აშშ დოლარის 11.125%-იანი დამატებითი პირველადი კაპიტალის უვადო სუბორდინირებული თამასუქების პირველადი შეთავაზება, რომელთა გამოსყიდვა შესაძლებელია 5.25 წლის შემდეგ და აგრეთვე პროცენტის გადახდის ყოველი მომდევნო თარიღით, საქართველოს ეროვნული ბანკის წინასწარი თანხმობის შემთხვევაში (შემდგომში „თამასუქები“). თამასუქები გამოიშვა „დებულება S“-ის თანახმად და გასაყიდი ფასი შეადგენს ემისიის ფასის 100.00%-ს.

გამოცხადებული დივიდენდები

2019 წლის 14 მაისს სს „საქართველოს ბანკის“ აქციონერთა საერთო კრებამ გამოაცხადა 2018 წლის საბოლოო დივიდენდები, თითო აქციაზე 4.97 ლარის ოდენობით. 2019 წლის 17 ივნისს აქციონერებმა მიიღეს საბოლოო დივიდენდები სულ 139,200 ლარის ოდენობით.

28 მილიონი ლარის ოდენობის 5-წლიანი სესხის ხელშეკრულება ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკთან

2019 წლის 12 ივლისს სს „საქართველოს ბანკმა“ მოიზიდა დაახლოებით 28 მილიონი ლარის სესხი ევროპის განვითარებისა და რეკონსტრუქციის ბანკისგან. სესხის დაფარვის ვადა ხუთი წელია. ევროპის რეკონსტრუქციის და განვითარების ბანკმა ადგილობრივ ვალუტაში ფულადი სახსრები მიიღო ლარში გამოხატული ობლიგაციების კერძო განთავსებებით საბროკერო ფირმის - Galt & Taggart-ის მეშვეობით, რომელიც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 100%-იან საკუთრებაში მყოფი შვილობილი კომპანიაა.

სს „საქართველოს ბანკმა“ Citi-ისთან გააფორმა ხელშეკრულება ვაჭრობის დაფინანსებისთვის 50 მილიონი აშშ დოლარის ფინანსური რესურსის მოზიდვის თაობაზე

2019 წლის 24 ივლისს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფმა“ გამოაცხადა, რომ სს „საქართველოს ბანკმა“ Citi-სთან გააფორმა ერთწლიანი ხელშეკრულება 50 მილიონი აშშ დოლარის ფინანსურ რესურსზე, რომლის მიზნობრიობაც ვაჭრობის დაფინანსებაა. ეს ფინანსური რესურსი გამოიყო 2011 წელს Citi-ისთან გაფორმებული სავაჭრო ავანსების ანაზღაურების შესახებ ("CARTA") განგრძობადი ხელშეკრულებით და არის ამ ხელშეკრულების ფარგლებში Citi-სა და საქართველოს ბანკს შორის შემდგარი მესამე წარმატებული გარიგება.

სს „საქართველოს ბანკმა“ საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციასთან 100 მილიონი ლარის 5-წლიანი სესხის ხელშეკრულება გააფორმა

2019 წლის 1 აგვისტოს შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფმა“ გამოაცხადა, რომ სს „საქართველოს ბანკმა“ და საერთაშორისო საფინანსო კორპორაციამ გააფორმეს 100 მილიონი ლარის ოდენობის სესხის ხელშეკრულება. სესხის დაფარვის ვადა ხუთი წელია. საერთაშორისო საფინანსო კორპორაცია ადგილობრივ ვალუტაში ფულად სახსრებს მიიღებს ლარში გამოხატული ობლიგაციების კერძო განთავსებებით საბროკერო ფირმის - Galt & Taggart-ის მეშვეობით, რომელიც შეზღუდული პასუხისმგებლობის საჯარო კომპანია „საქართველოს ბანკის ჯგუფის“ 100%-იან საკუთრებაში მყოფი შვილობილი კომპანიაა.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაი საქართველოს“ მიერ 2019 წლის 13 აგვისტოს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.